

Raiffeisenbank Austria d.d.

**Godišnje izvješće
za godinu koja je završila 31. prosinca 2016.
zajedno s Izvještajem neovisnog revizora**

S A D R Ž A J

Stranica

Makroekonomsko okruženje	2
Izvješće poslovnosti	7
Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća	18
Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d.	19
Finansijski izvještaji:	
Konsolidirano izvješće o finansijskom položaju	23
Konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	25
Konsolidirano izvješće o promjenama glavnice	27
Konsolidirano izvješće o novčanim tokovima	28
Odvojeno izvješće o finansijskom položaju	30
Odvojeno izvješće o sveobuhvatnoj dobiti	32
Odvojeno izvješće o promjenama glavnice	34
Odvojeno izvješće o novčanim tokovima	35
Bilješke uz finansijska izvješća	37
Rukovodstvo Banke	158
Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku	159
Dodatak II – Usklada temeljnih finansijskih izvješća i dodatnih regulatornih izvješća za Hrvatsku narodnu banku	164

Makroekonomsko okruženje

Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb

- Ekonomski pregled

Nastavak razilaženja monetarnih politika dviju najvećih svjetskih središnjih banaka, ali i politička zbivanja i neizvjesnosti s obje strane Atlantika obilježila su gospodarska kretanja u 2016. godini na globalnoj razini. Europska središnja banka pojačala je ekspanzivne mjere monetarne politike. U ožujku je spustila referentnu kamatnu stopu s 0,05 posto na nultu razinu i proširila program nekonvencionalnih mera monetarne politike povećanjem programa otkupa obveznica sa 60 na 80 milijardi eura mjesечно. Time su tržišta preplavljeni s novcem iz središnje banke. S druge strane, američki Fed je, nakon dužeg odgađanja, u prosincu podignuo referentnu kamatnu stopu za 25 baznih bodova te je najavio intenziviranje dinamike podizanja referentnog kamatnjaka. Potonje je potkrijepljeno solidnim makroekonomskim pokazateljima (posebice s tržišta rada) te rastućom godišnjom stopom inflacije.

Povećana kolebljivost na finansijskim tržištima tijekom 2016. bila je posljedica izglasanoog izlaska Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije krajem lipnja, a potom i ishoda američkih predsjedničkih izbora u studenome. Odluka Britanaca pogodila je finansijska tržišta i kratkotrajno izazvala značajne promjene u kretanju cijena valuta, ali i dioničkih tržišta te kretanja premije rizika na obveznicama. Novi američki predsjednik Donald Trump najavio je ekspanzivniju fiskalnu politiku, što se snažno odrazio na percepciju rizika, posebno prema tržištima u nastajanju.

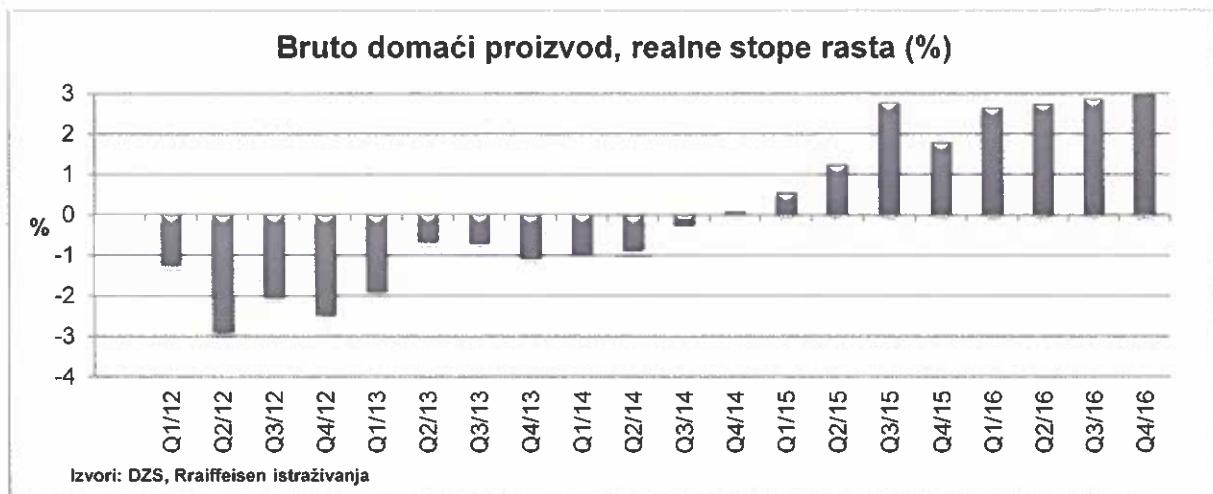
Nakon što je u prvoj polovici godine bilježila rast, cijena sirove nafte stabilizirala se u trećem tromjesečju 2016. No, na neformalnom sastanku zemalja članica OPEC-a u rujnu najavljeno je smanjenje proizvodnje nafte (po prvi puta nakon 2008.) s ciljem stabilizacije globalnog tržišta cijena sirove nafte. Očekivani rast cijena energeta mogao bi pogurati i rast inflacije diljem svjetskih gospodarstava. Stoga je pred kraj godine jačao pritisak na cijenu energeta.

Gospodarska kretanja kod važnijih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera bila su razmjerno povoljna. U tome je predvodila Njemačka gdje je uz stabilnu osobnu potrošnju, najveći doprinos rastu gospodarstva dolazio od izvoza, i to najviše u druge članice euro područja. Time je nadomeštena razmjerno slaba potražnja s globalnog tržišta. Italija nastavlja bilježiti ispodprosječan rast (najviše zbog slabosti bankarskog sektora i manjka investicija) dok su u Austriji gospodarska kretanja bila povoljnija nego godinu ranije. I slovensko je gospodarstvo nastavio bilježiti stabilan rast, i to najviše zahvaljujući izvozu, dok je domaća potražnja blago oslabljena. Kod hrvatskih trgovinskih partera u regiji tijekom 2016. promjene su uglavnom bile pozitivne. Hrvatska je donekle iskoristila nastale probleme na konkurenckim turističkim destinacijama te je završila godinu s rekordnom turističkom sezonom koja je sinergijski djelovala i na ostatak gospodarstva.

- Makroekonomski pokazatelji

Ekonomski rast u 2016. nadmašio je očekivanja. Hrvatska je konačno uhvatila dinamiku oporavka Srednje i Istočne Europe s dobrim izgledima za nastavak rasta tijekom 2017. Nakon šest recesijskih godina i pozitivne stope rasta gospodarstva u 2015.(+1,6%) u godini iza nas realni BDP je ubrzao rast na 2,9% prvenstveno potaknut odličnim ostvarenjima u turističkoj sezoni. Pozitivan doprinos rastu BDP-a došao je od domaće potražnje (3,0pp), prvenstveno potaknute rastom najveće komponente - osobne potrošnje koja je realno porasla za 3,3%. Iako je najveći pozitivan doprinos povećanju obujma BDP-a u 2016. ostvaren većim izvozom roba i usluga (rastući po stopi od 6,7% godišnje) doprinos neto-inozemne potražnje bio je blago negativan ukazujući na i dalje visoku uvoznu ovisnost izvoza (ali i cjelokupnog hrvatskog gospodarstva). Državna potrošnja je u protekloj godini porasla za 1,7% dok je ohrabrujući rast investicija koje su nakon rasta u 2015. (1,6%) u prošloj godini ubrzale rast na 4,6%. Na rast investicija ukazivali su podaci iz realnog sektora, ali i bolja iskoristivost sredstava iz EU fondova.

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Najveći doprinos rastu BDP-a došao je iz djelatnosti prerađivačke industrije koja je zabilježila godišnji rast od 4,8%. Premda je i treću godinu zaredom zabilježen pad prosječne stope nezaposlenosti, ona u potpunosti ne odražava strukturalna poboljšanja na tržištu rada koje i dalje obilježava niska zaposlenost te kontinuirani pad radno sposobnog stanovništva. Osim toga, u prošloj godini je zamijećen i nastavak dinamiziranja ekonomske migracije zbog zapošljavanja u inozemstvu.

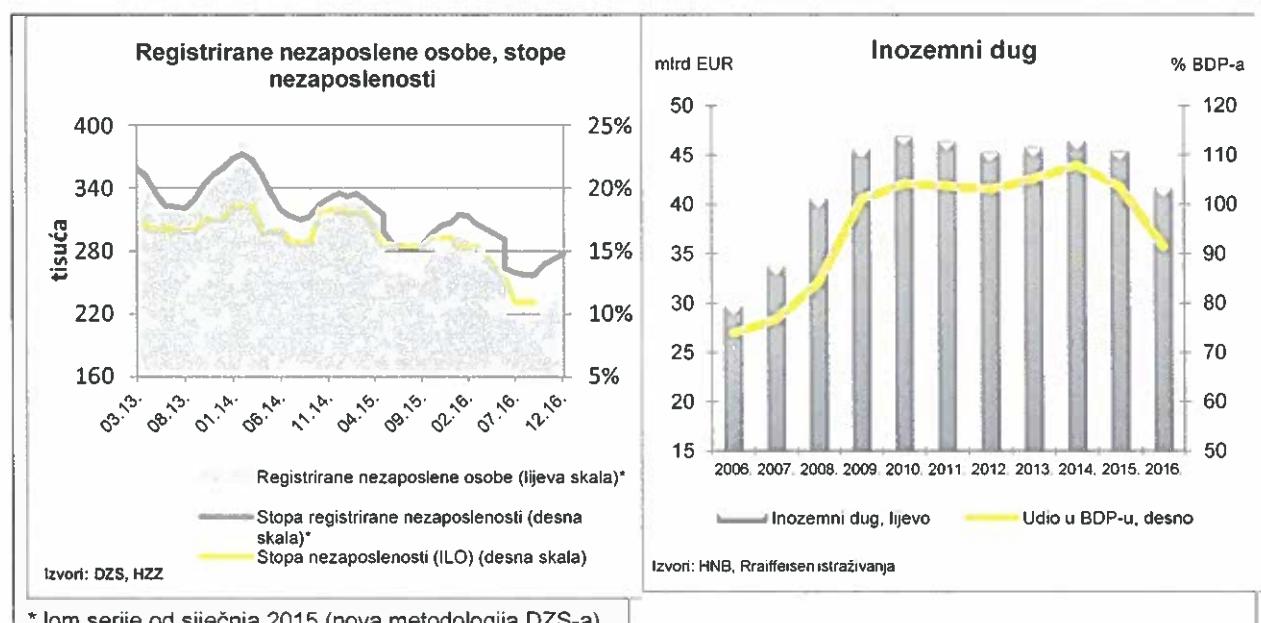
U 2016. je i treću uzastopnu godinu zabilježena negativna stopa inflacije (-1,1%) što je ujedno i najniža razina od provođenja Stabilizacijskog programa iz 1993. Pad potrošačkih cijena u najvećoj mjeri je posljedica uvezenih deflatorskih pritisaka, a izostanak pozitivnih stopa inflacije imao je pozitivan utjecaj na povećanje realnog dohotka i potrošnju. No, u prosincu se godišnja stopa inflacije vratila na pozitivan teritorij. Rast cijena rezultira iz jačanja uvoznih inflacijskih pritisaka, prije svega s robnih tržišta sirove nafte i prehrabrenih sirovina. Uz razmjerno snažan rast robnog izvoza dezinflacijsko okruženje utjecalo je i na nominalno nižu vrijednost uvoza. To je u konačnici ublažilo deficitarni saldo u vanjskotrgovinskoj razmjeni koji se na razini godine produbio za 5,6% dosegnuvši 7,4 mlrd. eura. Četvrtu godinu zaredom Hrvatska je zaključila s viškom na tekućem računu platne bilance (3,1% BDP-a) velikim dijelom zahvaljujući i rekordnim priljevima deviza po osnovi dobre turističke sezone. Krajem prosinca bruto inozemni dug spustio se na 41,7 mlrd. eura odnosno 91,4% BDP-a pri čemu je najveći doprinos smanjenju na godišnjoj razini došao od daljnog nastavka razduživanja financijskog sektora. Time je po prvi put nakon sedam godina zabilježen pad vanjske zaduženosti ispod razine 100% BDP-a. Uz smanjenje inozemne zaduženosti i u segmentu poduzeća te javnog sektora kraj godine donio je i 1,1% niži tečaj EUR/HRK u odnosu na 2015. što je i statistički pogodovalo smanjenju bruto inozemnog duga.

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

- Fiskalna i monetarna kretanja

2016. godina ostat će zapamćena po ostvarenoj fiskalnoj konsolidaciji iznad očekivanja investitora u državni dug i rejting agencija. Dva su ključna čimbenika snažno pogurnula smanjenje deficit-a. S jedne strane, rekordna turistička sezona osigurala je solidno punjenje državnog proračuna, posebice iz indirektnih poreza (prvenstveno PDV-a) i trošarina. S druge strane, u iznimno burnim političkim uvjetima (u 2016. su se razmijenila čak tri hrvatske premijere) protekla fiskalna godina započela je s privremenim financiranjem koje je tijekom prvog tromjesečja „zamrznulo“ javnu budžetsku potrošnju. Ubrzo je uslijedilo i razdoblje tehničke Vlade, a naposljetu su u rujnu održani prijevremeni parlamentarni izbori.

U takvim uvjetima došlo je do značajnog smanjenja deficit-a konsolidirane opće države koji se (iskazan prema metodologiji ESA2010) u prošloj godini spustio na 1,5% BDP-a. Zahvaljujući smanjenom deficit-u s jedne, te porastu BDP-a s druge strane, udio javnog duga u BDP-u spustio se po prvi put nakon osam godina. Na kraju godine javni dug je iznosio 287,9 milijardi kuna, odnosno 83,9% BDP-a.

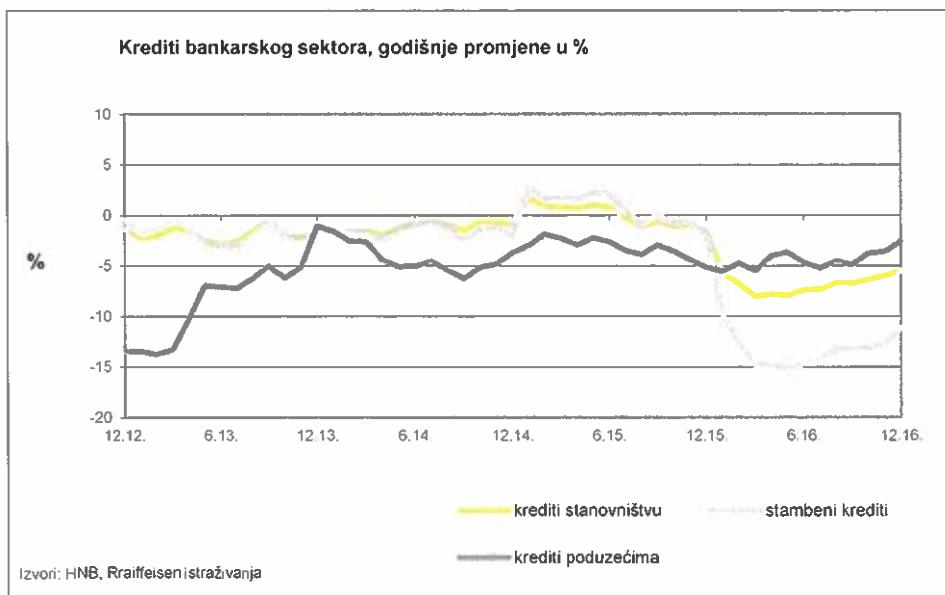

Odgođen plasman hrvatske euroobveznice na inozemnom finansijskom tržištu rezultirao je strukturnom promjenom javnog duga. Visoka likvidnost na domaćem tržištu iskorištena je za supstituciju dijela zaduženja na inozemnom tržištu sa domaćim zaduženjem, što je utjecalo i na poboljšanje pokazatelja vanjske ranjivosti.

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

U vremenskom tjesnacu nakon održanih prijevremenih izbora, na samom kraju 2016. godine Sabor je značajnom većinom izglasao cijeli niz zakona kojima je regulirana nova porezna reforma te je donesen državni proračun za naredno trogodišnje razdoblje. Multiplikativni učinak sveobuhvatne porezne reforme procijenjen je na razini od oko 0,5pp BDP-a, a oportunitetni trošak gubitka poreznih prihoda oslanja se na nastavak racionalizacije na rashodnoj strani te na očekivanjima još jedne uspješne turističke sezone. Premda je poslovna zajednica, ali i šira javnost pozdravila porezno rasterećenje koje ide u smjeru višeg dohotka i dobiti, činjenica je da rashodna strana državnog proračuna i dalje zrcali dobro poznatu rigidnu strukturu u kojoj dominiraju izdaci za socijalne naknade, za zaposlene, te za plaćanje kamata. Premda su prošlogodišnju konsolidaciju već honorirale relevantne kreditne agencije izmjenom kreditnih izgleda iz negativnih u stabilne, ostaje zaključak da je za povratak kreditnog rejtinga u investicijsku zonu potrebno izvršiti poznate reformske zahvate u javnom sustavu.

Monetarna politika u prošloj godini zadržala je ekspanzivni karakter. HNB je nastavila s redovitim repo operacijama na tjednoj razini te je za osiguranje dugoročnije kunske likvidnosti održala i četiri strukturne operacije u ukupnom iznosu od približno 1 mldr. kuna. U uvjetima poboljšanih makroekonomskih fundamenata, došlo je do izvjesnih aprecijskih pritisaka na kunu te je tijekom prošle godine u četiri navrata HNB održala i devizne intervencije (kupnjom deviza od banaka). Osim smanjenih fiskalnih rizika te značajnih priljeva deviza od turizma, podrška domaćoj valuti došla je i od solidnog viška na tekućem računu bilance plaćanja, pozitivne neto-inozemne pozicije banaka, ali i od rastuće potražnje za kunkim kreditima.

Makroekonomsko okruženje (nastavak)

Pregled makroekonomskih pokazatelja za razdoblje od 2012. do 2016. godine

	2016.	2015.	2014.	2013.	2012.
BDP i Proizvodnja					
Bruto domaći proizvod, % (stalne cijene)	2.9	1.6	-0.5	-1.1	-2.2
BDP u tekućim cijenama (milijuni EUR)	45,581	43,870	43,002	43,516	43,959
BDP po stanovniku u tekućim cijenama (EUR)	10,771	10,352	10,147	10,220	10,301
Trgovina na malo, % promjena, realno	4.0	2.4	0.4	-0.6	-4.1
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	5.3	2.7	1.2	-1.8	-5.5
Cijene, nezaposlenost i proračun					
Potrošačke cijene , %, kraj razdoblja	0.2	-0.6	-0.5	0.3	4.7
%, prosjek	-1.1	-0.5	-0.2	2.2	3.4
Proizvođačke cijene , %, kraj razdoblja	-0.1	-4.4	-3.4	-2.6	6.9
%, prosjek	-4.1	-3.9	-2.7	0.5	7.0
Stopa nezaposlenosti (DZS, pr)*	15.0	17.0	19.7	20.3	19.1
Stopa nezaposlenosti (ILO, pr)	13.6	16.3	17.3	17.4	15.9
Prosječna neto plaća, u HRK pr*	5,685	5,594	5,534	5,515	5,478
Deficit konsolidirane opće države, % BDP-a 1	-1.5	-3.3	-5.4	-5.3	-5.3
Javni dug, milijarde HRK 1	287.9	289.6	284.2	270.8	233.6
Javni dug, % BDP-a 1	83.9	86.7	86.6	82.2	70.7
Bilanca plaćanja i dug					
Izvoz roba i usluga, milijuni EUR	23,182	21,951	19,982	18,765	18,316
% promjena	5.6	9.9	6.5	2.5	1.1
Uvoz roba i usluga, milijuni EUR	21,680	20,717	19,114	18,573	18,097
% promjena	4.6	8.4	2.9	2.6	-1.1
Tekući račun platne bilance, % BDP-a	3.1	5.1	2.1	1.0	-0.1
Međunarodne pričuve, milijuni EUR kr	13,514	13,707	12,688	12,908	11,236
Međunarodne pričuve, u mjesecima uvoza roba i usluga, kr	7.1	7.9	8.0	8.3	7.5
Izravne inozemne investicije, milijuni EUR 2	1,300	187	2,281	728	1,145
Noćenja turista, % promjena	9.0	7.7	2.6	3.3	4.0
Inozemni dug, milijarde EUR	41.7	45.4	46.4	45.8	45.3
Inozemni dug, kao % BDP-a	91.4	103.4	107.9	105.3	103.0
Inozemni dug, kao % izvoza roba i usluga	179.9	206.8	232.3	244.1	247.3
Financijski pokazatelji					
Devizni tečaj, kr, USD/ HRK	7.17	6.99	6.30	5.55	5.73
pr, USD / HRK	6.80	6.86	5.75	5.71	5.85
Devizni tečaj, kr, EUR / HRK	7.56	7.64	7.66	7.64	7.55
pr, EUR / HRK	7.53	7.61	7.63	7.57	7.52
Novčana masa (M1), milijarde HRK kr	83.5	70.7	63.4	57.9	51.9
% promjena	18.1	11.4	9.6	11.5	0.9
Ukupna novčana sredstva (M4), milijarde HRK, kr	300.9	287.4	273.3	264.9	254.7
% promjena	4.7	5.1	3.2	4.0	3.6
Plasmani, milijarde HRK kr	221.5	230.0	237.0	240.8	242.1
% promjena	-3.7	-2.9	-1.6	-0.5	-5.9
ZIBOR 3m, %, pr	0.9	1.2	1.0	1.5	3.4
Kamatna stopa na trezorske zapise 12m, %, pr	1.0	1.5	1.9	2.5	3.9

1 prema ESA 2010 metodologiji

2 uključujući kružnih ulaganja

kr - kraj razdoblja, pr - prosjek razdoblja

* novi seriji od siječnja 2015. (nova metodologija DZS-a)

Napomena crveno označene vrijednosti su PROCJENJENE

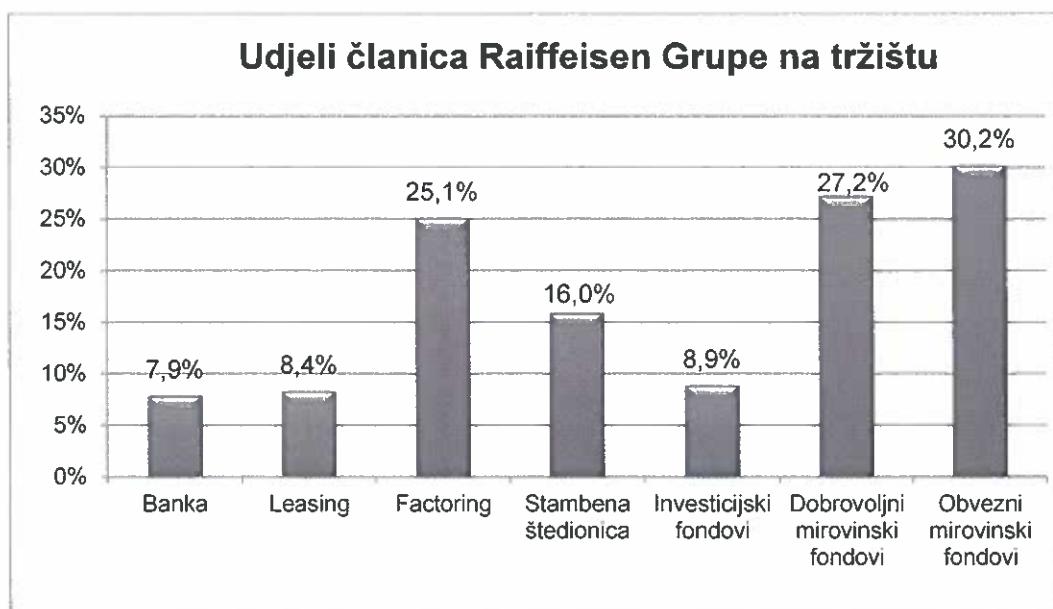
Izvori: HNB, DZS, MF

Izvješće poslovodstva

1. Tržišni položaj

Banka i lokalna Grupa registrirani su za poslovanje na tržištu Republike Hrvatske. Banka je kreditna institucija sa značajnim tržišnom udjelom i prema ukupnoj imovini drži četvrtu poziciju na tržištu. Podređena Raiffeisen Stambena štedionica je kreditna institucija registrirana za usluge definirane posebnim propisima, također sa značajnim tržišnim udjelom u stambenoj štednji. Banci su podređene i financijske institucije za djelatnosti leasinga i factoringa, te društva za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima. Te podređene financijske institucije su značajne za lokalno tržište, dok je Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo jedino na tržištu registrirano za tu djelatnost.

Rezultati Banke i Grupe ovisni su o uvjetima poslovanja na financijskom tržištu i promjenama u realnom gospodarstvu. Ubrzan rast gospodarstva i visoka likvidnost u financijskom sustavu poboljšali su naplatu potraživanja od klijenata, što se pozitivno odrazilo na rezultate poslovanja kreditnih institucija, te na poslovanje financijskih institucija koje na tržištu nude kreditne supstitute. Imovina fondova uvećana je zbog porasta vrijednosti dužničkih i vlasničkih ulaganja ostvarenih u protekloj godini.

Uvjete poslovanja na hrvatskom financijskom tržištu u 2016. obilježili su deflačijski pritisci, visoka likvidnost sustava i snižavanje cijene kapitala. Smanjenje kreditnih rizika pozitivno je utjecalo na rezultate poslovanja kreditnih institucija, a sustav kreditnih institucija ostvario je agregiranu dobit nakon oporezivanja u iznosu od 5,1 milijarde kuna.

Kreditna aktivnost na lokalnom tržištu počela se oporavljati u drugom polugodištu. Međutim, povećana prodaja neprihodujućih kredita (NPL) tvrtkama specijaliziranim za naplatu potraživanja imala je negativan učinak na visinu ukupnih kredita, pa je povećanje isplate novih kredita ostalo prikriveno smanjenjem zbog prodaje kredita. Ukupni depoziti se nisu smanjili a otplate i prodaja kredita povećali su likvidnost sustava.

Stalni višak likvidnosti pojačao je pritisak na snižavanje cijene kapitala. Kamatne stope na tržištu novca pale su na povijesno najnižu razinu. Smanjenje cijena uvoznih dobara usporedno sa snižavanjem kamatnih stopa, prvo na tržištu novca, potom na depozite a napisljeku i na kredite, omogućilo je povećanje raspoloživog dohotka stanovništva za potrošnju. Dodatni stimulans potrošnji i investicijama dolazi od izmjena poreznih propisa kojima se od početka 2017. smanjuju porezne stope na dobit i dohodak. Stoga se prema kraju godine povećava optimizam potrošača i poduzetnika s pozitivnim utjecajem na potražnju za kreditima.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

1. Tržišni položaj (nastavak)

Sektor države izlazi na finansijska tržišta radi financiranja tekućih deficitih i otplate dospjelih obveza države i vlasnički podređenih poduzeća. Visoka likvidnost na vanjskim i na domaćem finansijskom tržištu olakšava financiranje države. U 2016. je ostvaren oporavak gospodarstva, što je omogućilo povećanje proračunskih prihoda i smanjenje deficitih proračuna središnje države. Time je zaustavljena dugogodišnja tendencija povećanja javnog duga. Kreditni rejting države zadržao se na razini od dva stupnja ispod investicijske razine. Rejting agencija Standard&Poors promijenila je izgled za kreditni rejting Republike Hrvatske iz negativnih u stabilne u prosincu 2016., dok su Fitch u siječnju i Moody's u ožujku 2017. objavili isti pomak u izgledima. Prinos koji država ostvaruje pri refinanciranju dospjelih obveza značajno je niži od prinosa iz razdoblja zaduživanja. Time se smanjuju i prinosi koji banke i ostale finansijske institucije ostvaruju na plasmanima u državni dug Republike Hrvatske.

Tijekom 2016. prevladavali su aprecijski pritisci na tečaj kune prema euru. No, uz povremene intervencije središnje banke na strani kupnje inozemne valute održan je stabilan tečaj uz oscilacije u rasponu od 2,8 posto. Rast depozita klijenata u odnosu na kredite u bankama omogućili su razduživanje banaka, čime je isključen utjecaj premije rizika države na kretanje cijene kapitala u finansijskom sustavu. Klijentima visokog boniteta banke su nudile kredite s nižom cijenom od zaduženja države s istim rokom do dospjeća.

U sektoru poduzeća ostvaren je rast industrijske proizvodnje i povećanje izvoza roba i usluga. Pozitivni pomaci u realnom sektoru odrazili su se na odnose poduzeća s finansijskim institucijama. Poduzeća su povećala depozite u bankama a smanjila su dug po kreditima. Rast investicija pokrenuo je oporavak u poslovanju leasinga, a visoka likvidnost umanjila je potražnju za uslugama factoringa. Povoljni uvjeti na finansijskim tržištima i u realnom gospodarstvu prenijeli su se na pad kamatnih stopa na kredite poduzećima.

U poslovanju sa stanovništvom potražnja za kreditima i sklonost štednji ovise o kretanju realnih primanja i o očekivanoj vrijednosti imovine stanovništva. Realni teret otplate kredita smanjio se zbog snižavanja kamatnih stopa na kredite, a realni dohodak stanovništva porastao je zbog deflacije potaknute padom cijena uvoznih roba. Nekretnina predstavljaju značajniju imovinu stanovništva. No, uključivanje legaliziranih nekretnina na tržište usporava oporavak cijena. Pozitivni pomaci u raspoloživom dohotku stanovništva povećavaju potražnju za kreditima, ali u 2016. je tržište odredila provedba konverzije kredita iz franka u euro, pa se pozitivni pomaci u ukupnoj potražnji stanovništva za kreditima pojačavaju prema kraju godine.

Kreditna politika Banke u prošloj godini blago je relaksirana, u skladu s pozitivnim promjenama u realnom sektoru i na finansijskim tržištima. Tržišni uvjeti pogodovali su ostvarivanju ciljeva kreditne politike, jer se usporedno s oporavkom gospodarstva smanjuje prosječna rizičnost u sektoru poduzeća. U sektoru stanovništva zaustavljena je dugogodišnja tendencija pada broja zaposlenih i povećane su realne plaće. Konverzijom kredita iz franka u euro smanjena je izloženost dužnika kreditnim i tečajnim rizicima. Kvaliteta kreditnog portfelja kod stanovništva bolja je nego kod poduzeća, a povoljna kretanja u gospodarstvu smanjuju kreditne rizike.

Bankarski sustav značajno je izložen riziku Republike Hrvatske. Čimbenici visoke razine državnog rizika u imovini banaka nisu samo posredno ili neposredno zaduživanje države na domaćem finansijskom tržištu, nego i regulacija kojom središnja banka održava finansijsku stabilnost. Dodatni čimbenici izloženosti državnom riziku su višak likvidnosti koji banke drže na računima kod HNB-a, te ulagačka aktivnost u dužničke instrumente Republike Hrvatske, izravno zaduživanje države kod banaka i ostalih finansijskih institucija, te državne garancije za zajmove javnih ili privatnih poduzeća. Po osnovi obvezne pričuve od banaka se zahtijeva držanje dijela imovine na računima Hrvatske narodne banke. Na kraju 2016. godine obvezna pričuva iznosi 12 posto od obveza banaka. Na izdvojena sredstva obvezne pričuve HNB ne plaća kamatu.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

2. Poslovne aktivnosti Banke

Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb (dalje: Banka) registrirana je u prosincu 1994. godine kao prva banka u Hrvatskoj osnovana inozemnim kapitalom. Poslovna strategija usmjerena je na izgradnju cijelovite ponude finansijskih usluga klijentima. Uz širenje poslovne mreže Banka je od 1999. osnivala društva za pružanje finansijskih usluga u područjima reguliranim posebnim propisima (dalje: Grupa). Na kraju 2016. godine Banka pruža usluge klijentima putem 70 poslovnica, 423 bankomata i preko 7 tisuća POS uređaja ugovorenih kod trgovaca u Hrvatskoj, te dodatno preko digitalnih kanala prodaje.

Zbog težnje za ostvarivanjem vizije cijelovite ponude Banka je nerijetko preuzimala ulogu predvodnika u procesu razvoja finansijskog tržišta u Hrvatskoj. Od osnutka se razvijala organskim rastom, isprva jačanjem prodaje bankarskih proizvoda i usluga, a potom i osnivanjem podređenih društava specijaliziranih za ponudu određenih finansijskih usluga.

U razdoblju do uključivanja hrvatskog bankarskog sustava u Europsku bankarsku uniju, u kojoj će pod jedinstvenim nadzorom sve europske banke posloвати по zajedničким правилима, poslovanje Banke odvija se u skladu s propisima lokalnih regulatora za nadzor poslovanja kreditnih institucija (Hrvatska narodna banka) i za nadzor finansijskih usluga (Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga). Sve članice lokalne Grupe registrirane su u Hrvatskoj i posluju prema hrvatskim propisima.

Od osnutka Banka se prilagođava promjenama na tržištima i potražnji klijenata za finansijskim uslugama. Od 2010. Banka primjenjuje priznatu korporativnu kulturu unaprjeđenja poslovnih procesa (Lean) koja omogućuje postizanje najviše razine izvršnosti i vrijednosti usluga za klijente, uz istovremeno povećanje interne učinkovitosti. Dinamičan razvoj organizacije, kontinuirana analiza kvalitete usluga, timski rad i motiviranje zaposlenika pridonose ostvarivanju strateških ciljeva u poslovanju.

U Banci je na kraju godine bilo 2.052 zaposlenih, što je za 30 manje nego lani. Broj i struktura zaposlenika definirani su dugoročnim strateškim planiranjem, te uskladeni s regulatornim zahtjevima i poslovnim planovima. Bankom rukovodi Uprava koju čini šest članova.

3. Financijski rezultat Banke

Ukupna imovina Banke na kraju 2016. godine iznosi 31.416 milijuna kuna, a u odnosu na prethodno razdoblje viša je za 235 milijuna kuna. Na kreditima klijenata ostvaren je pad u iznosu od 1.174 milijuna kuna, ali je ukupna imovina ipak povećana zbog rasta likvidne imovine u iznosu od 1.549 milijuna kuna. U ukupnoj imovini udjel likvidne imovine povećan je na 44 posto a udjel kredita klijentima smanjen je na 52 posto.

Ukupni krediti klijentima na kraju godine iznose 16.213 milijuna kuna a godišnjoj razini smanjeni su za 7 posto. U prvom polugodištu 2016. ostvaren je značajan pad kredita u segmentu stanovništva zbog provedbe konverzije kredita iz franka u euro po povijesnim tečajevima. U skladu sa zakonskim rješenjem iz prethodne godine, klijentima su kroz konverziju smanjeni iznosi neotplaćenog duga te su im priznate preplate kamata. Nakon konverzije kredita u euro klijenti su pojačali potražnju za kunskim kreditima. U prvoj polovici godine novi kunski krediti korišteni su većinom za refinansiranje eurskih kredita. U drugom dijelu godine novo zaduživanje je realizirano većinom u kumanama. Krediti u eurima se postupno otplaćuju čime se smanjuje njihov udjel u ukupnim kredima stanovništva. Učešće kredita indeksiranih prema tečaju inozemnih valuta u segmentu stanovništva se u godišnjem razdoblju smanjilo za 10 postotnih poena te na kraju godine iznosi 44 posto ukupnih kredita stanovništva. Osim averzije prema tečajnom riziku u segmentu stanovništva raste potražnja i za zaštitu od kamatnog rizika, odnosno za kreditima u kumanama s fiksnom kamatnom stopom.

U segmentu poduzeća usporena je tendencija smanjivanja kreditnog portfelja. U dvogodišnjem razdoblju prije 2016. krediti poduzećima smanjeni su zbog provođenja predstečajnih nagodbi u segmentu malih i srednjih poduzeća, te kod velikih poduzeća zbog pojačanog zaduživanja u inozemstvu radi refinanciranja kredita. U prošloj godini povećana je potražnja poduzeća za kunskim kreditima, dok je potražnja za kreditima u eurima stagnirala. Zbog toga su smanjeni krediti nominirani u inozemnim valutama, dok se kunski krediti poduzećima u drugom polugodištu počinju oporavljati.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

3. Financijski rezultat Banke (nastavak)

U prethodnoj godini povećani su ukupni depoziti duštava i stanovništva za 321 milijun kuna. Pritom je ostvaren rast depozita društava za 9 posto, dok su depoziti stanovništva smanjeni za 4 posto. Pad depozita stanovništva posljedica je smanjivanja prinosa na depozite u uvjetima viška likvidnosti. Depoziti stanovništva na kraju godine iznose 13.195 milijuna kuna uz udjel od 49 posto u ukupnim obvezama Banke.

Osnovni kapital od 4.450 milijuna kuna viši je za 11 posto u odnosu na početak godine. Povećanje osnovnog kapitala uglavnom je posljedica ostvarene dobiti od 460 milijuna kuna. Nakon povećanja osnovnog kapitala i smanjenja izloženosti riziku s osnova kredita klijentima, pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke povećan je na 22 posto.

Financijski pokazatelji Banke za razdoblje 2012. - 2016.

	Banka 2016. milijuni HRK	Banka 2015. milijuni HRK	Banka 2014. milijuni HRK	Banka 2013. milijuni HRK	Banka 2012. milijuni HRK
Iz Bilance na dan 31. prosinca					
Ukupno imovina	31,416	31,181	31,419	33,005	35,553
Ukupno kapital i rezerve	4,450	4,014	4,827	5,343	5,429
Računi komitenata	23,285	22,964	22,698	21,914	22,878
Zajmovi komitentima	16,213	17,387	19,035	22,090	22,824
Iz Računa dobiti i gubitka					
Prihodi iz poslovanja	1,557	1,448	1,604	1,614	1,685
Troškovi poslovanja	1,481	822	853	835	853
Dobit prije oporezivanja	585	(311)	364	327	432
Neto dobit za godinu	460	(241)	294	276	364
Pokazatelji	%	%	%	%	%
Prinos iz prosječnog dioničkog kapitala i rezervi prije poreza	10.68	(5.75)	6.48	5.09	6.48
Prinos od prosječne imovine/nakon poreza/	1.94	(0.77)	0.91	0.81	0.98
Adekvatnost kapitala (metodologija Hrvatske narodne banke)	22.17 HRK	21.13 HRK	21.33 HRK	18.73 HRK	18.30 HRK
Zarada po dionici	127	(66)	81	76	101

U protekloj godini prevladala je visoka likvidnost na financijskim tržištima što je rezultiralo smanjivanjem kamatnih stopa koje je Banka ugovarala na oročene depozite klijenata ali i na kredite. Pad prinosa na dužnička ulaganja omogućio je ostvarivanje dobitaka na revalorizaciji portfelja koji se vrednuje po tržišnim cijenama.

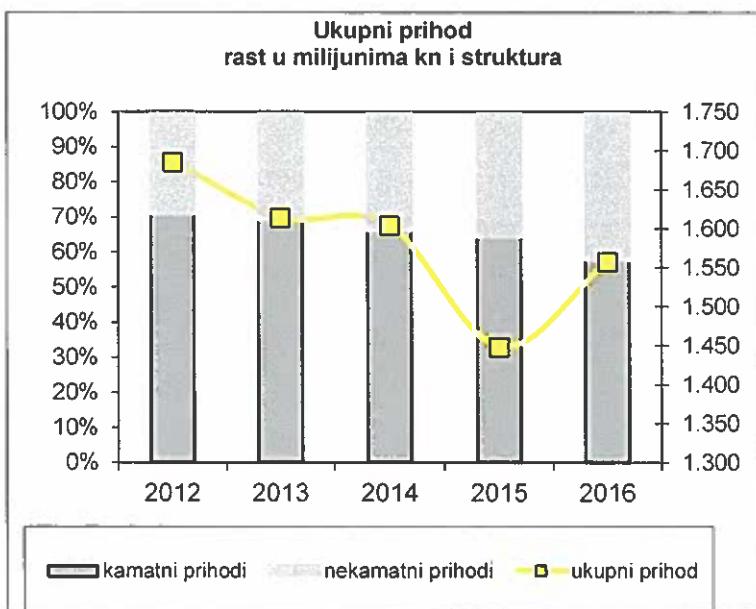
Za gubitke na konverziji kredita iz franka u euro Banka je u 2015. rezervirala 617 milijuna kuna, te je posljedično ostvarila gubitak nakon oporezivanja u iznosu od 241 milijun kuna. U prvom polugodištu 2016. provedena je konverzija ali je zbog korištenja prethodno formiranih rezerviranja izostao negativan utjecaj na rezultat poslovanja u razdoblju provedbe konverzije. Banka je u 2016. ostvarila dobit nakon oporezivanja u iznosu od 460 milijuna kuna.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

3. Financijski rezultat Banke (nastavak)

Neto prihodi od kamata niži su na godišnjoj razini za 3 posto zbog ostvarenog smanjenja ukupnih kredita, pada kamatnih stopa na kredite i prinosa na dužničke instrumente. Ostvareni neto prihodi od naknada niži su za 7 posto. Neto dobit od trgovanja financijskim instrumentima i ostali prihodi viši su za 83 posto. Jednokratan pozitivan utjecaj na rezultat poslovanja imala je prodaja imovine i to udjela u međunarodnoj kartičnoj kompaniji Visa International u iznosu od 56 milijuna kuna.

Ukupni troškovi poslovanja iznose 1.481 milijun kuna i viši su za 80 posto na godišnjoj razini. No, ako izuzmemos trošak konverzije od 655 milijuna kuna, ukupni troškovi poslovanja nisu se promijenili u odnosu na prethodnu godinu. Troškovi osoblja sniženi su za 1 posto, za koliko je smanjen i broj zaposlenih. Premije osiguranja depozita obračunavaju se na osnovu iznosa osiguranih depozita, ali visina premije ovisi o rizičnom profilu Banke. Rizičnost likvidne imovine je prosječno niža od rizičnosti kredita, pa su strukturne promjene u imovini Banke doprinijele smanjenju premije za osiguranje depozita i troška za formiranje fonda za sanacijsku banaka. U odnosu na prethodnu godinu troškovi osiguranja štednih depozita niži su za 7 posto.

Troškovi poslovanja Banke povećani su za 659 milijuna kuna uglavnom zbog provedbe konverzije kredita iz franka u euro u iznosu od 655 milijuna kn, a istovremeno je oslobođeno 611 milijuna kuna rezervacija formiranih u prethodnoj godini. S osnova rizika u poslovanju izvan konverzije ostvaren je gubitak zbog umanjenja vrijednosti kredita i druge bilančne imovine u iznosu od 108 milijuna kuna, što u odnosu na prošlogodišnji gubitak od 314 milijuna kuna predstavlja poboljšanje za 206 milijuna kuna. Troškovi rezerviranja za rizike smanjuju se pod povoljnim utjecajem oporavka gospodarstva koji se u uvjetima viške likvidnosti preljeva na poboljšanje naplate potraživanja. U razdoblju recesije gospodarstva i otežane naplate potraživanja od klijenata u Banci je unaprijeđen proces naplate dospjelih potraživanja, kao i naplata iz preuzetih kolaterala kroz cijelovit proces praćenja, ranog upozoravanja i naplate u ranoj, kasnoj i fazi prisilne naplate potraživanja.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

4. Razvoj poslovanja Banke

Osnivač Banke je Raiffeisen Banking International (dalje: RBI), austrijska bankovna grupacija koja upravlja mrežom banaka i povezanih finansijskih institucija u regiji Srednje i Istočne Europe (SIE). Pripadnost snažnoj međunarodnoj bankovnoj grupaciji s razvijenom ponudom finansijskih usluga omogućava prijenos iskustava stečenih dugogodišnjim poslovanjem na razvijenim finansijskim tržištima i na tržištima u razvoju. Pozitivni sinergijski učinci ostvaruju se i kod uvođenja naprednije podrške poslovanju, te kod postavljanja visokih standarda kvalitete u radu s klijentima, čime se obogaćuje ponuda usluga i potiče inovativnost zaposlenika.

Uz aktivnosti za povećanje prihoda iz poslovanja, u razvoju poslovanja provode se mjere za poboljšanje produktivnosti rada i sigurnosnih standarda, uvode tehnološka unaprjeđenja i razvija upravljanje poslovnim procesima. Raspoloživi stručni, organizacijski i tehnološki resursi usmjeravaju se na povećanje kvalitete usluge i postizanje nižih jediničnih troškova po transakciji. Ulaganja u tehnologiju i razvoj poslovnih procesa temelji su za inovativnu ponudu i razvoj finansijskih usluga prilagođenih potražnji klijenata.

Prioriteti razvojne funkcije su unaprjeđenja funkcionalnosti sustava podrške radi usklađenja sa promjenama regulacije poslovanja kreditnih i ostalih finansijskih institucija. Dodatna unaprjeđenja provode se radi usklade poslovnih procesa unutar vlasnički povezane međunarodne finansijske grupacije (RBI), te za razvoj konkurentnosti ponude na lokalnom tržištu.

Prošle godine ubrzan je rast gospodarstva. Pozitivne promjene tržišnih uvjeta smanjile su razinu averzije klijenata prema riziku. No, smanjena je i restriktivnost kreditnih politika u ponudi banaka koje posluju na lokalnom tržištu. U budućem poslovanju Banka očekuje daljnji rast potražnje za kunskim kreditima. Stoga će se usmjeriti na jačanje primarnih izvora financiranja u kumanama kako bi mogla učinkovito upravljati rizicima.

Strateški ciljevi u razvoju poslovanja su i uvođenje inovativnih kanala prodaje, kako standardnih tako i novih vrsta usluga nastali na digitalnim platformama. Time se Banka i lokalna Grupa prilagođavaju zahtjevima klijenata ali uz stalnu brigu za zadržavanje visoke razine kvalitete usluga i sigurnosti transakcija s klijentima.

5. Događaji nakon završetka poslovne godine

Postupak spajanja krajnjeg vlasnika Banke, društva Raiffeisen Bank International AG (dalje: RBI) sa većinskim vlasnikom Raiffeisen Zentralbank AG započeo je u 2016. a dovršen je 18. ožujka 2017. registracijom spojenog društva u trgovačkom registru. Nakon spajanja društvo nastavlja poslovanje pod imenom Raiffeisen Bank International AG. Ukupna bilančna svota nakon spajanja iznosi 135 milijardi eura (na dan 31. prosinca 2016.).

RBI je među vodećim poslovnim i investicijskim bankama u Austriji. Preko podređenih banaka RBI pokriva 14 tržišta u regiji Srednje i Istočne Europe (SIE). Pored toga, RBI Grupa obuhvaća i brojne pružatelje drugih finansijskih usluga, primjerice leasinga i upravljanja imovinom. Ukupno gledajući, za 17 milijuna klijenata skrbi oko 50.000 djelatnika putem približno 2.500 poslovnica, od kojih se većina nalazi na području SIE-a.

RBI je zadržao 100-postotni vlasnički udjel u Banci pa spajanje nema značajnog utjecaja na poslovanje Banke i lokalne Grupe. Ovim strateškim potezom pojednostavljena je komunikacija prema klijentima i investitorima.

6. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Banka je u 2016. unaprjeđivala poslovne procese i podršku ali nije sudjelovala u aktivnostima istraživanja i razvoja. Banka je zadržala mjesto među vodećim finansijskim institucijama u primjeni suvremenih tehnologija pristupa klijentima.

7. Podaci o otkupu vlastitih dionica

Banka u 2016. godini nije otkupljivala vlastite dionice. U kolovozu 2016. Banka je stekla 50 posto udjela u društvu Raiffeisen Leasing d.o.o. i time postala 100 postotni vlasnik tog društva.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

8. Podružnice Banke

Banka je započela poslovanje na hrvatskom financijskom tržištu u prosincu 1994. godine osnivanjem univerzalne komercijalne banke. Od 1999. godine razvija lokalnu Grupu podređenih pravnih osoba. Cilj razvoja Grupe je cijelovita ponuda financijskih usluga klijentima.

Na kraju 2016. lokalnu Grupu su činile slijedeće pravne osobe u 100 postotnom vlasništvu Banke:

Raiffeisen stambena štedionica d.d.

Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.

Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.

Raiffeisen Invest d.o.o.

Raiffeisen Factoring d.o.o

Raiffeisen Leasing d.o.o.,

Raiffeisen Consulting d.o.o..

Ukupna imovina Grupe na kraju 2016. iznosi 35.364 milijuna kuna i na godišnjoj razini viša je za 1 posto. U strukturi imovine smanjeni su krediti klijentima za 1.122 milijuna kuna. Istovremeno, likvidna imovina veća je za 1.572 milijuna kuna.

Imovina leasinga smanjena je za 1 posto te iznosi 1.481 milijun kuna, dok je imovina factoringa niža za 11 posto te na kraju godine iznosi 1.484 milijuna kuna. Ostvarene promjene imovine odražavaju kretanja na tržištu. U uvjetima ubrzanog oporavka gospodarstva i rasta investicija u drugom polugodištu počela se povećavati potražnja za dugoročnim financiranjem opreme, vozila i nekretnina. S druge strane, zbog visoke likvidnosti unutar financijskog sustava poboljšana je naplata unutar sektora poduzeća. Posljedično je smanjena potražnja za uslugama factoringa. Raiffeisen factoring ostvario 75 milijuna kuna prihoda od poslovanja, uz smanjenje za 19 posto prema prethodnoj godini, dok je Raiffeisen leasing smanjio prihode od poslovanja za 4 posto na 170 milijuna kuna.

Povećana je imovina pod upravljanjem Raiffeisen društva za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d. Na kraju 2016. neto imovina pod upravljanjem u tri obvezna mirovinska fonda iznosila je 25.768 milijuna kuna, a u jednom otvorenom i šest zatvorenih dobrovoljnih mirovinskih fondova dodatnih 1.197 milijuna kuna. U strukturi imovine pod upravljanjem mirovinskog društva 96 posto se odnosi na imovinu obveznih mirovinskih fondova. Broj članova u Raiffeisen mirovinskim fondovima na kraju godine bio je slijedeći: 542 tisuća u obveznim i 66 tisuća u dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Ostvareni godišnji rast imovine pod upravljanjem od 14 posto zasniva se na uplatama doprinosa članova fonda i na ostvarenim prinosima fondova.

Imovina u investicijskim fondovima povećana je na 1.672 milijuna kuna, odnosno za 15 posto. U strukturi investicijskih fondova već dugi niz godina dominiraju novčani fondovi. Povijesno niske kamatne stope na tržištu novca u 2016. su snizile atraktivnost ulaganja u novčane fondove. Zbog niskog pronaleta na likvidnim instrumentima povećan je interes za ulaganja u obveznice, odnosno dugoročne dužničke vrijednosne papire. Ponuda štedno-ulagačkih proizvoda predstavlja odgovor na pojačani interes klijenata za ulaganja s dužim horizontom i težnju za zadržavanjem sigurnosti ulaganja. Porast tržišnih pronaleta pojačao je atraktivnost ulaganja i omogućio rast investicijskih fondova nakon dugog razdoblja stagnacije.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

8. Podružnice Banke (nastavak)

Stambene štedionice su kreditne institucije specijalizirane za ponudu namjenskih štednih i kreditnih proizvoda. To su dugoročna štednja uz državnu potporu i stambeni kredit s fiksnom kamatnom stopom. Interes klijenata za stambenom štednjom i kreditima ovisi o alternativnoj ponudi na tržištu i o potporama države za stambenu štednju. Državne potpore za 2013 obračunate su u visini od 10 posto od uplaćenog iznosa doprinosa u toj godini, u 2014. potpore su privremeno ukinute, da bi u 2015. bile snižene na 4,9 posto a u 2016. na 4,1 posto. Alternativna ponuda stambenih kredita s fiksnom kamatnom stopom u bankama umanjila je atraktivnost kredita u stambenim štedionicama. Rezultat je smanjenje imovine Raiffeisen stambene štedionice za 6 posto.

Financijski pokazatelji Raiffeisen grupe za razdoblje 2012. - 2016.

	Grupa 2016. milijuni HRK	Grupa 2015. milijuni HRK	Grupa 2014. milijuni HRK	Grupa 2013. milijuni HRK	Grupa 2012. milijuni HRK
Iz Bilance na dan 31. prosinca					
Ukupno imovina					
Ukupno kapital i rezerve	35,364	35,058	35,887	36,152	38,468
Računi komitenata	4,890	4,394	5,052	5,467	5,531
Zajmovi komitentima	24,144	23,640	23,527	21,672	22,840
	18,504	19,626	21,780	23,812	24,513
Iz Računa dobiti i gubitka					
Prihodi iz poslovanja	2,062	1,990	2,158	2,106	2,073
Troškovi poslovanja	1,877	1,231	1,286	1,230	1,242
Dobit prije oporezivanja	695	(182)	465	384	424
Neto dobit za godinu	535	(150)	364	295	339
Pokazatelji					
Prinos iz prosječnog dioničkog kapitala i rezervi	12.17	(3.35)	6.94	5.85	6.18
Prinos od prosječne imovine	1.52	(0.42)	1.01	0.79	0.85
Adekvatnost kapitala (metodologija Hrvatske narodne banke)	20.18	19.30	18.87	17.66	17.11
Zarada po dionicima	HRK	HRK	HRK	HRK	HRK
	147	(43)	100	85	93

U izvorima financiranja lokalne Grupe smanjeni su uzeti zajmovi i depoziti stanovništva. Pretežiti dio sekundarnih izvora financiranja odnosi se na uzete zajmove od vlasnički povezanih financijskih institucija. Na kraju godine uzeti zajmovi iznosili su 3.992 milijuna kuna, a depoziti banaka 441 milijuna kuna. U ukupnim obvezama Grupe učešće depozita društava i stanovništva iznosi 79 posto. Ukupni depoziti društava i stanovništva iznose 24.144 milijuna kuna. Pritom učešće depozita stanovništva u ukupnim obvezama iznosi 47 posto. U 2016. depoziti stanovništva smanjeni su za 593 milijuna kuna, dok su depoziti poduzeća povećani za 1.097 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu.

Na kraju 2016. kapital Grupe iznosi 4.890 milijuna kuna. Porast osnovnog kapitala za 564 milijuna kuna rezultat je ostvarene dobiti, pa je pokazatelj adekvatnosti kapitala povećan na 20 posto.

Grupa je okončala poslovanje za 2016. s dobiti nakon oporezivanja u iznosu od 535 milijuna kuna. Unutar Grupe značajnu dobit ostvarili su Raiffeisen Factoring i Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Solidan poslovni rezultat ostvarili su Raiffeisen leasing, Raiffeisen stambena štedionica i Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo, dok su Raiffeisen Invest i Raiffeisen Consulting ostvarili zanemarivu razinu dobiti.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

8. Podružnice Banke (nastavak)

Neto kamatni prihodi Grupe iznosili su 988 milijuna kuna, što je za 4 posto manje nego lani. Na razini Grupe pozitivan utjecaj na neto kamatne prihode ostvaren je s osnove bržeg pada kamatnih stopa na depozite nego na kredite, a negativan utjecaj zbog ostvarenog smanjenja ukupnih kredita. Neto prihodi od naknada i provizija iznose 437 milijuna kuna i u odnosu na prošlu godinu sniženi su za 5 posto. Prihodi od naknada su osnovni prihod članica Grupe koje upravljaju imovinom mirovinskih i investicijskih fondova. Povećanje imovine mirovinskih fondova uz ostvarene visoke prinose dovelo je do proširenja obračunske osnovice za naknade upravitelja fondova. Najveći prihodi od naknada u nebankarskom dijelu Grupe ostvaruju se s osnova upravljanja obveznim mirovinskim fondovima. No, visinu upravljačke naknade određuje regulator. U 2016. naknada za upravljanje iznosila je 0,419% dok je u prethodnoj godini bila 0,45%. Time je pozitivan doprinos uvećane osnovice neutraliziran smanjenjem stope za obračun naknade.

Ostali nekamatni prihodi iznose 637 milijuna kuna i viši su za 29 posto u odnosu na prethodno razdoblje. Na prihodima od trgovanja ostvaren je dobitak u iznosu od 315 milijuna kuna. Povećanje dobiti od trgovanja ostvareno je na porastu vrijednosti finansijske imovine koja se vrednuje po tržišnim cijenama i na prodaji imovine. Kod ostalih prihoda značajni su prihodi od najma iz operativnog leasinga u iznosu od 156 milijuna kuna i prihodi od bruto premija ugovora o mirovinskom osiguranju koji iznose 122 milijuna kuna.

Ukupni prihodi lokalne Grupe iznose 2.062 milijuna kuna. U odnosu na prethodnu godinu viši su za 72 milijuna kuna. Troškovi poslovanja Grupe iznosili su 1.877 milijuna kuna, od čega se 119 milijuna kuna odnosi na administrativni trošak tehničkih pričuva mirovinskog osiguranja a 655 milijuna na trošak konverzije kredita. Ako izuzmemos troškove konverzije, onda su troškovi poslovanja prema prethodnoj godini smanjeni za 1 posto. U odnosu na ukupne prihode Grupe troškovi poslovanja bez konverzijskih dosežu 59 posto.

Opovrak gospodarstva omogućio je smanjenje dospjelih nenaplaćenih potraživanja od klijenata. Grupa je u dugotrajnom razdoblju gospodarske recesije jačala aktivnosti naplate dospjelih potraživanjima i razvila procese za upravljanje dugom i restrukturiranje plasmana. Unaprjeđeni su procesi upravljanja rizicima u Grupi, kontinuirano se prati kvaliteta portfelja i poboljšava naplata dospjelih potraživanja, što rezultira manjim gubicima na vrijednosti imovine. U 2016. godini poboljšani su uvjeti poslovanja finansijskih institucija pa je ostvaren gubitak od umanjenja vrijednosti kredita i ostale bilančne imovine plasmana u iznosu od 107 milijuna kuna, što je 212 milijuna kuna manje nego godinu ranije.

Grupa je ostvarila pozitivan rezultat poslovanja u iznosu od 535 milijuna kuna. Budući da je godinu ranije ostvaren gubitak od 150 milijuna kuna, ukupno poboljšanje rezultata iznosi 685 milijuna kuna.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

9. Financijski instrumenti i povezani rizici

Banka i lokalna Grupa plasiraju imovinu u financijske instrumente i time se izlažu rizicima. Upravljanje rizicima u nadležnosti je Uprave Banke a operativno ga provodi organizacijski dio za upravljanje rizicima i kontrolu rizika. Na dan 31. prosinca 2016. godine imovina Banke bila je uložena u različite financijske instrumente, a značajniji su bili krediti klijentima i dužnički vrijednosni papiri.

Najznačajnije vrste financijskih rizika kojima su Banka i lokalna Grupa izloženi su kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik. Tržišni rizik uključuje tečajni, kamatni i cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica.

Na razini Grupe postoji cijeloviti sustav upravljanja rizicima uvođenjem politika i procedura, postavljanjem limita za Grupu prihvatljive razine rizika. Limiti su postavljeni sukladno iznosu jamstvenog kapitala te se primjenjuju na sve vrste rizika. Grupa je razvila i metode i modele upravljanja operativnim rizicima.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik prestanka otplaćivanja obveze ili potencijalne obveze druge strane s kojom je Grupa izvršila transakciju. Na datum izvještavanja, ukupni kreditni rizik Banke prema svim klijentskim segmentima iznosio je 29.359 milijuna kuna u imovini i 7.979 milijuna kuna u vanbilančnim stawkama. Na razini Grupe izloženost kreditnom riziku iznosila je 32.609 milijuna kuna u imovini i 8.106 milijuna kuna u vanbilančnim stawkama.

Pozitivna kretanja ostvarena u gospodarstvu prenijela su se na smanjenje neprihodujućih plasmana. Na kraju 2016. ukupni neprihodući plasmani Banke iznose 3.249 milijuna kuna od 40.177 milijuna kuna ukupnih plasmana. Formirana rezerviranja za gubitke u iznosu od 2.488 milijuna kuna pokrivaju 77 posto neprihodujućih plasmana. Na razini Grupe ukupni neprihodući plasmani iznose 3.364 milijuna kuna od 43.672 milijuna kuna ukupnih plasmana. Formirana rezerviranja za gubitke u iznosu od 2.583 milijuna kuna pokrivaju 77 posto neprihodujućih plasmana.

Rizik likvidnosti

Ročna transformacija je funkcija koje banke standardno obavljaju na financijskom tržištu. Posljedica ročne transformacije je kontinuirana izvještajna neusklađenost između priljeva i odljeva koje banke ostvaruju u određenim vremenskim razdobljima (gap likvidnosti). Neusklađenosti (gapovi) likvidnosti stvaraju izloženost likvidnosnom riziku. Pojavljuju se u obliku rizika da Banka neće biti u stanju financirati (refinancirati) svoje pozicije po prihvatljivim uvjetima u odgovarajućim dospjećima i u obliku rizika da Banka neće moći efikasno unovčiti svoju imovinu u odgovarajućem vremenskom roku.

Banka i lokalna Grupa usklađuju poslovne aktivnosti sa zakonskim odredbama koje reguliraju rizik likvidnosti te grupnim i internim aktima za održavanje likvidnosne rezerve. Na kraju 2016. izloženost imovine Banke i Grupe riziku likvidnosti nije bila značajna.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik negativnog utjecaja promjena u tržišnim parametrima, poput kamatnih stopa ili tečajeva stranih valuta, na prihod Grupe ili na vrijednost njenih pozicija u financijskim instrumentima. Procjena izloženosti tržišnim rizicima temelje se na promjenama tečajeva stranih valuta, kamatnih stopa, kreditnih spreadova, cijena vlasničkih vrijednosnica i robe, te drugih tržišnih parametara.

Kamatni rizik

Finansijska imovina Banke i lokalne Grupe uglavnom je kamatonosna, kao i većina financijskih obveza. Imovina i obveze dospjevaju ili im se kamatne stope mijenjaju u različitim razdobljima ili u različitim iznosima. Postoji izvjesna osjetljivost dobiti Banke i Grupe na kretanja kamatnih stopa. Na dobit će također utjecati i valutna struktura imovine, obveza i kapitala i rezervi. Banka i Grupa imaju značajan udio kamatonosne imovine i obveza u stranim valutama.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

9. Financijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tečajni rizik

Dio imovine Banke i Grupe denominiran je u stranim valutama i to pretežito u eurima. Izloženost riziku promjene tečajeva označava rizik gubitaka ostvarenih na otvorenim pozicijama u stranim valutama. Kako bi se zaštitala od valutnog rizika, Banka i Grupa koriste derivatne financijske instrumente.

Izloženost riziku promjene tečaja proizlazi iz transakcija s kreditima denominiranim u stranim valutama, depozitima denominiranim u stranim valutama te iz investicijskih i tržišnih aktivnosti. Ova izloženost se prati dnevno, sukladno interno utvrđenim limitima na razini pojedine valute te u ukupnom iznosu maksimalno dozvoljene otvorene devizne pozicije. Izloženost Banke i Grupe tečajnom riziku na datum izvještavanja nije bila značajna.

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica rizik je fluktuacije cijene vlasničkih vrijednosnica, koja će utjecati na fer vrijednost vlasničkih ulaganja i ostalih instrumenata čija vrijednost proizlazi iz vlasničkih ulaganja. Primarna izloženost cjenovnom riziku proizlazi iz vlasničkih vrijednosnica koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Izloženost Banke i Grupe cjenovnom riziku vlasničkih vrijednosnica na datum izvještavanja nije bila značajna.

U ime Uprave Banke

Michael Georg Mueller
Predsjednik Uprave

Vesna Ciganek Vuković
Članica Uprave

Marko Jurjević
Član Uprave

Liana Keserić
Članica Uprave

Zoran Košćak
Član Uprave

Ivan Žižić
Član Uprave

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća

Odgovornost Uprave Banke je pripremiti odvojena i konsolidirana finansijska izvješća za svaku poslovnu godinu, koja daju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Banke i Grupe te njihovog rezultata poslovanja i novčanih tokova, u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima te vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija potrebnih za pripremanje finansijskih izvješća u bilo koje vrijeme. Uprava ima opću odgovornost za poduzimanje raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Banke i Grupe te sprečavanja i otkrivanja prijevara i drugih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima koje će dosljedno primjenjivati; donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena; te pripremanje finansijskih izvješća temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je prepostavka da će Banka i Grupa nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na utvrđivanje Nadzornom odboru godišnje izvješće, nakon čega Nadzorni odbor treba odobriti izdavanje godišnjeg izvješća Glavnoj skupštini dioničara na usvajanje.

Uprava je također odgovorna za pripremu i fer prezentaciju dopunske informacija pripremljenih u skladu s Odlukom o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja banaka Hrvatske narodne banke od 30. svibnja 2008. godine (NN 62/08).

Odvojena i konsolidirana finansijska izvješća prikazana na stranicama od 23 do 158 i dodatna regulatorna izvješća za HNB s pripadajućim uskladama na stranicama od 159 do 167, odobreni su od strane Uprave 31. ožujka 2017. godine u svrhu njihove predaje Nadzornom odboru, što je potvrđeno potpisima u nastavku.

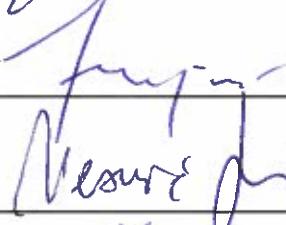
Uprava je također odgovorna za sastavljanje i sadržaj izvješća poslovodstva, sukladno zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu, te ostale informacije. Ostale informacije prikazane na stranicama 2 do 6 i izvješće poslovodstva prikazano na stranicama 7 do 17 odobreni su od strane Uprave 31. ožujka 2017. godine što je potvrđeno potpisima u nastavku.

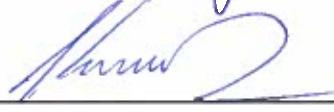
Potpisali u ime Raiffeisenbank Austria d.d.

Michael Georg Mueller
Predsjednik Uprave

Vesna Ciganek Vuković
Članica Uprave

Marko Jurjević
Član Uprave

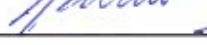

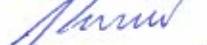
Liana Keseric
Članica Uprave

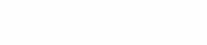

Zoran Košćak
Član Uprave

Ivan Žižić
Član Uprave

Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d.

Izvješće o reviziji odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju odvojenih finansijskih izvještaja Raiffeisenbank Austria d.d. („Banka“) i konsolidiranih finansijskih izvještaja Grupe Raiffeisenbank Austria („Grupa“), koji obuhvaćaju izvješće o finansijskom položaju na 31. prosinca 2016. te izvješće o sveobuhvatnoj dobiti, izvješće o novčanim tokovima i izvješće o promjenama glavnice za tada završenu godinu, kao i bilješke koje sadrže značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.

Prema našem mišljenju, priloženi odvojeni i konsolidirani finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Banke i Grupe na dan 31. prosinca 2016., njegovu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu, u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj.

Osnova za izražavanje mišljenja

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Naše odgovornosti, u skladu s tim standardima, podrobnije su opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja*.

Neovisni smo od Banke i Grupe u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja u Hrvatskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni i prikladni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće poslovodstva i Makroekonomsko okruženje, koji su sastavni dio Godišnjeg izvješća, ali ne uključuju odvojene i konsolidirane finansijske izvještaje niti naše izvješće neovisnog revizora o reviziji odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja.

Naše mišljenje na odvojene i konsolidirane finansijske izvještaje ne odnosi se na ostale informacije te ne izražavamo uvjerenje bilo koje vrste vezano za ostale informacije osim kao što je izričito navedeno u ovom izvješću.

U vezi s našom revizijom odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, odgovornost nam je pročitati ostale informacije te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno nekonistentne s odvojenim i konsolidiranim finansijskim izvještajima ili saznanjima koja smo prikupili tijekom revizije, kao i čine li se, na neki drugi način, značajno krivo iskazane. Ukoliko, na osnovi posla koji smo obavili, zaključimo da postoji značajno krivi iskaz ostalih informacija, dužnost nam je izvjestiti o tome. U vezi s tim, nemamo ništa za izvjestiti.

Vezano za Izvješće poslovodstva, također smo proveli procedure koje su zahtijevane člankom 20. hrvatskog Zakona o računovodstvu. Ove procedure uključuju razmatranje uključuje li Izvješće poslovodstva objave u skladu s člancima 21. i 24. hrvatskog Zakona o računovodstvu.

Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o reviziji odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije (nastavak)

Na osnovi procedura, čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju:

- Informacije sadržane u Izvješću poslovodstva za finansijsku godinu za koji su pripremljeni finansijski izvještaji, konzistentne su, u svim značajnim odrednicama, s finansijskim izvještajima.
- Informacije sadržane u Izvješću poslovodstva pripremljene su, u svim značajnim odrednicama, u skladu s primjenjivim zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu.
- Nadalje, uvezvi u obzir poznavanje i razumijevanje Banke i Grupe te okružja u kojem one posluju, koje smo stekli tijekom naše revizije, dužnost nam je izvjestiti jesmo li identificirali značajno krive iskaze u Izvješću poslovodstva i ostalim informacijama, koje smo zaprimili prije datuma izdavanja ovog izvješća. U vezi s tim, nemamo ništa za izvjestiti.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za odvojene i konsolidirane finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, koji daju istinit i fer prikaz odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj te za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne, kako bi se omogućilo sastavljanje odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem te objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim u onim slučajevima kada Uprava namjerava likvidirati Banku, prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor, odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja, uspostavljenog od strane Banke.

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li odvojeni i konsolidirani finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajno pogrešnog iskaza uslijed prijevare ili pogreške te izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima uvijek otkriti postojanje značajno pogrešnih iskaza. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške, a smatraju se značajnim, ako se razumno može očekivati da bi, pojedinačno ili zbrojeni s drugim pogrešnim iskazima, utjecali na ekonomske odluke korisnika finansijskih izvještaja, donesene na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o reviziji odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja (nastavak)

Kao sastavni dio revizije u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, donosimo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajno pogrešnog iskaza odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao odgovor na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni kako bi osigurali osnovu za donošenje našeg mišljenja. Rizik neotkrivanja značajno pogrešnog iskaza nastalog uslijed prijevare, veći je od rizika neotkrivanja onog nastalog uslijed pogreške, budući da prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava od strane Uprave.
- donosimo zaključak o primjerenošći korištenja pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja od strane Uprave te, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s dogadajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u odvojenim i konsolidiranim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Banka ne bude u mogućnosti nastaviti s vremenski neograničenim poslovanjem.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj odvojenih i konsolidiranih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i razmatramo odražavaju li odvojeni i konsolidirani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kao bi se postigla fer prezentacija.
- pribavljamo dovoljno prikladnih revizijskih dokaza u vezi finansijskih informacija subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar grupe, kako bismo mogli izraziti mišljenja o konsolidiranim finansijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Jedini smo odgovorni za izražavanje našeg mišljenja.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor u vezi s, između ostalog, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Izvješće neovisnog revizora dioničarima Raiffeisenbank Austria d.d. (nastavak)

Izvješće o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Na temelju Odluke Hrvatske narodne banke o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvještaja banaka od 30. svibnja 2008. godine (NN 62/08), Uprava Banke izradila je konsolidirane obrasce na stranicama 159 do 163 („Obrasci“), koji sadrže alternativni prikaz konsolidiranog izvješća o finansijskom položaju na dan 31. prosinca 2016. godine, konsolidiranog izvješća o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidiranog izvješća o promjenama glavnice i konsolidiranog izvješća o novčanim tokovima za 2016. godinu, kao i uskluđu („Usklada“) Obrazaca s finansijskim izvještajima prikazanu na stranicama 164 do 167. Uprava Banke odgovorna je za ove Obrasce i Uskladu. Finansijske informacije u Obrascima izvedene su iz konsolidiranih finansijskih izvještaja prikazanih na stranicama 23 do 158 na koje smo izrazili mišljenje kao što je gore navedeno.

KPMG Croatia d.o.o. za reviziju
Hrvatski ovlašteni revizori
Eurotower, 17. kat
Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb
Hrvatska

Zagreb, 31. ožujka 2017.

U ime i za KPMG Croatia d.o.o. za reviziju:

Goran Horvat
Direktor, Hrvatski ovlašteni revizor

K P M G Croatia
d.o.o. za reviziju
Eurotower, 17. kat
Ivana Lučića 2a, 10000 Zagreb

Konsolidirano izvješće o finansijskom položaju

Na dan 31. prosinca

Imovina	Bilješke	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn
Novac i računi kod banaka	6	3.721	2.637
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	7	1.675	1.977
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	8	2.515	2.291
Plasmani i zajmovi drugim bankama	9	1.332	955
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	10	5.217	5.028
Zajmovi komitentima	11	18.504	19.626
Financijska ulaganja koja se drže do dospijeća	12	293	283
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	1.496	1.482
Nematerijalna imovina	15	240	195
Odgođena porezna imovina	16	86	206
Tekuća porezna imovina		-	4
Ostala imovina	17	285	374
Ukupno imovina		35.364	35.058

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o finansijskom položaju (nastavak)

Na dan 31. prosinca

		Bilješke	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn
Obveze				
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	18	97	111	
Depoziti banaka	19	441	246	
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	20	9.891	8.794	
Depoziti stanovništva	21	14.253	14.846	
Uzeti zajmovi	22	3.992	4.251	
Rezervacije za obveze i troškove	23	187	804	
Ostale obveze	24	776	766	
Podređene obveze	25	837	846	
Ukupno obveze		30.474	30.664	
Kapital i rezerve				
Dionički kapital	35	3.621	3.621	
Premija na emitirane dionice		12	12	
Kapitalna rezerva		1	1	
Zakonska rezerva		181	180	
Rezerva fer vrijednosti		58	82	
Zadržana dobit		1.017	430	
Ukupno kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva		4.890	4.326	
Nekontrolirajući interes	38	-	68	
Ukupno kapital i rezerve		4.890	4.394	
Ukupno obveze, kapital i rezerve		35.364	35.058	

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn
Prihod od kamata	26	1.305	1.452
Rashod od kamata	27	(317)	(419)
Neto prihod od kamata		988	1.033
Prihod od naknada i provizija	28	694	704
Rashod od naknada i provizija	29	(257)	(242)
Neto prihod od naknada i provizija		437	462
Neto dobit od trgovanja, finansijske imovine raspoložive za prodaju i tečajnih razika po translaciji monetarne imovine i obveza	30	315	152
Ostali prihodi iz poslovanja	31	322	343
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi		637	495
Prihod iz poslovanja		2.062	1.990
Troškovi iz poslovanja	32	(1.877)	(1.231)
Gubici od umanjenja vrijednosti	33	(107)	(319)
Rezerviranja za obveze i troškove	23	617	(622)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		695	(182)
Porez na dobit	34	(160)	32
Dobit/(gubitak) za godinu		535	(150)

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o sveobuhvatnoj dobiti (nastavak)

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn
Dobit/(gubitak) za godinu		535	(150)
Ostala sveobuhvatna dobit			
Stavke koje su, ili bi mogle biti, reklassificirane u račun dobiti i gubitka			
<i>Promjena u fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju, neto od poreza i realiziranih iznosa</i>		(24)	65
Ostali sveobuhvatni (gubitak)/dobit tekuće godine umanjena za porez		(24)	65
Ukupno sveobuhvatna dobit/(gubitak) tekuće godine		511	(85)
Namijenjeni:			
- Dioničarima matičnog društva		535	(156)
- Nekontrolirajućem interesu	38	-	6
Zarada/(gubitak) po dionici namijenjena dioničarima matičnog društva	39	147	(43)

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o promjenama glavnice za godinu zaključno s 31. prosincem 2016.

	Dionički kapital	Premija na emitirane dionice	Kapitalna rezerva	Zakonska rezerva	Rezerva fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno	Nekontroli-rajući interes	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2015.	3.621	12	1	178	17	1.223	5.052	65	5.117
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	65	-	65	-	65
Povećanje zakonske rezerve	-	-	-	2	-	(2)	-	-	-
(Gubitak)/dobit za godinu	-	-	-	-	-	(156)	(156)	6	(150)
Plaćena dividenda	-	-	-	-	-	(635)	(635)	(3)	(638)
Na dan 31. prosinca 2015.	3.621	12	1	180	82	430	4.326	68	4.394
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	(24)	-	(24)	-	(24)
Povećanje zakonske rezerve	-	-	-	1	-	(1)	-	-	-
Dobit za godinu	-	-	-	-	-	535	535	-	535
Stjecanje preostalog udjela u društvu Raiffeisen Leasing d.d.	-	-	-	-	-	53	53	(68)	(15)
Na dan 31. prosinca 2016.	3.621	12	1	181	58	1.017	4.890	-	4.890

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Konsolidirano izvješće o novčanim tokovima

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		695	(182)
<i>Usklađenja za:</i>			
- Amortizacija	32	191	195
- Tečajne razlike od translacije monetarne imovine i obveza	30	9	(110)
- Realizirani dobici od finansijske imovine raspoložive za prodaju	30	(99)	(9)
- Gubitak od umanjenja vrijednosti (isključujući novac i novčane ekvivalente) i rezerviranja za obvezu i troškove	23,33	(522)	931
- Neto prihod od kamata	26,27	(988)	(1.033)
<i>Promjene u poslovnoj imovini i obvezama</i>			
Neto (povećanje)/smanjenje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(213)	653
Neto (povećanje)/smanjenje plasmana bankama, s originalnim rokom dospijeća dužim od tri mjeseca		(18)	368
Neto smanjenje / (povećanje) obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke		308	(18)
Neto smanjenje zajmova komitentima		1.110	2.275
Neto smanjenje ostale imovine		120	70
Neto (povećanje)/smanjenje finansijske imovine koja se drži do dospijeća		(11)	66
Neto smanjenje finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(40)	(138)
Neto povećanje/(smanjenje) depozita banaka		191	(50)
Neto povećanje depozita trgovачkih društava i ostalih sličnih subjekata		1.105	288
Neto smanjenje depozita stanovništva		(494)	(329)
Neto povećanje ostalih obveza		(4)	66
Smanjenje u manjijskom udjelu		(68)	-
Naplaćena kamata		1.031	1.125
Plaćena kamata		(287)	(394)
Neto novac ostvaren u poslovnim aktivnostima prije poreza		2.016	3.774
Plaćeni porez na dobit		(33)	(48)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti		1.983	3.726

Konsolidirano izvješće o novčanim tokovima (nastavak)

Za godinu koja završava 31. prosinca

**Grupa
2016.**

**Grupa
2015.**

Bilješke

Milijuni kn

Milijuni kn

Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti

Primici od kamata od finansijske imovine raspoložive za prodaju i finansijskih ulaganja koja se drže do dospijeća	152	116
Neto izdaci za kupnju finansijske imovine raspoložive za prodaju	(235)	(1.633)
Kupnja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine	(446)	(286)
Primici od prodaje nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine	191	111
Neto novac iz ulagačkih aktivnosti	(338)	(1.692)

Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti

Povećanje uzetih zajmova	22	2.085	2.384
Otplata uzetih zajmova	22	(2.310)	(3.483)
Uplate po osnovi podređenih obveza		(1)	383
Plaćena dividenda		-	(638)
Neto novac iz finansijskih aktivnosti	(226)		(1.354)

Učinak promjene tečaja na novac i novčane ekvivalente

27

12

Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta

1.446

692

Novac i novčani ekvivalenti na početku godine

3.522

2.830

Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine

40

4.968

3.522

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća

Odvjено izvješće o finansijskom položaju

Na dan 31. prosinca

Imovina	Bilješke	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Novac i računi kod banaka	6	3.717	2.633
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	7	1.675	1.977
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	8	2.151	1.954
Plasmani i zajmovi drugim bankama	9	1.384	991
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	10	4.921	4.744
Zajmovi komitentima	11	16.213	17.387
Ulaganja u podružnice	13	408	366
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	478	458
Nematerijalna imovina	15	206	188
Odgođena porezna imovina	16	83	201
Tekuća porezna imovina		1	9
Ostala imovina	17	179	273
Ukupno imovina		31.416	31.181

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvjeno izvješće o finansijskom položaju (nastavak)

Na dan 31. prosinca

Obveze	Bilješke	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	18	97	111
Depoziti banaka	19	520	336
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	20	10.090	9.273
Depoziti stanovništva	21	13.195	13.691
Uzeti zajmovi	22	1.759	1.802
Rezervacije za obveze i troškove	23	176	793
Ostale obveze	24	292	315
Podređene obveze	25	837	846
Ukupno obveze		26.966	27.167
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	35	3.621	3.621
Premija na emitirane dionice		12	12
Kapitalna rezerva		1	1
Zakonska rezerva		173	173
Rezerva fer vrijednosti		36	60
Zadržana dobit		607	147
Ukupno kapital i rezerve		4.450	4.014
Ukupno obveze kapital i rezerve		31.416	31.181

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvjено izvješće o sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Prihod od kamata	26	1.148	1.271
Rashod od kamata	27	(251)	(342)
Neto prihod od kamata		897	929
Prihod od naknada i provizija	28	543	554
Rashod od naknada i provizija	29	(246)	(233)
Neto prihod od naknada i provizija		297	321
Neto dobit od trgovanja, finansijske imovine raspoložive za prodaju i tečajnih razika po translaciji monetarne imovine i obveza	30	270	127
Ostali prihodi iz poslovanja	31	93	71
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi		363	198
Prihod iz poslovanja		1.557	1.448
Troškovi iz poslovanja	32	(1.481)	(822)
Gubici od umanjenja vrijednosti	33	(108)	(314)
Rezerviranja za obveze i troškove	23	617	(623)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		585	(311)
Porez na dobit	34	(125)	70
Dobit/(gubitak) za godinu		460	(241)

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvojeno izvješće o sveobuhvatnoj dobiti (nastavak)

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Dobit/(gubitak) za godinu		460	(241)
Ostala sveobuhvatna dobit			
Stavke koje su, ili bi mogle biti, reklasificirane u račun dobiti i gubitka			
<i>Promjena u fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju, neto od poreza i realiziranih iznosa</i>		(24)	63
Ostali sveobuhvatni (gubitak)/dobit tekuće godine umanjena za porez		(24)	63
Ukupna sveobuhvatna dobit/(gubitak) tekuće godine		436	(178)
Zarada/(gubitak) po dionici namijenjena dioničarima matičnog društva	39	127	(66)

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvjено izvješće o promjenama glavnice za godinu zaključno s 31. prosincem 2016.

	Dionički kapital	Premija na emitirane dionice	Kapitalna rezerva	Zakonska rezerva	Rezerva fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2015.	3.621	12	1	173	(3)	1.023	4.827
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	63	-	63
Gubitak za godinu	-	-	-	-	-	(241)	(241)
Plaćena dividenda	-	-	-	-	-	(635)	(635)
Na dan 31. prosinca 2015.	3.621	12	1	173	60	147	4.014
Ostali sveobuhvatni gubitak	-	-	-	-	(24)	-	(24)
Dobit za godinu	-	-	-	-	-	460	460
Na dan 31. prosinca 2016.	3.621	12	1	173	36	607	4.450

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Odvojeno izvješće o novčanim tokovima

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		585	(311)
<i>Usklađenja za :</i>			
- Amortizacija	32	68	72
- Tečajne razlike od translacije monetarne imovine i obveze	30	37	(75)
- Gubitak od umanjenja vrijednosti (isključujući novac i novčane ekvivalente) i rezerviranja za obvezu i troškove	23,33	(521)	927
- Realizirani dobici od finansijske imovine raspoložive za prodaju	30	(94)	(9)
- Neto prihod od kamata	26,27	(897)	(929)
- Dividenda od ulaganja u podružnice	31	(72)	(55)
<i>Promjene u poslovnoj imovini i obvezama</i>			
Neto (povećanje)/smanjene finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(180)	706
Neto (povećanje)/smanjenje plasmana bankama, s originalnim rokom dospijeća dužim od tri mjeseca		(20)	371
Neto smanjenje/(povećanje) obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke		308	(18)
Neto smanjenje zajmova komitentima		1.080	1.754
Neto smanjenje/ (povećanje) ostale imovine		90	(19)
Neto smanjenje finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		(40)	(137)
Neto povećanje depozita banaka		181	39
Neto povećanje depozita društava i ostalih sličnih subjekata		822	298
Neto smanjenje depozita stanovništva		(411)	(196)
Neto (smanjenje)/ povećanje ostalih obveza		(25)	59
Naplaćena kamata		981	975
Plaćena kamata		(239)	(330)
Neto novac ostvaren u poslovnim aktivnostima prije oporezivanja		1.653	3.122

Odvjено izvješće o novčanim tokovima (nastavak)

Za godinu koja završava 31. prosinca

	Bilješke	Milijuni kn	Banka 2016.	Banka 2015. Milijuni kn
Plaćeni porez na dobit			-	(11)
Neto novac iz poslovnih aktivnosti		1.653	3.111	
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti				
Primici od kamata od finansijske imovine raspoložive za prodaju		121	83	
Ulaganja u podružnice		(42)	-	
Neto izdaci od prodaje finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju		(233)	(1.559)	
Primljena dividenda	31	72	55	
Kupnja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine		(106)	(104)	
Neto novac iz ulagačkih aktivnosti		(188)	(1.525)	
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti				
Povećanje uzetih zajmova	22	777	653	
Otplata uzetih zajmova	22	(809)	(1.303)	
Uplata po osnovi podređenih obveza		(1)	382	
Plaćena dividenda		-	(635)	
Neto novac iz finansijskih aktivnosti		(33)	(903)	
Učinak promjene tečaja na novac i ekvivalentne novca	26	12		
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		1.458	695	
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		3.506	2.811	
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	40	4.964	3.506	

Računovodstvene politike i ostale bilješke na stranicama od 37 do 158 čine sastavni dio ovih finansijskih izvješća.

Bilješke uz finansijska izvješća

1. Opći podaci

Raiffeisenbank Austria d.d. ("Banka" ili "Matično društvo") je dioničko društvo osnovano i sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. Banka je matično društvo Grupe Raiffeisenbank Austria ("Grupa"). Ova finansijska izvješća su finansijska izvješća Banke i Grupe, kao što je definirano Međunarodnim računovodstvenim standardom 27 „Odvojeni finansijski izvještaji“ i Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 10 „Konsolidirani finansijski izvještaji“.

Grupa se sastoji od sljedećih društava (bilješka 13):

Raiffeisenbank Austria d.d.
Raiffeisen stambena štedionica d.d.
Raiffeisen Leasing d.o.o.
Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.
Raiffeisen Consulting d.o.o.
Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.
Raiffeisen Factoring d.o.o.
Raiffeisen Invest d.o.o.
Raiffeisen Bonus d.o.o.

Ova finansijska izvješća odobrena su od strane Uprave 31. ožujka 2017. godine za podnošenje Nadzornom odboru.

Glavne računovodstvene politike primijenjene u pripremi ovih finansijskih izvješća sažete su u nastavku. Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s računovodstvenim načelima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja usvojenim u EU, u opisu računovodstvenih politika Grupe može se pozivati na pojedine Standarde; ukoliko nije drugačije navedeno, riječ je o Standardima koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2016. godine.

2. Osnova za pripremu

a) Izjava o usklađenosti

Finansijska izvješća sastavljena su sukladno sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj. Poslovanje Banke podliježe Zakonu o kreditnim institucijama, prema kojem finansijsko izvještavanje Banke određuje Hrvatska narodna banka ("HNB") koja je središnja nadzorna institucija bankarskog sustava u Hrvatskoj. Ova finansijska izvješća pripremljena su u skladu s navedenim bankarskim propisima.

Zakonski zahtjevi za računovodstvo banaka u Hrvatskoj temelje se na Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim u EU. Glavne razlike između računovodstvenih propisa HNB-a te zahtjeva za priznavanjem i mjerjenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja usvojenim u EU su slijedeće:

- HNB zahtjeva od banaka priznavanje gubitka od umanjenja vrijednosti imovine koja se ne vodi po fer vrijednosti i koja nije identificirana kao umanjena (uključujući imovinu s rizikom središnje države) po propisanim stopama. U skladu s navedenim zahtjevima, Grupa je napravila rezervacije na skupnoj osnovi u iznosu od 293 milijuna kn (2015.: 310 milijuna kn) (Banka 271 milijun kn i 285 milijuna kn na dan 31. prosinca 2016. i 2015.) te je priznala prihod od 17 milijuna kn povezan s tim rezervacijama unutar gubitka od umanjenja vrijednosti za godinu (2015.: formiranje rezervacija u iznosu od 28 milijuna kn) (Banka otpuštanje rezervacije od 14 milijuna kn i formiranje rezervacija u iznosu od 31 milijuna kn za 2016. i 2015. godinu). Rezervacije na skupnoj osnovi za izvanbilančnu izloženost na 31. prosinca 2016. za Grupu su iznosile 80 milijun kn (31. prosinca 2015.: 75 milijuna kn) (Banka 80 milijuna kn i 75 milijuna kn na dan 31. prosinca 2016. i 2015.) te je Grupa priznala formiranje rezervacija u iznosu od 5 milijuna kn (2015.: otpuštanje rezervacije od 1 milijun kn) (Banka formiranje rezervacija u iznosu od 5 milijuna kn i otpuštanje rezervacije od 1 milijun kn za 2016. i 2015. godinu). Iako je, sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu 39: Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje („MRS 39“), takve rezervacije prikladnije prikazivati kao alokaciju unutar kapitala i rezervi, Grupa ih nastavlja priznavati u računu dobiti i gubitka kao zamjenu za neidentificirane gubitke obračunate u skladu s zahtjevima MRS-a 39. U nedostatku pouzdanih povjesnih podataka o iznosu neidentificiranih gubitaka koji postoje u kreditnom portfelju na datum izvještavanja, Grupa još nije u mogućnosti procijeniti rezervacije za neidentificirane gubitke koji postoje na datum izvještavanja sukladno zahtjevima MRS-a 39.
- Dodatno, HNB propisuje minimalne iznose umanjenja vrijednosti za određene izloženosti za koje je pojedinačno identificirano umanjenje vrijednosti, neovisno o neto sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova, koja mogu biti drugačija od umanjenja vrijednosti izračunatog sukladno zahtjevima MRS-a 39.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

a) Izjava o usklađenosti (nastavak)

- U skladu s lokalnim propisima, kamatni prihod na izloženosti kojima je umanjena vrijednost priznaje se kada je naplaćen, što je u suprotnosti sa zahtjevima MRS-a 39, koji propisuje priznavanje kamatnog prihoda od izloženosti kojima je umanjena vrijednost kroz amortizaciju diskonta.
- U skladu s lokalnim propisima, Grupa priznaje rezerviranja za sudske sporove uključivanjem vjerojatnosti nastanka gubitka u mjereno rezerviranja (npr. ako je vjerojatnost gubitka 10%, rezerviranje će biti izračunato kao 10% od potencijalnog gubitka), što je u suprotnosti s MSFI-jevima koji zahtijevaju priznavanje punog iznosa potencijalnog gubitka, kada je vjerojatno da će sudski spor biti izgubljen.
- U skladu s uputama HNB-a, Banka je u 2015. priznala očekivani trošak CHF konverzije za sve kredite obuhvaćene konverzijom, na način da je formirana rezervacija u pasivi u iznosu od 617 milijuna kn, za 2015., prikazana u sklopu pozicije Rezervacije za obveze i troškove koja je u računu dobiti i gubitka prikazana u poziciji Rezerviranja za obveze i troškove. Sukladno MRS-u 39, takav gubitak bi se netiraо sa stanjem Zajmova komitentima. U tijeku 2016. godine banka je usporedno s provedbom konverzija ukinula rezerviranja u iznosu od 611 milijuna kuna (bilješka 23.)

b) Osnove mjerjenja

Finansijska izvješća pripremljena su na osnovi fer vrijednosti za derivativne finansijske instrumente, imovinu i obveze namijenjene trgovjanju, ostalu finansijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, osim vlasnički vrijednosnica raspoloživih za prodaju za koje ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti koje se vode po trošku smanjenom za eventualno umanjenje vrijednosti. Ostala finansijska imovina i obveze te nefinansijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom ili povjesnom trošku.

c) Osnova konsolidacije

Poslovna spajanja

Grupa priznaje poslovna spajanja koristeći metodu stjecanja kada je kontrola stvarno prenesena na Grupu. Naknada za stjecanje u pravilu se mjeri po fer vrijednosti, kao i stečena neto imovina koju je moguće posebno prepoznati. Goodwill koji nastaje kod stjecanja se jednom godišnje provjerava radi umanjenja vrijednosti. Negativni goodwill koji nastaje u slučaju povoljne kupnje se priznaje odmah u računu dobiti i gubitka. Transakcijski se troškovi priznaju u trenutku nastanka u računu dobiti ili gubitka, osim kada se odnose na izdavanje dužničkih ili vlasničkih vrijednosnih papira. Prenesena naknada ne uključuje iznose vezane uz podmirenje odnosa koji su postojali prije datuma stjecanja. Takvi iznosi u pravilu se priznaju u računu dobiti i gubitka.

Svaka potencijalna naknada mjeri se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Ako je obveza plaćanja potencijalne naknade, koja zadovoljava definiciju finansijskog instrumenta, klasificirana kao vlasnički instrument, onda se ne mjeri ponovno i namira se priznaje u kapitalu i rezervama. U protivnom, naknadne promjene fer vrijednosti potencijalne naknade priznaju se u računu dobiti i gubitka. Ukoliko je potrebno zamijeniti nagrade vezane uz plaćanja povezana s vlasničkim instrumentima (zamjenske nagrade) za nagrade zaposlenika stjecatelja (stjecateljeve nagrade) tada je cijeli ili samo dio iznosa stjecateljeve zamjenske nagrade uključen u određivanje prenesene naknade vezane za poslovno spajanje. Ova odluka se temelji na usporedbi tržišnog mjerjenja zamjenske nagrade i tržišnog mjerjenja stjecateljeve nagrade do mjere do koje se zamjenske nagrade odnose na usluge prije poslovnog spajanja.

Poslovne kombinacije koje uključuju subjekte pod zajedničkom kontrolom priznaju se po knjigovodstvenim vrijednostima, a razlike se priznaju direktno u kapitalu i rezervama, kao što je objašnjeno u odlomku Stjecanje subjekata pod zajedničkom kontrolom.

Podružnice

Podružnice su sva društva pod kontrolom Grupe. Grupa ima kontrolu nad društvom kada ima pravo na povrate od ulaganja u društvo i mogućnost djelovanja na te povrate kroz utjecaj koji ima nad društvom. Finansijski izvještaji svih podružnica se uključuju u konsolidirane finansijske izvještaje od datuma kada je kontrola prenesena na Banku i isključuju od datuma prestanka kontrole.

U odvojenim finansijskim izvještajima Banke, podružnice se prikazuju po trošku stjecanja umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja vrijednosti.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

c) Osnova za konsolidaciju (nastavak)

Pridružena društva

Pridružena društva su sva društva nad kojima Grupa ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu. Ulaganja u pridružena društva početno se priznaju po trošku stjecanja, a naknadno u konsolidiranim finansijskim izvještajima vrednuju primjenom metode udjela. Ulaganja Grupe u pridružena društva uključuju i goodwill (umanjen za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti) utvrđen prilikom stjecanja. U odvojenim finansijskim izvještajima Banke, ulaganja u pridružena društva vrednuju se po trošku stjecanja smanjenom za eventualna umanjenja vrijednosti.

Udio Grupe u dobitima ili gubicima njezinih pridruženih društava nakon stjecanja priznaje se u računu dobiti i gubitka, a njezin udio u promjenama u rezervama nakon stjecanja priznaje se u rezervama. Knjigovodstvena vrijednost ulaganja korigira se za ukupna kretanja nakon stjecanja. Kada je udio Grupe u gubicima pridruženog društva jednak ili veći od njezinog udjela u pridruženom društvu, uključujući bilo koja druga neosigurana potraživanja, Grupa prestaje priznavati daljnje gubitke, osim ukoliko ima daljnje obveze prema pridruženom društvu ili je izvršila plaćanja u korist pridruženog društva.

Dividenda primljena od pridruženih društava priznaje se kao smanjenje ulaganja u pridružena društva u konsolidiranom izvještaju o finansijskom položaju Grupe te kao prihod od dividendi u nekonsolidiranom računu dobiti i gubitka Banke.

Nerealizirani dobici iz transakcija između Grupe i njezinih pridruženih društava eliminiraju se do visine udjela Grupe u pridruženom društvu. Nerealizirani gubici također se eliminiraju, osim ako transakcija pruža dokaz o umanjenju vrijednosti prenesene imovine. Računovodstvene politike pridruženih društava mijenjaju se prema potrebi kako bi se osigurala usklađenost s politikama Grupe.

Nekontrolirajući interesi

Nekontrolirajući interesi temelje se na proporcionalnom iznosu neto imovine podružnice na dan stjecanja. Promjene udjela Grupe u podružnici koje ne rezultiraju gubitkom kontrole obračunavaju se kao transakcije unutar kapitala i rezervi.

Nekontrolirajući interesi u podružnicama uključeni su u ukupan kapital Grupe.

Gubitak kontrole

U trenutku gubitka kontrole Grupa prestaje priznavati imovinu i obveze podružnice, udjele manjinskih dioničara i ostale elemente kapitala i rezervi koji se odnose na podružnicu. Eventualni višak ili manjak koji proizlazi iz prestanka kontrole priznaje se kroz dobit ili gubitak. Ako Grupa zadržava udio u bivšoj podružnici, taj se udio iskazuje po fer vrijednosti na dan prestanka kontrole.

Transakcije eliminirane u konsolidaciji

Stanja i transakcije unutar Grupe kao i svi nerealizirani prihodi i troškovi proizašli iz međukompanijskih transakcija, se eliminiraju. Nerealizirani dobici od transakcija s osnove ulaganje u pridružena društva su eliminirani iz ulaganja u visini udjela Grupe u pridruženom društvu. Nerealizirani gubici se eliminiraju na identičan način kao i nerealizirani dobici, ali samo u mjeri u kojoj ne postoji dokaz o umanjenju vrijednosti.

Stjecanje subjekata pod zajedničkom kontrolom

Poslovna spajanja proizašla iz prijenosa udjela u subjektima koji su pod kontrolom dioničara koji kontrolira Grupu priznaju se po knjigovodstvenim vrijednostima od trenutka spajanja. Stečena imovina i obveze priznaju se po knjigovodstvenoj vrijednosti prethodno priznatoj u finansijskim izvještajima stečenog društva. Dijelovi kapitala stečenih društava dodaju se odgovarajućim pozicijama kapitala i rezervi osim izdanog kapitala. Razlika nastala kod stjecanja Grupe priznaje se u zadržanoj dobiti. Grupa ne prepravlja usporedne podatke kao da je članica RBI Grupe oduvijek bila članica Grupe, nego se stjecanje prikazuje od datuma stjecanja.

d) Funkcionalna valuta i valuta objavljivanja

Ova finansijska izvješća prezentirana su u kunama (kn) koja je funkcionalna valuta. Iznosi su zaokruženi na najbliži milijun (osim ako nije navedeno drugačije).

Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2016. godine bio je 7,557787 kn za 1 euro (2015.: 7,635047 kn); 7,168536 kn za 1 američki dolar (2015.: 6,991801 kn) i 7,035735 za 1 švicarski franak (2015.: 7,059683 kn).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

e) Korištenje prosudbi i procjena

Sastavljanje finansijskih izvješća zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu politika i iskazane iznose imovine i obveza te objavu potencijalnih obveza na datum izvješćivanja, kao i na iznose prihoda i rashoda za razdoblje. Procjene i povezane pretpostavke se temelje na povijesnom iskustvu i različitim drugim čimbenicima za koje se vjeruje da su realni u postojećim okolnostima, te informacijama dostupnim na datum pripreme finansijskih izvješća, rezultat čega čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza koja nije direktno vidljiva iz drugih izvora. Stvarni se rezultati mogu razlikovati od ovih procjena. Procjene i temeljne pretpostavke redovito se pregledavaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem su nastale ako utječu isključivo na to razdoblje, odnosno u razdoblju u kojem su nastale i budućim razdobljima ako utječu na sadašnje i buduće razdoblje. Prosudbe rukovodstva kod primjene odgovarajućih standarda koji imaju značajan učinak na finansijska izvješća i procjene sa rizikom značajnog usklađenja u narednoj godini, opisane su u bilješci 4.

Računovodstvene politike su dosljedno primjenjene na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvješćima.

f) Stanje na globalnim finansijskim tržištima i utjecaj na Hrvatsku

Politika Europske središnje banke (ESB) ima značajan utjecaj na visoko euroizirana finansijska tržišta izvan euro područja, poput Hrvatske. ESB je u 2016. pojačala ekspanzivnost mjera monetarne politike. U ožujku je temeljna kamatna stopa ESB-a spuštena sa 0,05% na 0%, a kamatna stopa na depozite koje banke iz euro područja drže kod ESB-a potisнутa je još dublje u negativno, sa -0,3% na -0,4%. Na području nekonvencionalnih mjera monetarne politike, ESB je povećao ciljani iznos mjesecnog otkupa obveznica na sekundarnom finansijskom tržištu sa 60 na 80 milijardi eura, šireći uvjete za otkup sa javnih na obveznice privatnih izdavatelja. Na kraju godine mogućnost otkupa proširena je na kratkoročna izdanja dužničkih vrijednosnih papira javnih i privatnih izdavatelja s prinosom nižim od depozitne stope ESB-a.

Ekspanzivnim mjerama monetarne politike ESB nastoji potaknuti rast cijena prema ciljanoj razini od 2% godišnje, i to preko povećanja ponude kredita i snižavanja kamatnih stopa. Očekivani rezultat je ubrzanje rasta gospodarstva i zaposlenosti utemeljen na jačanju potrošnje, a ne na provedbi strukturnih mjera za povećanje produktivnosti i konkurentnosti koje u prethodnom srednjoročnom razdoblju nisu provedene pa je izostao željeni rast gospodarstva. Kao posljedica ekspanzivne politike ECB-a kamatne stope na eurskim finansijskim tržištima bile su tijekom cijele godine negative, a prinosi na obveznice prvorazrednih izdavatelja iz euro područja do roka povrata od 5 godina također su cijelu godinu bili negativni. U sredini godine negativni prinosi su ostvareni i na 10-godišnjim izdanjima.

Negativne tržišne kamatne stope u euro području imale su negativan utjecaj na poslovanje banaka. Ukupni krediti u euro području su stagnirali a povećanu likvidnost banke su mogle držati kod ESB-a uz negativan prinos od -0,4% ili plasirati u obveznice prvorazrednih izdavatelja uz još niže prinose. Stoga su banke smanjile averziju prema rizicima i kreditirale rizične klijente uz snižene ali ipak pozitivne kamatne stope. S druge strane, banke su snizile i kamatne stope na depozite ali su izbjegavale ponudu negativnih kamatnih stopa, pa su im se kamatne marže suzile. Stoga su banke iz euro područja usmjerile višak likvidnosti na tržišta izvan euro područja. Posljedično se povećala ponuda kredita i za klijente iz Hrvatske.

Na hrvatskom finansijskom tržištu u 2016. je prevladavao višak likvidnosti, pa su se banke razduživale, prvenstveno prema vlasnički povezanim finansijskim institucijama. Posljedično se povećavao udjel primarnih izvora u obvezama banaka. U uvjetima viške likvidnosti i razduženih banaka prema inozemstvu kamatna stopa na depozite klijenata u bankama se počela formirati neovisno od cijene financiranja banaka iz inozemstva. Stoga su banke mogle sniziti kamatne stope na devizne depozite (u eurima) ispod cijene koju bi plaćale za pribavljanje deviznih depozita iz inozemstva. Visina kamatnih stopa koju banke u Hrvatskoj ugovaraju na depozite u eurima tijekom 2016. se preplovila – kod dugoročno oročenih depozita stanovništva sa 2,0% u prosincu 2015. na 0,8% u prosincu 2016., a kod dugoročno oročenih depozita poduzeća sa 1,3% na 0,5%.

Snižavanje kamatnih stopa banaka na depozite u eurima smanjuje motivaciju klijenata za oročavanje depozita, a time i za pretvaranje iz kunskih u eurske. Posljedično, povećavali su se neoročeni kunski izvori financiranja u bankama koji su omogućili rast plasmana u kunama. HNB je strukturnim operacijama dodatno povećala kunsку likvidnost u bankama, pa je cijena financiranja banaka u kunama približila cijeni financiranja u eurima. Posljedično je ponuda kredita u kunama postala konkurentna ponudi kredita u eurima, što je rezultiralo u povećanoj potražnji za kunkskim kreditima.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

2. Osnova za pripremu (nastavak)

f) Stanje na globalnim finansijskim tržištima i utjecaj na Hrvatsku (nastavak)

Stope realnog rasta gospodarstva stabilizirale su se u euro području na razini između 1,5% i 2,0%, a porast cijena je ostao nizak zbog zadržavanja deprecacijskih pritisaka na strani ponude u većem dijelu godine. Stabilnost gospodarstva u euro području povoljno se odrazila na potražnju za proizvodima i uslugama iz Hrvatske. U Hrvatskoj su se zbog porasta BDP-a povećali prihodi proračuna a rashodi su bili zamrznuti zbog političke krize koja je nakon izglasavanja nepovjerenja Vladi rezultirala ponavljanjem parlamentarnih izbora nakon samo jedne godine mandata. Uravnoteženje proračuna omogućilo je stabilizaciju javnih financija pa su uz neupitnu stabilnost finansijskog sustava izgledi za kreditni rejting države stabilizirani na podinvesticijskoj razini.

g) Standardi, dodaci i tumačenja postojećih standarda koja nisu još na snazi i koji nisu bili primjenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja

MSFI 9 objavljen je u srpnju 2014. godine te zamjenjuje postojeće smjernice MRS 39 – *Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje*. MSFI 9 uključuje izmjene smjernica o klasifikaciji i naknadnom mjerenu finansijskih instrumenata, definira novi model očekivanog kreditnog gubitka za potrebe izračuna umanjenja vrijednosti finansijske imovine te donosi nove zahtjeve vođenja računovodstva zaštite. Smjernice priznavanja i prestanka priznavanja finansijskih instrumenata preneseni su iz MRS-39. MSFI 9 je na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018., s dozvoljenom ranijom primjenom.

Klasifikacija i mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obveza

MSFI 9 sadrži tri glavne kategorije klasifikacije finansijske imovine: mjerena po amortiziranom trošku, po fer po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOCI) i fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FVRDIG).

Klasifikacija se općenito temelji na poslovnom modelu po kojem se vodi finansijska imovina te njegovim ugovorenim novčanim tokovima. Novi standard eliminira postojeće kategorije instrumenata definirane putem MRS 39; ulaganja koja se drže do dospjeća, zajmovi i potraživanja te ulaganja raspoloživa za prodaju.

U okviru MSFI 9, derivativi ugrađeni u ugovore gdje je osnova finansijska imovina se ne razdvajaju već se cijeli hibridni instrument klasificira kao jedan.

MSFI 9 u velikoj mjeri zadržava postojeće zahtjeve MRS 39 za klasifikaciju finansijskih obveza. Međutim, iako se prema MRS 39 sve promjene fer vrijednosti obveza koje se drže po fer vrijednosti priznaju u računu dobiti i gubitka, u skladu s MSFI 9 promjene fer vrijednosti obično se prikazuju kako slijedi:

- iznos promjene fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kreditnog rizika obveze prikazuje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti; i
- preostali iznos promjene fer vrijednosti iskazuje se u računu dobiti i gubitka.

U tijeku su procjene i analize potencijalnih utjecaja na finansijske izvještaje kao posljedica navedenih promjena.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

MSFI 9 zamjenjuje model „nastalog gubitka“ iz MRS 39 s modelom „očekivanog kreditnog gubitka“. Novi model umanjenja vrijednosti odnosi se i na određene kreditne obveze te ugovore o finansijskim jamstvima, ali ne i na ulaganja u vlasničke udjele. Prema MSFI 9, kreditni gubici priznaju se ranije nego prema MRS 39.

U tijeku su procjene i analize potencijalnih utjecaja na finansijske izvještaje kao posljedica navedenih promjena.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike

Računovodstvene politike prikazane u nastavku primijenjene su konzistentno na sva razdoblja prikazana u ovim finansijskim izvještajima.

Prihodi i rashodi od kamata

Prihod i rashod od kamata priznaje se u dobiti ili gubitku kako nastaju, za sve kamatonosne finansijske instrumente, uključujući one koji se mjere po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i raspoložive za prodaju, i komponenta kamatnih prihoda od potraživanja iz finansijskog najma, primjenom metode efektivne kamatne stope, osim za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka za koje se kamata obračunava koristeći kuponsku stopu. Ovi prihodi i rashodi iskazuju se u dobiti i gubitku kao prihod od kamata ili rashod od kamata. Prihod i rashod od kamata uključuje prihode i rashode od provizija i naknada koji se odnose na odobrene zajmove komitentima ili uzete zajmove od drugih banaka, amortizaciju premije ili diskonta kao i ostalih razlika između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog finansijskog instrumenta i iznosa po dospijeću, koji je izračunat primjenom efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi od kamata od imovine i obveza kojima se trguje iskazani su kao prihod ili rashod od kamata.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obvezе i metoda alokacije prihoda od kamata ili rashoda od kamata tijekom određenog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se diskontiraju očekivani budući novčani izdaci ili primici tijekom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, kraćeg razdoblja do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obvezе. Pri izračunu efektivne kamatne stope Grupa ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Izračun uključuje sve naknade i postotne bodove plaćene ili primljene između ugovornih strana koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve ostale premije ili diskonte.

Prihod i rashod od naknada i provizija

Prihod i rashod od naknada i provizija proizlazi iz finansijskih usluga pruženih i primljenih od strane Grupe i uglavnom obuhvaća naknade domaćeg i međunarodnog platnog prometa, izdavanja garancija i akreditiva, kartičnog poslovanja i ostalih usluga Grupe uključujući usluge upravljanja ulaganjima i imovinom i skrbničke usluge. Prihodi i rashodi od naknada i provizija priznaju se u računu dobiti i gubitka po obavljanju pojedine usluge.

Naknade po zajmovima za koje je vjerojatno da će biti povučeni se razgraničavaju (zajedno s povezanim direktnim troškovima) i priznaju kao korekcija efektivne kamatne stope na zajam. Naknade po zajmovima za koje nije vjerojatno da će biti povučeni, priznaju se tijekom roka korištenja sredstava. Naknade po sindiciranim zajmovima priznaju se kao prihod kada je sindiciranje okončano i kada Grupa ne zadržava niti jedan dio kreditnog paketa za sebe ili zadržava dio po istoj efektivnoj kamatnoj stopi kao i drugi sudionici. Naknade za upravljanje portfeljem i ostale usluge savjetovanja i upravljanja priznaju se temeljem predmetnog ugovora o obavljanju usluge. Naknade za upravljanje ulaganjima koje se odnose na upravljanje investicijskim fondovima priznaju se kako nastaju tijekom razdoblja pružanja usluge. Isti princip primjenjuje se za usluge skrbi koje se kontinuirano pružaju tijekom dužeg vremenskog razdoblja.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Prihod od dividendi

Prihod od dividendi od vlasničkih vrijednosnica ili u slučaju odvojenih finansijskih izvješća matičnog društva, ulaganja u pridružena društva priznaje se u računu dobiti ili gubitka u trenutku nastanka prava na primitak dividende.

Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja i investicijskih finansijskih instrumenata

Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja vrijednosnicama uključuju nerealizirane i realizirane dobitke i gubitke od derivativnih finansijskih instrumenata, dužničkih vrijednosnica koje se drže radi trgovanja i ostalih finansijskih instrumenata početno priznatih po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka.

Dobici umanjeni za gubitke od investicijskih vrijednosnica uključuju realizirane dobitke i gubitke od finansijske imovine raspoložive za prodaju.

Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja u stranim valutama

Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja u stranim valutama uključuju nerealizirane i realizirane dobitke i gubitke nastalih s osnove trgovanja spot transakcijama u stranim valutama.

Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u funkcionalnu valutu po tečaju važećem na dan transakcije. Monetarna imovina i obveze denominirani u stranoj valuti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema tečaju važećem na datum izvještavanja. Nemonetarna imovina i obveze denominirani u stranoj valuti, koji se mjere po fer vrijednosti, preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema važećem tečaju na dan kada je utvrđena njihova fer vrijednost. Nemonetarna imovina i obveze denominirani u stranoj valuti, koji se mjere po povjesnom trošku preračunavaju se po važećem tečaju na dan transakcije i ne preračunavaju se ponovo. Tečajne razlike proizašle iz preračunavanja priznaju se kroz dobit ili gubitak, osim tečajnih razlika proizašlih iz preračunavanja vlasničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju, koji se priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (opisano u nastavku).

Promjene fer vrijednosti monetarnih (dužničkih) vrijednosnica denominiranih u ili vezanih uz stranu valutu klasificiranih kao raspoložive za prodaju raščlanjuju se na tečajne razlike proizašle iz promjena amortiziranog troška vrijednosnice i druge promjene knjigovodstvene vrijednosti vrijednosnice. Tečajne razlike priznaju se kroz dobit ili gubitak kao dobici i gubici od tečajnih razlika nastalih kod revalorizacije monetarne imovine i obveza i prikazuju unutar prihoda ili troškova od ulaganja. Ostale promjene knjigovodstvene vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tečajne razlike od svodenja na fer vrijednost nemonetarne finansijske imovine (vlasničke vrijednosnice) denominirane u ili vezane uz strane valute, klasificirane kao imovina raspoloživa za prodaju, priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, zajedno s drugim pripadajućim promjenama u fer vrijednosti.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti: klasifikacija

Grupa raspoređuje svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, zajmovi i potraživanja, raspoloživo za prodaju, koji se drže do dospijeća i ostale finansijske obveze. Klasifikacija ovisi o namjeri s kojom su finansijski instrumenti stečeni. Rukovodstvo određuje klasifikaciju finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja i preispituje njenu prikladnost, ako je primjenjivo, najmanje na svaki datum izvještavanja.

a) Finansijska imovina i finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Navedena kategorija uključuje: finansijske instrumente koji se drže radi trgovanja (uključujući derivativne finansijske instrumente) i oni koje je rukovodstvo početno priznalo po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Grupa određuje finansijsku imovinu i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka kada se:

- imovinom i obvezama upravlja, procjenjuje ih se i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- raspoređivanje uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina ili obveze sadrže ugrađeni derivativ, koji znatno utječe na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju dužničke i vlasničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima, kao i derivative.

b) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja uključuju nederivativnu finansijsku imovinu koja ima fiksna ili odrediva plaćanja te koja ne kotira na aktivnom tržištu. Zajmovi i potraživanja nastaju kada Grupa odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju zajmove i potraživanja od banaka, zajmove i potraživanja od komitenata, kao i obveznu pričuvu kod Hrvatske narodne banke.

c) Finansijski instrumenti koji se drže do dospijeća

Ova kategorija obuhvaća nederivativnu finansijsku imovinu koja ima fiksna ili odrediva plaćanja i fiksno dospijeće, za koju Grupa ima pozitivnu namjeru i sposobnost držanja do dospijeća. Navedena kategorija uključuje kupljene zajmove i potraživanja i dužničke vrijednosnice.

Grupa neće klasificirati finansijsku imovinu kao ulaganja koja se drže do dospijeća ako je tijekom tekuće finansijske godine ili tijekom prethodne dvije finansijske godine, prodala ili reklassificirala više nego neznačajan iznos ulaganja koja se drže do dospijeća prije dospijeća, osim prodaje ili reklassifikacije koje:

- su blizu dospijeća i datuma poziva na prodaju finansijske imovine;
- nastaju nakon što je Grupa naplatila uglavnom svu originalnu glavnicu finansijske imovine putem planiranih plaćanja ili prijevremenih podmirenja; ili
- se mogu povezati s određenim događajem koji je izvan kontrole Grupe, koji se ne ponavlja i kojeg Grupa nije mogla s razumno točnošću predvidjeti.

d) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Ova kategorija obuhvaća nederivativnu finansijsku imovinu koja se definira kao raspoloživa za prodaju ili nije definirana kao zajmovi i potraživanja, ulaganja koja se drže do dospijeća ili finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Finansijska imovina definirana kao raspoloživa za prodaju se namjerava držati neodređeno vrijeme, ali može biti prodana kao odgovor na potrebe za likvidnošću, promjenu u kamatnim stopama, promjenu u tečajevima ili cijenama vlasničkih vrijednosnica. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje određene dužničke i vlasničke vrijednosnice.

e) Ostale finansijske obveze

Ostale finansijske obveze uključuju sve finansijske obveze koje nisu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti: reklasifikacija

Za derivativne i finansijske instrumente koje je rukovodstvo inicialno rasporedilo po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka nisu dozvoljeni prijenosi u druge portfelje. Finansijsku imovinu koja se drži radi trgovanja moguće je reklasificirati iz ove kategorije u slučaju kada su zadovoljeni sljedeći uvjeti: promjena namjere stjecanja finansijske imovine te nastanak izvanrednih okolnosti. U slučaju reklasifikacije, fer vrijednost na datum reklasifikacije postaje novi trošak odnosno amortizirani trošak. Reklasifikacija je moguća u portfelj raspoloživ za prodaju, portfelj koji se drži do dospijeća te zajmove i potraživanja. Prijenosi iz drugih portfelja u portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka nisu dozvoljeni.

Finansijska imovina klasificirana kao raspoloživa za prodaju koja zadovoljava definiciju zajmova i potraživanja (da nije bila klasificirana kao raspoloživa za prodaju) može se reklasificirati iz kategorije raspoloživa za prodaju u kategoriju zajmova i potraživanja ako subjekt ima namjeru i mogućnost držati finansijsku imovinu u doglednoj budućnosti ili do dospijeća. Za finansijsku imovinu reklasificiranu iz kategorije raspoloživa za prodaju, svi prethodni dobici ili gubici te imovine priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti će se amortizirati u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope do dospijeća.

Finansijski instrumenti: priznavanje i prestanak priznavanja

Redovne kupnje i prodaje finansijske imovine i finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, finansijske imovine koja se drži do dospijeća i imovine raspoložive za prodaju, priznaju se na datum namire. Zajmovi i potraživanja i finansijske obveze po amortiziranom trošku priznaju se kada su dani ili primljeni.

Grupa prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada njezina prava na primitak novčanih tokova od finansijske imovine isteknu ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom imovinom. Navedeno se događa kada Grupa suštinski prenese sve rizike i povrate od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, dospjela ili predana.

Grupa prestaje priznavati finansijske obveze samo kada prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili zastarjele. Ukoliko se uvjeti finansijske obveze promijene, Grupa će prestati priznavati tu obvezu i istovremeno priznati novu finansijsku obvezu s novim uvjetima.

Realizirani gubici i dobici od prodaje finansijskih instrumenata izračunavaju se primjenom metode prosječnog ponderiranog troška.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti: početno i naknadno mjerjenje

Finansijska imovina i obveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećano za, u slučaju finansijske imovine i finansijskih obveza koje nisu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, transakcijske troškove koji se izravno povezuju sa stjecanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obveze.

Nakon početnog priznavanja, Grupa vrednuje finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju po njihovim fer vrijednostima, bez umanjenja za troškove prodaje. Vlasnički instrumenti koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi vrednuju se po trošku, umanjeno za gubitke od umanjenja vrijednosti, ako je potrebno.

Zajmovi i potraživanja i ulaganja koja se drže do dospijeća te finansijske obveze koje nisu klasificirane u kategoriju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka vrednuju se po amortiziranom trošku uz primjenu metode efektivne kamatne stope, smanjeni za eventualno umanjenje vrijednosti.

Finansijski instrumenti: dobici i gubici

Dobici i gubici proizašli od promjene fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u dobiti ili gubitku.

Dobici i gubici proizašli od promjene fer vrijednosti monetarne imovine raspoložive za prodaju priznaju se izravno u rezervu fer vrijednosti u kapitalu i rezervama i objavljuju u izvješću o promjenama glavnice. Gubici od umanjenja vrijednosti, dobici i gubici od tečajnih razlika, prihod od kamata te amortizacija premije ili diskonta uz primjenu metode efektivne kamatne stope za monetarnu imovinu raspoloživu za prodaju priznaju se u dobiti ili gubitku. Tečajne razlike od vlasničkih vrijednosnica dio su fer vrijednosti navedenih vrijednosnica i priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Prihod od dividendi priznaje se u dobiti ili gubitku. U trenutku prodaje ili drugačijeg prestanka priznavanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, svi kumulativni dobici ili gubici prenose se u dobit ili gubitak.

Dobici ili gubici od finansijske imovine i finansijskih obveza koji se vrednuju po amortiziranom trošku priznaju se kao kamata u dobit ili gubitak tijekom razdoblja amortizacije. Dobici ili gubici također se mogu priznati u dobit ili gubitak prilikom prestanka priznavanja instrumenta odnosno u slučaju imovine umanjene vrijednosti.

Netiranje

Finansijska imovina i obveze se netiraju te se u izvješću o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo Grupe na prijeboj priznatih iznosa i postoji namjera namjera na neto princip ili se stjecanje imovine i podmirenje obveza odvija istovremeno.

Principi mjerjenja fer vrijednosti

Fer vrijednost kotiranih vrijednosnica na aktivnom tržištu temelji se na zaključnim cijenama ponude. Ukoliko ne postoji aktivno tržište za finansijski instrument ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi na temelju tržišne cijene, Grupa utvrđuje fer vrijednost korištenjem internih tehnika procjene vrijednosti (bilješka 48). One uključuju korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama, pozivanje na druge u suštini slične finansijske instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova, pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što manje se oslanjajući na specifičnosti subjekta. Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva, a diskontna stopa je tržišna stopa.

Fer vrijednost derivativnih instrumenata kojima se ne trguje procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Grupa imala u slučaju da prekine ugovor na datum izvješćivanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Imovina koja se vodi po amortiziranom trošku i potraživanja po finansijskom i operativnom najmu

Na svaki datum izvještavanja, Grupa preispituje postoji li objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti imovine. Vrijednost finansijske imovine je umanjena i gubici zbog umanjenja imovine nastaju ako postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti nastao kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ("događaj koji uzrokuje gubitak") i ako taj događaj (ili događaji) ima učinak na procijenjene buduće novčane tokove od finansijske imovine koji se može pouzdano izmjeriti. Objektivni dokaz da je došlo do umanjenja vrijednosti neke finansijske imovine uključuje pouzdane podatke koje Grupa dozna o sljedećim događajima koji uzrokuju gubitak:

- i) značajne finansijske poteškoće zajmoprimca;
- ii) kršenje ugovora, kao što je neplaćanje ili neradovita otplata kamata ili glavnice;
- iii) ako Grupa zajmoprimcu, iz ekonomskih ili pravnih razloga vezanih uz zajmoprimčeve finansijske poteškoće, odobri ustupke koje inače ne bi odobrila;
- iv) vjerojatni stečaj ili drugi finansijski preustroj zajmoprimca;
- v) nestanak aktivnog tržišta za finansijsku imovinu uslijed finansijskih poteškoća.

Ako postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja ili imovine koja se drži do dospijeća i vodi po amortiziranom trošku, iznos gubitka se mjeri kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenog budućeg novčanog toka diskontirane po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi te finansijske imovine ili sukladno postotku propisanom od HNB-a u određenim okolnostima. Knjigovodstveni iznos imovine smanjuje se korištenjem rezervacije za umanjenje vrijednosti, dok se iznos gubitka priznaje u računu dobiti i gubitka. Ako zajam ili imovina koja se drži do dospijeća ima varijabilnu kamatnu stopu, kao diskontna stopa za mjerjenje gubitaka zbog umanjenja vrijednosti uzima se efektivna kamatna stopa određena ugovorom, važeća na datum kad je utvrđeno umanjenje vrijednosti.

Rezerviranja za gubitke na skupnoj osnovi računaju se na temelju postotaka propisanih od strane Hrvatske narodne banke za Banku i Raiffeisen stambenu štedionicu te na osnovi RBI metodologije za ostale podružnice.

Ako se u sljedećem razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji i to se smanjenje može objektivno pripisati događaju koji je nastupio nakon priznavanja umanjenja vrijednosti (primjerice, poboljšanje kreditnog rejtinga dužnika), vrši se ukidanje prethodno prznatog gubitka od umanjenja vrijednosti usklađivanjem računa za rezervacije. Iznos ukidanja se iskazuje u računu dobiti i gubitka.

Kad je neki zajam nenaplativ, on se otpisuje kroz pripadajuće rezervacije za umanjenje vrijednosti. Zajmovi se otpisuju nakon završetka svih potrebnih procedura i utvrđivanja iznosa gubitka. Naknadne naplate prethodno otpisanih iznosa priznaju se kao ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti u računu dobiti i gubitka.

Kada je u mogućnosti, Grupa provodi restrukturiranje zajmova radije nego da pokreće ovru. Navedeno može uključivati produljenje roka otplate i promjenu uvjeta kreditiranja. Nakon promjena uvjeta, daljnji izračun umanjenja vrijednosti provodi se s originalnom efektivnom kamatnom stopom važećom, prije promjene uvjeta. Rukovodstvo kontinuirano prati restrukturirane zajmove kako bi se uvjerili u ispunjenje novih uvjeta te sigurnost budućih plaćanja. Navedeni zajmovi predmet su dalnjeg redovnog testiranja na umanjenje vrijednosti na individualnoj ili skupnoj osnovi (ako nisu ocijenjeni na individualnoj osnovi ili ako pripadaju portfelju za koji se provodi umanjenje vrijednosti na skupnoj osnovi) korištenjem originalne efektivne kamatne stope.

Na isti način analiziraju se i rezerviraju potraživanja po finansijskom i operativnom najmu, koja se prvenstveno odnose na podružnicu Raiffeisen Leasing.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Na svaki datum izvještavanja, Grupa preispituje sve finansijske instrumente kako bi se ustanovilo postoji li objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti. Ako takvi dokazi postoje za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju, kumulativni gubitak, izmјeren kao razlika između troška stjecanja i sadašnje fer vrijednosti, smanjen za eventualni gubitak od umanjenja vrijednosti te finansijske imovine prethodno priznat u računu dobiti i gubitka – eliminira se iz ostale sveobuhvatne dobiti i rezerve fer vrijednosti i prenosi u račun dobiti i gubitka. Ukoliko, u narednom razdoblju, fer vrijednost dužničke vrijednosnice klasificirane kao raspoloživa za prodaju poraste i porast je moguće objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon što je bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti u računu dobiti i gubitka, gubitak od umanjenja vrijednosti ukida se u korist računa dobiti i gubitka. Gubici od umanjenja vrijednosti vlasničkih vrijednosnica raspoloživih za prodaju ne ukidaju se kroz račun dobiti i gubitka do konačnog prestanka priznavanja te imovine.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti

a) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni, novac kod Hrvatske narodne banke, plasmane kod drugih banaka s originalnim rokom dospijeća do tri mjeseca te instrumente u postupku naplate te se vode po amortiziranom trošku u izvještaju o finansijskom položaju.

b) Derivativni finansijski instrumenti

Grupa koristi derivativne finansijske instrumente kako bi ekonomski zaštitila svoju izloženost tečajnom riziku te riziku promjene kamatnih stopa koji proizlaze iz poslovnih, finansijskih, ulagačkih aktivnosti te kroz računovodstvo zaštite. U skladu sa svojom politikom ulaganja, Grupa drži ili izdaje određen broj derivativnih finansijskih instrumenata isključivo u svrhu trgovanja.

Derivativni finansijski instrumenti uključuju devizne ugovore, terminske ugovore i ugovore s terminskim kamatnim stopama, ročnice, kamatne swap ugovore, međuvalutne swap ugovore, opcije i ostale finansijske derivative te se inicijalno priznaju po fer vrijednosti koja predstavlja plaćeni iznos za stjecanje instrumenta, umanjen za transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, derivativi se vrednuju po fer vrijednosti. Fer vrijednost se utvrđuje na temelju kotirane tržišne cijene ili, ukoliko je prikladnije, diskontiranog novčanog toka. Svi derivativni instrumenti iskazuju se kao imovina ukoliko je njihova fer vrijednost pozitivna te kao obveze ako je njihova fer vrijednost negativna.

Neki hibridni ugovori sadrže derivativnu i nederivativnu komponentu. U tim se slučajevima derivativna komponenta naziva se ugrađeni derivativ. Osim kada nije u suprotnosti sa zahtjevima HNB-a, kada ekonomski karakteristike i rizici ugrađenih derivativa nisu blisko vezani za osnovni ugovor i kad se hibridni ugovor sam po sebi ne vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ugrađeni se derivativ tretira kao zaseban derivativ i klasificira po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, uz priznavanje svih nerealiziranih dobitaka i gubitaka u dobit ili gubitak, osim ako nema pouzdane mjere fer vrijednosti.

Promjene u fer vrijednosti derivativa uključuju se u dobitke umanjene za gubitke od trgovanja vrijednosnicama.

Računovodstvo zaštite

Kod uspostavljanja odnosa zaštite, Grupa formalno utvrđuje i dokumentira odnos zaštite na koji želi primijeniti računovodstvo zaštite te cilj i strategiju upravljanja rizicima za poduzetu zaštitu. Ta dokumentacija uključuje definiranje instrumenta zaštite, zaštićenu stavku ili transakciju, prirodu zaštićenog rizika i način na koji će subjekt procijeniti učinkovitost promjena fer vrijednosti instrumenta zaštite u neutraliziranju izloženosti promjenama fer vrijednosti zaštićene stavke ili novčanih tokova koji se pripisuju zaštićenom riziku. Očekuje se da će takve zaštite biti visoko učinkovite u neutraliziranju promjena fer vrijednosti ili novčanih tijekova te se redovno ocjenjuju kako bi se utvrdila njihova stvarna visoka učinkovitost tijekom cijelog izvještajnog razdoblja kojem je zaštita namijenjena.

Zaštite koje udovoljavaju strogim kriterijima računovodstva zaštite izložene su i opisane u sljedećim odjeljcima.

Zaštita fer vrijednosti

Grupa primjenjuje zaštitu fer vrijednosti za zaštitu izloženosti promjenama fer vrijednosti priznate imovine ili obveza ili nepriznate čvrste ugovorne obveze ili utvrđenog dijela takve imovine, obveza ili čvrste ugovorne obveze, koja se povezana sa određenim rizikom i može utjecati na dobit ili gubitak.

Promjene fer vrijednosti izvedenica određenih i prihvatljivih kao zaštitu fer vrijednosti odmah se uračunavaju u dobit ili gubitak, zajedno sa svim promjenama fer vrijednosti zaštićenog sredstva, odnosno zaštićene obveze koje se mogu povezati sa zaštićenim rizikom. Promjena fer vrijednosti instrumenta zaštite i promjena zaštićene stavke povezana sa zaštićenim rizikom iskazuju se u dobiti ili gubitku unutar stavke koja se odnosi na zaštićenu stavku.

Računovodstvo zaštite prestaje kad Grupa ukine zaštitni odnos, kad instrument zaštite istekne ili je prodan, raskinut ili iskoršten, ili zaštita više ne udovoljava kriterijima računovodstva zaštite. Od toga datuma se usklađenje knjigovodstvenog iznosa zaštićene stavke po osnovi fer vrijednosti povezano sa zaštićenim rizikom amortizira kroz dobit ili gubitak.

Ukoliko se zaštićena stavka prestaje priznavati, neamortizirana fer vrijednost odmah se priznaje u računu dobiti i gubitka.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti (nastavak)

c) Trezorski zapisi i dužničke vrijednosnice

Trezorski zapisi i dužničke vrijednosnice koje Grupa posjeduje u svrhu kratkoročnog stjecanja dobiti početno su klasificirani kao finansijski instrumenti namijenjeni trgovaju, početno priznati kao finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Trezorski zapisi za koje Grupa ima namjeru i mogućnost držati do dospijeća, klasificirani su kao imovina koja se drži do dospijeća. Ostali trezorski zapisi i dužničke vrijednosnice klasificiraju se kao raspoloživi za prodaju.

d) Vlasničke vrijednosnice i ulaganja u otvorene investicijske fondove

Vlasničke vrijednosnice i ulaganja u otvorene investicijske fondove klasificiraju se po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili kao raspoloživi za prodaju.

e) Plasmani kod banaka

Plasmani kod banaka su klasificirani kao zajmovi i potraživanja te se vrednuju po amortiziranom trošku smanjenom za umanjenja vrijednosti.

f) Zajmovi komitentima

Zajmovi komitentima iskazuju se po amortiziranom trošku umanjeni za gubitke od umanjenja vrijednosti. U skladu s odredbama HNB-a, amortizacija diskonta unutar gubitaka od umanjenja vrijednosti uključuje se u gubitke od umanjenja vrijednosti.

g) Ulaganja u podružnice i pridružena društva

U odvojenim finansijskim izvješćima Banke ulaganja u podružnice i pridružena društva iskazuju po trošku stjecanja umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja vrijednosti. Ulaganja u podružnice konsolidiraju se metodom pune konsolidacije u konsolidiranim izvještajima Grupe, dok se ulaganja u pridružena društva obračunavaju metodom udjela.

h) Uzeti zajmovi i podređene obveze

Kamatonosni zajmovi i podređene obveze inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcijske troškove. Naknadno vrednovanje provodi se po amortiziranom trošku i svaka razlika između primitaka (umanjenih za transakcijske troškove) i iznosa koji se plaća po dospijeću priznaje se u računu dobiti i gubitka tijekom razdoblja trajanja i subordiniranog duga metodom efektivne kamatne stope.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti (nastavak)

i) Ugovori s pravom reotkupa

Grupa ulazi u ugovore o ponovnoj kupnji/(prodaji) suštinski istih ulaganja na određeni datum u budućnosti po fiksnoj cijeni. Ulaganja koja su kupljena s obvezom ponovne prodaje u budućnosti ne priznaju se u bilanci. Izdaci temeljem tih ugovora priznaju se kao dani zajmovi bankama ili komitentima. Također se evidentira da su kupljena potraživanja osigurana odgovarajućim vrijednosnicama iz ugovora o reotkupu. Ulaganja prodana temeljem ugovora o reotkupu i nadalje se priznaju u izvješću o finansijskom položaju i iskazuju u skladu računovodstvenom politikom za odnosnu finansijsku imovinu po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti, kako je prikladno. Primici od prodaje ulaganja prikazuju se kao obveze prema bankama ili komitentima.

Razlika između iznosa koji se plaća kod prodaje i iznosa koji se plaća kod reotkupa razgraničava se kroz razdoblje transakcije i uključuje u prihod ili rashod od kamata.

Također Grupa ulazi u transakcije prodaje uz reotkup odnosno povezane transakcije. U skladu sa suštinom, povezane transakcije se prikazuju kao i ugovori o ponovnoj kupnji (prodaji), kao što je prethodno opisano.

j) Tekući računi i depoziti banaka i komitenata

Tekući računi i depoziti klasificiraju se kao ostale obveze i početno vrednuju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove, a naknadno iskazuju po njihovom amortiziranom trošku metodom efektivne kamatne stope.

Porez na dobit

Trošak poreza na dobit temelji se na oporezivoj dobiti za godinu te se sastoji od tekućeg poreza i odgođenog poreza. Porez na dobit priznaje se u dobit ili gubitak, izuzevši stavke koje su direktno priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pri čemu se porez također priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Tekući porez predstavlja očekivani iznos poreza koji se plaća na oporezivi iznos dobiti za poslovnu godinu, sukladno poreznim stopama važećim na dan izvješća o finansijskom položaju, te svim korekcijama iznosa porezne obveze za prethodna razdoblja.

Iznos odgođenog poreza izračunava se metodom bilančne obveze, pri čemu se uzimaju u obzir privremene razlike između knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza koje se koriste za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Iznos odgođene porezne imovine ili obveza, priznaje se koristeći poreznu stopu za koju se očekuje da će se primjenjivati na oporezivu dobit u razdoblju u kojem se očekuje realizacija ili namira knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza, a na osnovu poreznih stopa važećih na dan izvješća o finansijskom položaju.

Vrednovanje odgođene porezne obveze i imovine odražava porezne posljedice koje slijede iz načina na koji društvo očekuje, na datum izvješćivanja, naplatu ili namiru neto knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza.

Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju te se klasificiraju kao dugoročna imovina i/ili obveze u izvješću o finansijskom položaju. Odgođena porezna imovina priznaje se samo u visini u kojoj je vjerojatno da će se moći iskoristiti kao porezna olakšica. Na svaki datum izvješćivanja, Grupa ponovo procjenjuje nepriznatu potencijalnu odgođenu poreznu imovinu te knjigovodstvenu vrijednost priznate odgođene porezne imovine.

Dodatni porez na dobit, proizašao prilikom distribucije dividende, priznaje se u trenutku priznavanja povezane obveze za plaćanje dividende.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Nekretnine, postrojenja i oprema

Stavke nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se po povjesnom trošku ili procijenjenom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i, ukoliko postoje, umanjenja vrijednosti.

Grupa priznaje neto knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme po trošku zamjene dijela te imovine ukoliko je trošak nastao ili je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi sadržane u imovini nastajati te se nabavna vrijednost te imovine može pouzdano procijeniti. Svi ostali troškovi popravaka i održavanja priznaju se kao trošak po nastanku.

Najam u kojem Grupa kao najmodavac preuzima suštinski sve rizike i koristi od vlasništva klasificira se kao operativni najam. Postrojenja i oprema čije je stjecanje povezano s takvim najmovima izraženi su po iznosu koji odgovara njihovoj fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma na početku najma, ovisno o tome koji je iznos manji, umanjenim za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Imovina pod operativnim najmom amortizira se linearnom metodom, umanjivanjem troška imovine tijekom procijenjenog razdoblja najma do njihove preostale nadoknadive vrijednosti.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom kako bi se trošak imovine rasporedio do preostale vrijednosti tijekom procijenjenog korisnog vijeka. Zemljišta te imovina u pripremi se ne amortiziraju. Procijenjeni korisni vijek upotrebe imovine, naveden je u nastavku.

	2016.	2015.
Zgrade	50 godina	50 godina
Oprema	4 – 10 godina	4 – 10 godina
Uredski namještaj	4 godine	4 godine
Imovina u operativnom najmu (ovisno o trajanju ugovora, amortizacija do ostatka vrijednosti)	2 – 20 godina	2 – 20 godina

Preostala vrijednost imovine, metoda amortizacije te procijenjeni korisni vijek, pregledavaju se na svaki datum izvješćivanja, te po potrebi usklađuju. Neto knjigovodstvena vrijednost imovine se odmah umanjuje do nadoknadivog iznosa ukoliko je neto knjigovodstvena vrijednost imovine veća od nadoknadivog iznosa. Dobici i gubici od prodaje određuju se kao razlika naplaćenog iznosa i neto knjigovodstvene vrijednosti, te se uključuju u dobit ili gubitak.

Zalihe i imovina preuzeta u zamjenu za nenaplaćena potraživanja

Grupa povremeno preuzima nekretnine i ostalu imovinu u zamjenu za podmirivanje svojih potraživanja po zajmovima i predujmovima te ugovorima o operativnom i finansijskom najmu. Zalihe također uključuju vraćene objekte najma. Takve nekretnine i ostala imovina priznaju se inicijalno po neto nadoknadivoj vrijednosti povezanog potraživanja ili po trenutačnoj fer vrijednosti navedene imovine, ovisno o tome koja je niža. Naknadno vrednovanje je po nižem od troška nabave i nadoknadive vrijednosti. Grupa ovako preuzetu imovinu pokušava prodati, a u iznimnim slučajevima je koristi za vlastitu upotrebu.

Prihodi ili rashodi od prodaje te imovine priznaju se kroz račun dobiti i gubitka.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina vodi se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i umanjenja vrijednosti. Trošak proizašao iz aktivnosti razvoja priznaje se kao nematerijalna imovina ukoliko su ispunjeni svi zahtjevi sukladno MRS-u 38 "Nematerijalna imovina". Amortizacija se obračunava linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka trajanja nematerijalne imovine. Troškovi povezani s razvojem i održavanjem nematerijalne imovine priznaju se kao trošak po nastanku. U skladu sa odlukom HNB-a, nematerijalne imovina uključuje ulaganja na tuđoj imovini.

Nematerijalna imovina amortizira se linearom metodom tijekom procijenjenog korisnog ekonomskog vijeka upotrebe kako slijedi:

	2016.	2015.
Ulaganja na tuđoj imovini (ovisno o trajanju ugovora o najmu)	1 - 20 godina	1 - 20 godina
Software	5-8 godina	5-8 godina

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost nefinancijske imovine Grupe osim odgođene porezne imovine preispituje se na svaki datum izvještavanja kako bi se utvrdilo postoje li indikacije umanjenja vrijednosti.

Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Za imovinu koja nema konačan korisni vijek upotrebe te nematerijalnu imovinu koja još nije u upotrebi i goodwill, nadoknadivi iznos procjenjuje se na svaki datum izvještavanja.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kada je neto knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja generira novac veća od njezinog nadoknativog iznosa. Jedinica koja generira novac je najmanja prepoznata grupa imovine koja generira novčane tokove, a koji se mogu zasebno identificirati od onih za drugu imovinu i obveze. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat za imovinu koja generira novac raspodjeljuje se umanjujući knjigovodstvenu vrijednosti imovine unutar te jedinice (skupine jedinica) na linearnej osnovi.

Nadoknadivi iznos imovine i jedinice koja generira novac je vrijednost imovine u upotrebi ili neto prodajna cijena, ovisno o tome koji je iznos viši. Vrijednost u upotrebi procjenjuje se diskontiranjem očekivanih budućih gotovinskih tokova na njihovu sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat prethodnih godina procjenjuje se na svaki datum izvještavanja radi utvrđivanja da li je gubitak umanjen ili više niti ne postoji. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknativog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida samo do knjigovodstvene vrijednosti imovine umanjene za akumuliranu amortizaciju, kakva bi bila izračunata da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti. Jednom priznat gubitak od umanjenja vrijednosti goodwilla se naknadno ne ukida.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Rezervacije za obveze i troškove

Rezervacije se priznaju kad Grupa ima sadašnju obvezu kao posljedicu prošlih događaja i ako je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirivanja obveze te ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Rezervacije se priznaju kad Grupa ima sadašnju obvezu kao posljedicu prošlih događaja i ako postoji vjerojatnost da će za podmirenje obveze biti potreban odljev resursa. Uprava utvrđuje dostatnost rezervacija na temelju uvida u pojedinačne stavke, nedavnih ostvarenih gubitaka, trenutačnih gospodarstvenih okolnosti, karakteristika rizika različitih kategorija transakcija, kao i drugih relevantnih čimbenika.

Rezervacije se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervacija izvorno prznata. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obveza više nije vjerojatan, rezervacija se ukida.

Najmovi – Grupa kao najmodavac

a) Financijski najam

Najam kod kojeg Grupa kao najmodavac prenosi suštinski sve rizike i koristi vezane uz vlasništvo te imovine primatelju najma klasificiraju se kao financijski najam. Potraživanje se priznaje u iznosu koji odgovara sadašnjoj vrijednosti plaćanja najma, uključujući garantiranu rezidualnu vrijednost. Razlika između ukupnog potraživanja i sadašnje vrijednosti potraživanja predstavlja nezarađeni financijski prihod koje se priznaje kroz razdoblje najma metodom efektivne kamatne stope. Potraživanja po financijskom najmu uključena su u zajmove komitentima.

b) Operativni najam

Najam kod kojeg Grupa kao davatelj najma zadržava suštinski sve rizike i koristi vezane uz vlasništvo uključuje se u materijalnu i nematerijalnu imovinu po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Prihod od najma imovine u operativnom najmu priznaje se u dobit ili gubitak po linearnej metodi tijekom trajanja najma.

Primanja zaposlenih

a) Definirani mirovinski doprinosi

Grupa uplaćuje doprinose u planirana osiguranja prema obvezanoj ugovornoj osnovi. Grupa nema drugih obveza plaćanja nakon uplate doprinosova. Doprinosi se priznaju kao trošak priznat kao primanja zaposlenih kada nastaje. Budući da Grupa knjiži otpremnine prema aktuarskim izračunima, svi dobitci i gubici uslijed povećanja, odnosno smanjenja sadašnje vrijednosti obveza po definiranim naknadama, a povezani su s aktuarskim rizikom, iskazuju se u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti.

b) Dugoročna primanja za godine rada

Banka dodjeljuje zaposlenicima jednokratnu nagradu za umirovljenje. Obveza i trošak ovih naknada određuju se koristeći metodu projicirane kreditne jedinice. Metoda projekcije kreditne jedinice uzima svako razdoblje provedeno u službi kao ostvarivanje prava na dodatnu jedinicu naknade i mjeri svaku jedinicu zasebno kako bi se izračunala konačna obveza. Obveza se izračunava kao sadašnja vrijednost budućih odljeva novca koristeći diskontnu stopu koja je slična kamatnoj stopi na državne obveznice kojima su valuta i uvjeti u skladu s valutom i utvrđenim uvjetima obveze za dugoročna primanja.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Primanja zaposlenih (nastavak)

c) Mirovinsko osiguranje

Rezervacije za mirovinsko osiguranje podružnice Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.o.o. obračunao je ovlašteni aktuar Grupe, u skladu s metodom koju propisuje Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima i uplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Dividende

Dividende se priznaju kada su odobrene od strane dioničara na Godišnjoj skupštini.

Dionički kapital

Dionički kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih redovnih i neotkupivih povlaštenih dionica klasificiranih kao kapital na koje se plaćaju dividende prema nahođenju redovnih dioničara, te je izražen u kunama po nominalnoj vrijednosti.

Vlastite dionice

Kada Banka kupuje obične ili preferencijalne dionice, plaćeni iznos predstavlja odbitnu stavku od kapitala i rezervi koji pripadaju dioničarima Banke, dok se dionice ne ponište, ponovno izdaju ili prodaju. Kada se takve dionice, koje se klasificiraju kao vlastite dionice, naknadno prodaju ili ponovno izdaju, primljeni iznos, umanjen za transakcijske troškove, uključuje se u kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima Banke.

Zadržana dobit

Sva dobit za godinu nakon raspodjele prenosi se u rezerve, u skladu s odlukom Glavne skupštine.

Zarada po dionici

Banka prikazuje zaradu po dionici na svoje redovne dionice. Zarada po dionici se računa dijeleći pripadajuću neto dobit redovnim dioničarima Banke sa vaganim prosječnim brojem redovnih dionica na kraju razdoblja.

Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze

U okviru redovnog poslovanja Banka sklapa ugovore kojima preuzima izvanbilančne kreditne obveze koje vodi u izvanbilančnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvaćaju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju Grupe ako i kad iste postanu platitive.

Poslovi u ime i za račun trećih osoba

Grupa upravlja imovinom u ime ostalih društava i stanovništva za što naplaćuje naknadu. Ti iznosi ne predstavljaju imovinu Grupe te su isključeni iz izvješća o finansijskom položaju Grupe.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

4. Značajne računovodstvene procjene i prosudbe

Grupa procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosudbe o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se pregledavaju i temelje se na povijesnom iskustvu i ostalim čimbenicima poput očekivanog tijeka budućih događaja koji se može razumno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali unatoč tome neizbjegno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfelja Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnih usklada neto knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza tijekom sljedećeg obračunskog razdoblja u računu dobiti i gubitka, opisani su u nastavku. Značajne prosudbe učinjene u određivanju najprikladnije metodologije za procjenu fer vrijednosti finansijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti, također su opisane u nastavku.

Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja

Banka prati kreditnu sposobnost svojih komitenata na kontinuiranoj osnovi. U skladu sa zahtjevima HNB-a, potreba za umanjenjem vrijednosti bilančne i izvanbilančne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se najmanje kvartalno. Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom su prznati u odnosu na neto knjigovodstvenu vrijednost zajmova pravnim osobama i stanovništvu (kao što je sažeto u bilješci 11), plasmane i zajmove drugim bankama (sažeto u bilješci 9) te kao rezervacije za obvezu i troškove koje proizlaze iz izvanbilančne izloženosti komitentima, uglavnom u vidu garancija i akreditiva (sažeto u bilješkama 23 i 43). Umanjenja vrijednosti se također razmatraju za kreditnu izloženost bankama te za ostalu imovinu koja se ne vodi po fer vrijednosti te gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik.

Sažetak gubitaka od umanjenja vrijednosti	Bilješka	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Gubici od umanjenja vrijednosti bilančne izloženosti	6,7,9,11,12,17	2.853	2.964	2.737	2.846
Rezervacije po izvanbilančnoj izloženosti	23	103	118	103	118
		2.956	3.082	2.840	2.964

Finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku

Grupa prvo procjenjuje postoji li objektivan dokaz umanjenja vrijednosti zasebno za imovinu koja je pojedinačno značajna (uglavnom izloženost prema pravnim osobama) te zbirno za imovinu koja nije pojedinačno značajna (uglavnom izloženost stanovništvu). Međutim, imovina procijenjena zasebno kao neumanjena je tada uključena u grupu imovine sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Taj se portfelj tada razmatra zbirno radi umanjenja vrijednosti.

Grupa procjenjuje umanjenja vrijednosti u slučajevima kada prosudi da vidljivi podaci ukazuju na vjerojatnost mjerljivog umanjenja budućih procijenjenih novčanih tokova imovine ili portfelja imovine. Kao dokaz se uzima neredovitost otplate ili ostale indikacije finansijskih poteškoća uzimatelja zajma, te nepovoljne promjene u ekonomskim uvjetima u kojima zajmoprimeći posluju ili u vrijednosti ili naplativosti sredstava osiguranja, i kada se te promjene mogu povezati sa navedenim nepoštivanjem uvjeta.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

4. Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

Finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku (nastavak)

Grupa uzima u obzir zajednički učinak nekoliko događaja kada ocjenjuje umanjenje, te koristi iskustvo u procjeni u slučajevima kada su razmotreni podaci potrebni za procjenu umanjenja ograničeni. U procjenjivanju umanjenja vrijednosti za stavke koje su pojedinačno ili zajednički ocjenjene kao umanjene, Grupa koristi „flow rate“ model za portfelj stanovništva razvijen od strane vlasnika Banke u Austriji. Grupa također uzima u obzir gubitak od umanjenja vrijednosti propisan od strane HNB-a, koji se temelji na kašnjenju dospjelih iznosa. U procjeni iznosa umanjenja vrijednosti za stavke koje su pojedinačno ocjenjene kao umanjene za portfelj pravnih osoba, Grupa koristi model diskontiranog novčanog toka.

Krajem godine, bruto vrijednost umanjenih zajmova i potraživanja te stope priznatih umanjenja, bili su kako slijedi:

	Pravne osobe	Stanovništvo	Ukupno	Pravne osobe	Stanovništvo	Ukupno
Grupa						
Bruto izloženost (u milijunima kn)	2.265	1.099	3.364	2.621	1.264	3.885
Stopa umanjenja (u %)	78	74	77	74	60	69
Banka						
Bruto izloženost (u milijunima kn)	2.168	1.081	3.249	2.522	1.245	3.767
Stopa umanjenja (u %)	78	74	77	73	61	69

Svako dodatno povećanje stope umanjenja za jedan postotni poen prema bruto izloženosti na dan 31. prosinca 2016. godine, imalo bi za posljedicu povećanje gubitka od umanjenja vrijednosti u iznosu od 32,49 milijuna kuna (2015.: 37,67 milijuna kuna) za Banku te dodatnih gubitaka od umanjenja u iznosu od 33,64 milijuna kuna (2015.: 38,85 milijuna kuna) za Grupu.

Iznos umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2016. procijenjen na osnovi portfelja Banke iznosio je 352 milijuna kuna (2015.: 359 milijuna kuna) relevantne bilančne i izvanbilančne izloženosti. Ukupan iznos tog umanjenja vrijednosti temeljenog na portfelju iznosio je 1,24% (2015.: 1,3%) bilančne izloženosti te 1% (2015.: 1%) izvanbilančne izloženosti kreditnom riziku komitenata, u oba slučaja neto od iznosa individualno procijenjenih kao umanjenih.

Fer vrijednost derivativa

Fer vrijednost OTC derivativa određuje se korištenjem tehnika vrednovanja. Korištene tehnike vrednovanja za određivanje fer vrijednosti (na primjer modeli), provjeravaju se i periodički pregledavaju od strane kvalificirane neovisne osobe koja nije sudjelovala u njihovom kreiranju. Svi modeli certificirani su prije upotrebe i definirani tako da osiguraju rezultate koji će biti odraz stvarnih podataka i usporedivih tržišnih cijena.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

4. Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

a) Fer vrijednost trezorskih zapisa

Banka određuje fer vrijednost trezorskih zapisa koje izdaje Ministarstvo financija Republike Hrvatske primjenom internog modela koji uključuje preostalo razdoblje do dospijeća i zadnje raspoložive aukcijske cijene sličnih instrumenata. Knjigovodstvena vrijednost trezorskih zapisa klasificiranih kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka na dan 31. prosinca 2016. godine iznosila je 140 milijuna kuna (2015.: 127 milijuna kuna).

b) Rezervacije za otpremnine

Kod izračuna potrebnih rezervacija za otpremnine, Grupa diskontira očekivane buduće novčane tokove koji proizlaze iz navedenih obveza, primjenom diskontnih stopa koje, prema mišljenju Uprave Banke, najbolje predstavljaju vremensku vrijednost novca.

c) Rezervacije za sudske sporove

Rezerviranja se priznaju kada Grupa ima sadašnju pravnu ili izvedenu obvezu kao posljedica događaja u prošlosti, kad je vjerojatan odljev resursa s ekonomskim koristima kako bi obveza bila podmirena i kad je iznos obveze moguće pouzdano procijeniti. Uprava Grupe održava rezerviranja na razini koju smatra dostatnom za pokriće nastalih gubitaka, a dostatnost utvrđuje na temelju pregleda pojedinačnih stavki potraživanja, postojećih pravnih okolnosti i drugih relevantnih čimbenika.

Prema odluci HNB-a, kreditna institucija dužna je sudske sporove razvrstati u rizičnu skupinu A (bez utvrđenog rizika gubitka ili odljeva novca, odnosno do 10% odljeva ukupno procijenjenog iznosa), rizičnu skupinu B (utvrđeni rizik gubitka ili odljev novca između 10 i 70% ukupno procijenjenog iznosa) ili C (utvrđen visok rizik gubitka, odnosno odljev veći od 70% ukupno procijenjenog iznosa). Kod utvrđivanja sadašnje vrijednosti budućih odljeva novca a uzimajući u obzir sve čimbenike koji su utjecali ili će utjecati na učinak vremena na vrijednost novčanih sredstava, Banka primjenjuje diskontnu stopu u visini zakonom propisane zakonske kamate i ekskontne stope HNB-a važeće na zadnji dan polugodišta koje je neposredno prethodilo tekućem, uvećan za 8 baznih bodova kod sudske sporove koje protiv Banke vode korporativni subjekti, odnosno 5 baznih bodova za sve druge sudske sporove koji se vode protiv Banke.

Rezerviranja za sudske sporove evidentiraju se u poslovnim knjigama banaka kao trošak rezerviranja razdoblja u kojem su rezerviranja iskazana.

Kao što je navedeno u bilješci 23, Grupa i Banka rezervirale su 66 milijuna kuna (2015.: 59 milijuna kuna), odnosno 57 milijuna kuna (2015.: 50 milijuna kuna), za glavnice i kamate po obvezama za sudske sporove, što rukovodstvo procjenjuje dovoljnim. Navedeni iznosi predstavljaju najbolju procjenu Grupe za gubitke po sudskim sporovima, iako stvarni gubitak po sudskim sporovima koji se vode protiv Grupe može biti značajno drugačiji. Za rukovodstvo nije praktično procijeniti finansijski učinak promjena u pretpostavkama na temelju kojih rukovodstvo procjenjuje potrebu za rezervacijama.

Kao što je objašnjeno u bilješci 23, Banka je tuženik, zajedno sa sedam drugih banaka u Republici Hrvatskoj, u sudskom sporu koji je inicirao tužitelj "Potrošač" Hrvatski savez udruga za zaštitu potrošača pod optužbom da su tužene banke protupravno odobravale kredite vezane za švicarski franak ("CHF") fizičkim osobama te time povrijedile njihova prava temeljem Zakona o zaštiti potrošača ("CHF krediti"). Tijekom 2015. izmjenom zakona o potrošačkom kreditiranju regulirana je konverzija CHF kredita u EUR. 9. travnja 2015. utvrđena je ništetnost odredbe ugovora o kreditu ugovorenem s otplatom u protuvrijednosti CHF koja je davala pravo Banci na jednostrano mijenjanje visine kamatne stope.

Na dan 22. rujna 2015. izglasан je Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o kreditnim institucijama („Zakon“) kojim se regulira prihvatanje kredita u švicarskim francima u eurske kredite. Novi Zakon je utjecao i na tužbu udruge „Potrošač“ na način da nakon konverzije više nema pravnog temelja da klijenti potražuju povrat preplaćenih kamata, budući da su ti iznosi uzeti u obzir u dodacima ugovoru kojima se prihvata konverzija.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

4. Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

d) Konverzija CHF kredita denominiranih u ili vezanih za švicarski franak

U prvom polugodištu 2016. godine provedena je konverzija potrošačkih kredita iz CHF u EUR s osnova odredbi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju iz rujna 2015. godine.

Banka je u periodu od 2001. godine do 2014. godine odobravala kredite potrošačima i poduzetnicima vezane za švicarski franak. U početku odobravanja takvih kredita, klijenti su imali pogodnost nižih kamatnih stopa na kredite u franku. Međutim, od 2007. do 2009. godine povećale su se kamatne stope na kredite u franku zbog porasta cijene financiranja banke za izvore u franku. Otplatne rate za kredite u franku a od 2009. su se povećavale i zbog tečajnih kretanja, odnosno jačanja franka u odnosu na kunu.

22. rujna 2015. godine donesen je novi Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (u nastavku „Izmjena zakona“) kojim je, kao trajnom mjerom, regulirana konverzija kredita iz franka u euro. Izmjena zakona stupila je na snagu 30. rujna 2015. godine. U skladu s navedenom Izmjenom zakona, konverzijom se položaj korisnika kredita u franku izjednačava s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit u euru. Istovjetno se položaj korisnika kredita u kunama s valutnom klauzulom u franku izjednačava s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit u kunama s valutnom klauzulom u euru.

Banka je u 2015. rezervirala 617 milijuna kuna za procijenjene gubitke s osnova konverzije. Proces konverzije započet je krajem 2015. a dovršen je u 2016. Banka je 18. siječnja 2016. godine ponovila izračun konverzije kredita klijentima. Ponovljenim izračunom konverzije primijenjene su povoljnije kamatne stope za klijente koji usmjeravaju svoja redovna primanja na račun u Banci (primarni klijenti), kao i usklađenja kamatnih stopa koja su se provodila za primarne klijente tijekom razdoblja otplate kredita, odnosno od datuma isplate kredita do 30. rujna 2015. godine.

Nakon dovršene konverzije snižena je visina nedospjelog duga na konvertiranim kreditima. Zbog toga je smanjena osnovica za obračun rezervacija na konvertiranim kreditima klasificiranim u djelomično naplative i nenaplative kategorije, pa je posljedično smanjena visina rezervacija formiranih na tim kreditima.

Banka je naknadno u 2016. odlučila da će u konverziju ući i prethodno otkazani krediti koji su kod otkaza bili pretvoreni u kune. Efekti konverzije ovih kredita iskazani su u računu dobiti i gubitka u 2016. godini.

e) Mirovinsko osiguranje

U skladu sa zakonskim okvirom, Grupa pruža mogućnost članovima dobrovoljnih i obveznih mirovinskih fondova prijenos sredstava kad se ispune uvjeti, u mirovinsko osiguravajuće društvo prema izboru člana. Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d. je trenutno jedino mirovinsko osiguravajuće društvo u Hrvatskoj. Mirovinsko osiguravajuće društvo isplaćuje mirovine, u skladu sa Zakonom o mirovinskim osiguravajućim društvima i odredbama sklopljenog ugovora o mirovini – u okviru obveznog ili dobrovoljnog mirovinskog osiguranja. Mirovine se isplaćuju iz imovine za pokriće tehničkih pričuva koje izračunava imenovani ovlašteni aktuar mirovinskog osiguravajućeg društva sukladno dobroj aktuarskoj praksi i zakonu. Rukovodstvo smatra da su obračunate tehničke pričuve dostatne.

f) Odgođeni porezi

Odgođeni porezi priznaju se vezano uz porezne gubitke i odbitne privremene razlike do iznosa za koji je vjerojatno da će oporeziva dobit biti raspoloživa i za koju se gubici mogu koristiti. Rukovodstvo smatra da je priznata odgođena porezna imovina u cijelosti nadoknadiva.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

4. Značajne računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

g) Klasifikacija ugovora o najmu

Grupa je najmodavac u operativnim i finansijskim najmovima. Kada je Grupa najmodavac u ugovoru o najmu kojim se prenose svi rizici i koristi od imovine na najmoprimca, tada se ugovor klasificira kao finansijski najam. Svi ostali najmovi se klasificiraju kao operativni te se povezana imovina uključuje u nekretnine i opremu u operativnom najmu po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Kod određivanja bi li najam trebao biti klasificiran kao operativni ili finansijski, Grupa uzima u obzir zahtjeve Međunarodnog računovodstvenog standarda 17 *Najmovi*.

h) Utvrđivanje kontrole

Sukladno zahtjevima MSFI 10 Konsolidirani finansijski izvještaji, Grupa na redovnoj osnovi razmatra ima li kontrolu nad značajnim aktivnostima dužnika koji su u finansijskim problemima te nisu u mogućnosti redovno otplaćivati svoje kreditne obveze prema Grupi. Grupa je za 2016. ocijenila da ne postoje dužnici koje bi trebala konsolidirati, što je konzistentno sa zaključkom za 2015. godinu.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

5. Izvještavanje po segmentima

Segment je zasebno prepoznatljivi dio Grupe koji se bavi ili prodajom proizvoda, odnosno davanjem usluga (poslovni segment), odnosno prodajom proizvoda i/ili davanjem usluga u određenom gospodarskom području (teritorijalni segment) i izložen je rizicima i nagradama različitima od onih kojima su izloženi drugi segmenti. Osnovne informacije o segmentima su predstavljane u odnosu na poslovne segmente Grupe. Primarni format poslovnih segmenata je temeljen na Upravi Banke i internoj strukturi izvještavanja.

Poslovni segmenti

Grupa obuhvaća sljedeće glavne poslovne segmente:

<i>Poslovanje s pravnim osobama</i>	Uključuje kreditno poslovanje, depozitno poslovanje i ostale transakcije sa pravnim osobama i poslove najma na nivou Grupe;
<i>Poslovanje sa stanovništvom</i>	Uključuje kreditno poslovanje, depozitno poslovanje i ostale transakcije i iznose sa stanovništvom;
<i>Riznica</i>	obavlja financiranje Grupe te objedinjene aktivnosti upravljanja rizicima kroz uzete zajmove, korištenje derivativa za potrebe upravljanja rizicima te investiranje u likvidnu imovinu kao što su kratkoročni plasmani te dužničke vrijednosnice pravnih osoba i država;
<i>Upravljanje imovinom</i>	Uključuje upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima na nivou Grupe;
<i>Zajedničke usluge</i>	Uključuje aktivnosti upravljanja nekretninama i centralizirane usluge promidžbe i marketinga Grupe.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

5. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

2016. Grupa milijuni kuna	Pravne osobe	Stanovništvo	Riznica	Upravljanje imovinom	Zajedničke usluge	Neraspoređene stavke	Ukupno 2016.
Neto prihod od kamata	304	513	123	25	23	-	988
Neto prihod od naknada i provizija	164	117	2	151	3	-	437
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi	278	103	97	139	15	5	637
Prihodi iz poslovanja	746	733	222	315	41	5	2.062
Troškovi iz poslovanja	(456)	(1.121)	(43)	(220)	(35)	(2)	(1.877)
Gubici od umanjenja vrijednosti	(123)	2	13	-	1	-	(107)
Rezerviranja za obveze i troškove	11	609	(3)	-	-	-	617
Rashodi iz poslovanja	(568)	(510)	(33)	(220)	(34)	(2)	(1.367)
Dobit prije oporezivanja	178	223	189	95	7	3	695
Porez na dobit	-	-	-	-	-	(160)	(160)
Dobit/(gubitak) za godinu	178	223	189	95	7	(157)	535
Imovina po segmentu	8.820	9.309	13.107	601	1.181	-	33.018
Neraspoređena imovina	-	-	-	-	-	2.346	2.346
Ukupno imovina	8.820	9.309	13.107	601	1.181	2.346	35.364
Obveze po segmentu	12.867	13.341	2.432	436	1.206	192	30.474
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	4.890	4.890
Ukupno kapital, rezerve i obveze	12.867	13.341	2.432	436	1.206	5.082	35.364

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

5. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

2015. Grupa milijuni kuna	Pravne osobe	Stanovništvo	Riznica imovinom	Upravljanje usluge	Zajedničke usluge	Neraspoređene stavke	Ukupno 2015.
Neto prihod od kamata	324	535	124	26	24	-	1.033
Neto prihod od naknada i provizija	180	115	10	152	5	-	462
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi	276	5	52	146	16	-	495
Prihodi iz poslovanja	780	655	186	324	45	-	1.990
Troškovi iz poslovanja	(440)	(466)	(56)	(226)	(43)	-	(1.231)
Gubici od umanjenja vrijednosti	(180)	(139)	-	-	-	-	(319)
Rezerviranja za obveze i troškove	(2)	(620)	-	-	-	-	(622)
Rashodi iz poslovanja	(622)	(1.225)	(56)	(226)	(43)	-	(2.172)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	158	(570)	130	98	2	-	(182)
Porez na dobit	-	-	-	-	-	32	32
Dobit/(gubitak) za godinu	158	(570)	130	98	2	32	(150)
Imovina po segmentu	8.428	10.196	12.030	559	1.243	-	32.456
Neraspoređena imovina	-	-	-	-	-	2.602	2.602
Ukupno imovina	8.428	10.196	12.030	559	1.243	2.602	35.058
Obveze po segmentu	11.017	14.566	3.363	403	1.315	-	30.664
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	4.394	4.394
Ukupno kapital, rezerve i obveze	11.017	14.566	3.363	403	1.315	4.394	35.058

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

5. Izvještavanje po segmentima (nastavak)

2016. Banka milijuni kuna	Pravne osobe	Stanovništvo	Riznica	Neraspoređene stavke	Ukupno 2016.
Neto prihod od kamata	261	513	123	-	897
Neto prihod od naknada i provizija	178	117	2	-	297
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi	86	103	169	5	363
Prihodi iz poslovanja	525	733	294	5	1.557
Troškovi iz poslovanja	(315)	(1.121)	(43)	(2)	(1.481)
Gubici od umanjenja vrijednosti	(123)	2	13	-	(108)
Rezerviranja za obveze i troškove	11	609	(3)	-	617
Rashodi iz poslovanja	(427)	(510)	(33)	(2)	(972)
Dobit prije oporezivanja	98	223	261	3	585
Porez na dobit	-	-	-	(125)	(125)
Dobit/(gubitak) za godinu	98	223	261	(122)	460
Imovina po segmentu	7.692	9.309	13.107	-	30.108
Neraspoređena imovina	-	-	-	1.308	1.308
Ukupno imovina	7.692	9.309	13.107	1.308	31.416
Obveze po segmentu	11.000	13.341	2.432	193	26.966
Kapital i rezerve	-	-	-	4.450	4.450
Ukupno kapital, rezerve i obveze	11.000	13.341	2.432	4.643	31.416
2015. Banka milijuni kuna	Pravne osobe	Stanovništvo	Riznica	Neraspoređene stavke	Ukupno 2015.
Neto prihod od kamata	270	535	124	-	929
Neto prihod od naknada i provizija	196	115	10	-	321
Prihodi od trgovanja i ostali prihodi	86	5	107	-	198
Prihodi iz poslovanja	552	655	241	-	1.448
Troškovi iz poslovanja	(300)	(466)	(56)	-	(822)
Gubici od umanjenja vrijednosti	(175)	(139)	-	-	(314)
Rezerviranja za obveze i troškove	(3)	(620)	-	-	(623)
Rashodi iz poslovanja	(478)	(1.225)	(56)	-	(1.759)
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	74	(570)	185	-	(311)
Porez na dobit	-	-	-	70	70
Dobit/(gubitak) za godinu	74	(570)	185	70	(241)
Imovina po segmentu	7.401	10.196	12.030	-	29.627
Neraspoređena imovina	-	-	-	1.554	1.554
Ukupno imovina	7.401	10.196	12.030	1.554	31.181
Obveze po segmentu	9.237	14.567	3.363	-	27.167
Kapital i rezerve	-	-	-	4.014	4.014
Ukupno kapital, rezerve i obveze	9.237	14.567	3.363	4.014	31.181

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

6. Novac i računi kod banaka

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Novac u blagajni	712	762	712	762
Instrumenti u postupku naplate	1	1	1	1
Žiro račun kod Hrvatske narodne banke	2.969	1.735	2.969	1.735
Tekući računi kod drugih banaka				
- kod matične Banke	4	24	3	20
- kod drugih banaka u Raiffeisen Bank International AG ("RBI") grupi	5	18	5	18
- kod drugih banaka	66	121	63	121
	3.757	2.661	3.753	2.657
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(36)	(24)	(36)	(24)
	3.721	2.637	3.717	2.633

a) Kretanje gubitaka od umanjenja vrijednosti za novac i račune kod banaka

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn	Neidentificirani gubici
Na dan 1. siječnja	24	14	24	14	
Neto trošak u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	12	10	12	10	
Na dan 31. prosinca	36	24	36	24	

7. Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Obvezna pričuva u domaćoj valuti	1.695	1.730	1.695	1.730
Obvezna pričuva u stranoj valuti	-	272	-	272
	1.695	2.002	1.695	2.002
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(20)	(25)	(20)	(25)
	1.675	1.977	1.675	1.977

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**7. Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke (nastavak)**

a) Kretanje gubitaka od umanjenja vrijednosti za obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Neidentificirani gubici Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	25	22	25	22
Neto trošak/(otpuštanje) u računu dobiti i gubitka <u>(Bilješka 33)</u>	(5)	3	(5)	3
Na dan 31. prosinca	20	25	20	25

HNB propisuje za banke obvezu obračuna obvezne pričuve, koja se izdvaja kao depozit kod HNB-a te održava kroz stanja ostalih likvidnih potraživanja. Stopa obvezne pričuve na dan 31.12.2016. iznosila je 12% (2015.:12%) kunskih i deviznih depozita te uzetih zajmova.

Na dan 31.12.2016. godine postotak izdvajanja kunskog dijela obvezne pričuve kod HNB-a iznosio je 70% (2015.: 70%), dok se preosalih 30% održava u obliku ostalih likvidnih potraživanja. 75% obračunatog deviznog dijela obvezne pričuve uključuje se u obračunati kunski dio obvezne pričuve i izdavaju u kunama.

Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 0% (2015.: 60%). Obveza je banaka da najmanje 2% deviznog dijela obvezne pričuve za održavanje održavati prosječnim dnevnim stanjem sredstava na vlastitim deviznim eurskim računima za namiru kod HNB-a.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

8. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Instrumenti koji se drže radi trgovanja				
Dužničke vrijednosnice:				
- domaće državne obveznice, kotiraju na burzi	714	683	714	683
- obveznice stranih država, kotiraju na burzi	779	638	779	638
- trezorski zapisi Ministarstva financija	74	61	74	61
- obveznice banaka, kotiraju na burzi	315	326	315	326
	1.882	1.708	1.882	1.708
Vlasničke vrijednosnice, kotiraju na burzi	5	8	5	8
Pozitivna fer vrijednost OTC derivativnih instrumenata	108	69	116	79
Pozitivna fer vrijednost OTC spot kupoprodaja	1	1	1	1
	109	70	117	80
Ukalkulirana kamata	21	12	21	12
Ukupno instrumenti koji se drže radi trgovanja	2.017	1.798	2.025	1.808
Finansijska imovina određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka				
Dužničke vrijednosnice:				
- domaće državne obveznice, kotiraju na burzi	266	256	-	-
- obveznice banaka, kotiraju na burzi	22	22	22	22
- vrijednosnice društava, kotiraju na burzi	127	140	103	123
- trezorski zapisi Ministarstva financija	66	66	-	-
	481	484	125	145
Vlasničke vrijednosnice	2	1	-	-
Ulaganja u investicijske fondove kojima upravljaju povezane i treće osobe	9	1	-	-
Ukalkulirana kamata	6	7	1	1
Ukupno finansijska imovina određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka	498	493	126	146
UKUPNO	2.515	2.291	2.151	1.954

Ulaganje u trezorske zapise Ministarstva financija Republike Hrvatske u iznosu 66 milijuna kuna (2015.: 66 milijuna kuna) predstavlja garantni depozit, sukladno Zakonu o obveznim mirovinskim fondovima i Zakonu o dobrotvoljnim mirovinskim fondovima.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

9. Plasmani i zajmovi drugim bankama

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Zajmovi	235	130	286	182
Depoziti	1.111	843	1.111	826
Depoziti kod Hrvatske narodne banke	8	-	8	-
	1.354	973	1.405	1.008
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(22)	(18)	(21)	(17)
	1.332	955	1.384	991

Stanja na računima kod Hrvatske narodne banke odnose se na jamstveni depozit vezan na ugovore o reotkupu (bilješka 42.).

a) Kretanje gubitaka od umanjenja vrijednosti plasmana i zajmova drugim bankama

Grupa	2016.			2015.		
	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	5	13	18	5	17	22
Neto (otpuštanje)/trošak u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	-	4	4	-	(4)	(4)

Na dan 31. prosinca **5** **17** **22** **5** **13** **18**

Banka	2016.			2015.		
	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	5	12	17	5	16	21
Neto povećanje/ otpuštanje u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	-	4	4	-	(4)	(4)

Na dan 31. prosinca **5** **16** **21** **5** **12** **17**

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**10. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju**

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Dužničke vrijednosnice:				
- domaće državne obveznice, kotiraju na burzi	1.491	985	1.198	705
- Obveznice banaka, kotiraju na burzi	1.040	908	1.040	908
- obveznice stranih država, kotiraju na burzi	2.150	2.349	2.150	2.349
Trezorski zapisi Ministarstva financija	463	682	463	682
Vlasničke vrijednosnice, ne kotiraju na burzi	21	60	21	60
Vlasničke vrijednosnice, kotiraju na burzi	8	4	8	4
Ukalkulirana kamata	44	40	41	36
	5.217	5.028	4.921	4.744

Obveznice stranih država odnose se na vrijednosne papire izdane od strane Republike Njemačke, Republike Austrije, Republike Francuske, Republike Poljske, Kraljevine Nizozemske i Sjedinjenih Američkih Država.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

11. Zajmovi komitentima

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Zajmovi društвima i sličnim subjektima				
- denominirani u domaćoj valuti	3.506	3.400	3.333	3.380
- denominirani u ili vezani za stranu valutu	6.238	6.592	5.336	5.627
Zajmovi stanovništvу				
- denominirani u domaćoj valuti	5.773	5.195	5.673	5.093
- denominirani u ili vezani za stranu valutu	5.010	6.546	4.435	5.959
Potraživanja po finansijskom najmu, denominirana ili vezana za stranu valutu	633	662	-	-
- ukalkulirana kamata	137	154	119	138
- odgođeni prihod	(75)	(100)	(72)	(96)
	21.222	22.449	18.824	20.101
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(2.718)	(2.823)	(2.611)	(2.714)
	18.504	19.626	16.213	17.387

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

11. Zajmovi komitentima (nastavak)

a) *Kretanje gubitaka od umanjenja zajmova komitentima (uključujući potraživanja po finansijskom najmu):*

Grupa	2016.			2015.		
	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno	Identificirani gubici	Neidentificira ni gubici	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	2.578	245	2.823	2.420	213	2.633
Povećanje/(smanjenje) umanjenja vrijednosti	156	(27)	129	334	32	366
Naplata otpisanih potraživanja	(43)	-	(43)	(51)	-	(51)
Neto trošak/(otpuštanje) u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	113	(27)	86	283	32	315
Neto (gubitak)/dabit od tečajnih razlika	(6)	-	(6)	8	-	8
Otpisi	(185)	-	(185)	(133)	-	(133)
Na dan 31. prosinca	2.500	218	2.718	2.578	245	2.823

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

11. Zajmovi komitentima (nastavak)

b) *Kretanje gubitaka od umanjenja zajmova i predujmova komitentima (uključujući potraživanja po finansijskom najmu):*

Banka	2016.			2015.		
	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	2.491	223	2.714	2.326	188	2.514
Povećanje/(smanjenje) umanjenja vrijednosti	150	(24)	126	317	35	352
Naplata otpisanih potraživanja	(39)	-	(39)	(43)	-	(43)
Neto trošak/(otpuštanje) u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	111	(24)	87	274	35	309
Neto gubitak od tečajnih razlika	(6)	-	(6)	9	-	9
Otpisi	(184)	-	(184)	(118)	-	(118)
Na dan 31. prosinca	2.412	199	2.611	2.491	223	2.714

c) *Potraživanja po finansijskom najmu*

Grupa kao davatelj finansijskog najma uglavnom u najam daje postrojenja i opremu. Najmovi se u pravilu odobravaju na period od jedne do sedam godina s prijenosom vlasništva nad iznajmljenom imovinom po isteku najma. Kamata se zaračunava tijekom perioda najma na temelju tržišnih kamatnih stopa. Potraživanja su osigurana imovinom koja je predmet najma. Zajmovi komitentima uključuju potraživanja po finansijskom najmu:

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn
Bruto vrijednost ulaganja u finansijski najam	680	724
Odgodjeni prihod od naknada	(2)	(2)
Nezarađeni finansijski prihod	(45)	(60)
Neto ulaganja u finansijski najam	633	662
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(71)	(73)
Neto ulaganja u finansijski najam	562	589

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**11. Zajmovi komitentima (nastavak)****c) Potraživanja po finansijskom najmu (nastavak)**

Ova objava je ilustrativne prirode s obzirom da ne postoje neotkazivi zajmovi.

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn
Bruto ulaganja u finansijski najam, preostala ročnost		
Do jedne godine	293	286
Preko jedne godine do pet godina	376	379
Preko pet godina	11	59
	680	724

12. Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn
Dužničke vrijednosnice		
- državne obveznice, kotiraju na burzi	289	279
Ukalkulirana kamata	6	6
	295	285
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(2)	(2)
	293	283

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**12. Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća (nastavak)**

a) Kretanje umanjenja vrijednosti finansijskih ulaganja koja se drže do dospijeća

Grupa	2016.			2015.		
	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno	Identificirani gubici	Neidentificirani gubici	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	-	2	2	2	2	4
Otpis	-	-	-	(2)	-	(2)
Na dan 31. prosinca	-	2	2	-	2	2

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

13. Ulaganja u podružnice

Na dan 31. prosinca 2016. i 2015. godine podružnice Banke, sve osnovane u Hrvatskoj, su sljedeće:

	Djelatnost	Vlasništvo		Ulaganja		
		2016. %	2015. %	2016. Milijuni kn	2015. Milijuni kn	
Ulaganja u podružnice						
Direktni udio						
Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.	Upravljanje mirovinskim fondovima	100	100	144	144	
Raiffeisen stambena štedionica d.d.	Stambena štednja	100	100	56	56	
Raiffeisen Consulting d.o.o.	Finansijske i savjetodavne usluge	100	100	105	105	
Raiffeisen Leasing d.o.o.	Leasing	100	50	57	15	
Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.	Mirovinsko osiguravajuće društvo	100	100	23	23	
Raiffeisen Invest d.o.o.	Upravljanje investicijskim fondovima	100	100	8	8	
Raiffeisen Factoring d.o.o.	Faktoring	100	100	15	15	
Indirektni udio						
Raiffeisen Bonus d.o.o.	Posredovanje u poslovima osiguranja i reosiguranja	100	75	-	-	
Ukupno		n/p	n/p	408	366	

Banka je na dan 31. prosinca 2015. klasificirala 50% svojih ulaganja u Raiffeisen Leasing d.o.o. kao podružnicu, čija su finansijska izvješća uključena u konsolidirana finansijska izvješća Grupe metodom pune konsolidacije, s obzirom da je imala kontrolun nad podružnicom. U kolovozu 2016. godine banka je otkupila preostalih 50% poslovnih udjela od društva Raiffeisen-Leasing International GmbH i postala 100% vlasnik Raiffeisen Leasing-a d.o.o.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

14. Nekretnine, postrojenja i oprema

Grupa

2016.	Zemljišta i građevinski objekti	Oprema	Uredski namještaj	Imovina dana u operativni najam	Imovina u pripremi	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Nabavna vrijednost						
Na dan 1. siječnja 2016.	915	441	79	1.026	5	2.466
Povećanja	-	-	-	-	361	361
Smanjenja	(6)	(55)	(3)	(291)	-	(355)
Prijenos u ostalu imovinu	(5)	-	-	-	-	(5)
Prijenos u upotrebu	95	39	1	211	(346)	-
Na dan 31. prosinca 2016.	999	425	77	946	20	2.467
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti						
Na dan 1. siječnja 2016.	241	374	76	293	-	984
Trošak za godinu (Bilješka 32)	17	23	1	111	-	152
Smanjenja i prijenosi	(6)	(53)	(3)	(103)	-	(165)
Na dan 31. prosinca 2016.	252	344	74	301	-	971
Knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 1. siječnja 2016.	674	67	3	733	5	1.482
Na dan 31. prosinca 2016.	747	81	3	645	20	1.496

U tekućoj i prethodnoj godini godine nije bilo kapitaliziranih troškova nabave nekretnina postrojenja i opreme.

Zgrada u vlasništvu knjigovodstvene vrijednosti oko 218 milijuna kuna (2015.: 223 milijuna kuna) založena je kao jamstvo za uzete zajmove Grupe (Bilješka 22).

Knjigovodstvena vrijednost zemljišta, iskazanih unutar stavke zemljište i građevinski objekti, koja se ne amortizira iznosila je 55 milijuna kn (2015.: 55 milijuna kn).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

14. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Grupa 2015.	Zemljišta i građevinski objekti	Oprema	Uredski namještaj	Imovina dana u operativni najam	Imovina u pripremi	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Nabavna vrijednost						
Na dan 1. siječnja 2015.	881	456	80	1.070	4	2.491
Povećanja	-	-	-	-	241	241
Smanjenja	-	(41)	(2)	(211)	-	(254)
Prijenos u iz ulaganja u tuđa sredstva (neto princip)	2	-	-	-	-	2
Prijenos u ostalu imovinu	(2)	-	-	(12)	-	(14)
Prijenos u upotrebu	34	26	1	179	(240)	-
Na dan 31. prosinca 2015.	915	441	79	1.026	5	2.466
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti						
Na dan 1. siječnja 2015.	225	389	77	283	-	974
Trošak za godinu (Bilješka 32)	16	26	1	110	-	153
Smanjenja i prijenosi	-	(41)	(2)	(100)	-	(143)
Na dan 31. prosinca 2015.	241	374	76	293	-	984
Knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 1. siječnja 2015.	656	67	3	787	4	1.517
Na dan 31. prosinca 2015.	674	67	3	733	5	1.482

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**14. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)*****Buduća minimalna plaćanja po poslovnom najmu***

Poslovni najam Grupe odnosi se uglavnom na postrojenja i opremu. Uobičajeno razdoblje trajanja najma je od dvije do dvadeset godina. Buduća minimalna plaćanja po poslovnom najmu (ilustrativna objava s obzirom da ne postoje neraskidivi najmovi) na dan 31. prosinca 2016. godine bila su kako slijedi:

	Grupa 2016. <u>Milijuni kn</u>	Grupa 2015. <u>Milijuni kn</u>
Do jedne godine	127	134
Preko jedne do pet godina	236	289
Preko pet godina	5	10
	368	433

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

14. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Banka

2016.	Građevinski objekti	Oprema Milijuni kn	Uredski namještaj Milijuni kn	Imovina u pripremi Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
	Milijuni kn				
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2016.	505	415	73	5	998
Povećanja	-	-	-	55	55
Smanjenja	-	(47)	-	-	(47)
Prijenos u upotrebu	3	37	1	(41)	-
Na dan 31. prosinca 2016.	508	405	74	19	1.006
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. siječnja 2016.	114	356	70	-	540
Trošak za godinu (Bilješka 32)	9	21	1	-	31
Smanjenja	-	(43)	-	-	(43)
Na dan 31. prosinca 2016.	123	334	71	-	528
Knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2016.	391	59	3	5	458
Na dan 31. prosinca 2016.	385	71	3	19	478

Imovina u pripremi odnosi se na opremu u iznosu od 17 milijuna kuna (2015.: 5 milijuna kuna), te za građevinske objekte u iznosu od 2 milijuna kuna (2015.: 0) .

U tekućoj godini nije bilo kapitaliziranih troškova nabave nekretnina postrojenja i opreme (2015.: 0).

Knjigovodstvena vrijednost zemljišta, iskazanih unutar stavke zemljište i građevinski objekti, koja se ne amortizira iznosila je 28 milijuna kn (2015.: 28 milijuna kn).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

14. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Banka

2015.	Građevinski objekti Milijuni kn	Oprema Milijuni kn	Uredski namještaj Milijuni kn	Imovina u pripremi Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2015.	466	431	74	5	976
Povećanja	-	-	-	61	61
Prijenos iz ulaganja u tuđu imovinu (neto princip)	2	-	-	-	2
Smanjenja	-	(39)	(2)	-	(41)
Prijenos u upotrebu	37	23	1	(61)	-
Na dan 31. prosinca 2015.	505	415	73	5	998
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. siječnja 2015.	106	371	71	-	548
Trošak za godinu (Bilješka 32)	8	24	1	-	33
Smanjenja	-	(39)	(2)	-	(41)
Na dan 31. prosinca 2015.	114	356	70	-	540
Knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2015.	360	60	3	5	428
Na dan 31. prosinca 2015.	391	59	3	5	458

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

15. Nematerijalna imovina

Grupa 2016.	Goodwill	Ulaganja na tuđoj imovini	Software	Imovina u pripremi	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2016.	-	196	580	9	785
Povećanja	27	-	-	58	85
Smanjenja	-	(2)	(7)	-	(9)
Prijenos u upotrebu	-	9	46	(55)	-
Na dan 31. prosinca 2016.	27	203	619	12	861
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. siječnja 2016.	-	138	452	-	590
Trošak za godinu (Bilješka 32)	-	9	30	-	39
Smanjenje	-	(1)	(7)	-	(8)
Na dan 31. prosinca 2016.	-	146	475	-	621
Knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2016.	-	58	128	9	195
Na dan 31. prosinca 2016.	27	57	144	12	240

Imovina u pripremi većinom se odnosi na software u procesu instaliranja u iznosu od 11 milijun kuna (2015.: 9 milijuna kuna), ulaganje na tuđoj imovini u iznosu od 1 milijun kuna (2015.: nula)

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

15. Nematerijalna imovina (nastavak)

Grupa 2015.	Ulaganja na tuđoj imovini	Software	Imovina u pripremi	Ukupno
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Nabavna vrijednost				
Na dan 1. siječnja 2015.	217	545	2	764
Povećanja	-	-	45	45
Prijenos na zemljišta i građevinske objekte	(24)	-	-	(24)
Prijenos u upotrebu	3	35	(38)	-
Na dan 31. prosinca 2015.	196	580	9	785
Akumulirana amortizacija				
Na dan 1. siječnja 2015.	150	420	-	570
Trošak za godinu (Bilješka 32)	10	32	-	42
Prijenos na zemljišta i građevinske objekte	(22)	-	-	(22)
Na dan 31. prosinca 2015.	138	452	-	590
Knjigovodstvena vrijednost				
Na dan 1. siječnja 2015.	67	125	2	194
Na dan 31. prosinca 2015.	58	128	9	195

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

15. Nematerijalna imovina (nastavak)

Banka	Ulaganja na tuđoj imovini Milijuni kn	Software Milijuni kn	Imovina u pripremi Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
2016.				
Nabavna vrijednost				
Na dan 1. siječnja 2016.	185	533	8	726
Povećanja	-	-	55	55
Smanjenja	-	(6)	-	(6)
Prijenos u upotrebu	8	45	(53)	-
Na dan 31. prosinca 2016.	193	572	10	775
Akumulirana amortizacija				
Na dan 1. siječnja 2016.	128	410	-	538
Trošak za godinu (Bilješka 32)	9	28	-	37
Smanjenja	-	(6)	-	(6)
Na dan 31. prosinca 2016.	137	432	-	569
Knjigovodstvena vrijednost				
Na dan 1. siječnja 2016.	57	123	8	188
Na dan 31. prosinca 2016.	56	140	10	206

Imovina u pripremi se odnosi na software u procesu instaliranja u iznosu od 10 milijuna kuna (2015.: 8 milijuna kuna).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

15. Nematerijalna imovina (nastavak)

Banka	2015.	Ulaganja na tuđoj imovini Milijuni kn	Software Milijuni kn	Imovina u pripremi Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Nabavna vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2015.	206	498	3	707	
Povećanja	-	-	43	43	
Prijenos na zemljišta i građevinske objekte	(24)	-	-	(24)	
Prijenos u upotrebu	3	35	(38)	-	
Na dan 31. prosinca 2015.	185	533	8	726	
Akumulirana amortizacija					
Na dan 1. siječnja 2015.	140	381	-	521	
Trošak za godinu (Bilješka 32)	10	29	-	39	
Prijenos na zemljišta i građevinske objekte	(22)	-	-	(22)	
Na dan 31. prosinca 2015.	128	410	-	538	
Knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. siječnja 2015.	66	117	3	186	
Na dan 31. prosinca 2015.	57	123	8	188	

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

16. Odgođena porezna imovina

Priznata odgođena porezna imovina i obveze

Kretanja privremenih razlika i dijelova odgođene porezne imovine i odgođenih poreznih obveza prikazane su kako slijedi:

Grupa	Neto prihod/(trošak) u računu dobiti i gubitka						Neto dobit/(gubitak) u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	
	Imovina 2016. Milijuni kn	Imovina 2015. Milijuni kn	Obveze 2016. Milijuni kn	Obveze 2015. Milijuni kn	2016. Milijuni kn	2015. Milijuni kn	2016. Milijuni kn	2015. Milijuni kn
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	(2)	(3)	1	-	-	-
Odgođeni rashodi od naknada i provizija	-	-	(3)	(2)	(1)	-	-	-
Preneseni porezni gubici	33	135	-	-	(102)	113	-	-
Odgođeni prihodi od naknada i provizija	15	20	-	-	(5)	(6)	-	-
Nerealizirani gubici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	27	49	-	-	(22)	(41)	-	-
Ostala rezerviranja	26	25	-	-	1	1	-	-
Odgođena porezna imovina/(obveze)	101	229	(5)	(5)	(128)	67	-	-
Nerealizirani gubitak od finansijske imovine raspoložive za prodaju	(10)	(18)	-	-	-	-	(10)	(17)
Prijeboj	(5)	(5)	5	5	-	-	-	-
Neto odgođena porezna imovina	86	206	-	-	(128)	67	(10)	(17)

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

16. Odgođena porezna imovina (nastavak)

Priznata odgođena porezna imovina i obveze (nastavak)

Kretanja privremenih razlika i dijelova odgođene porezne imovine i odgođenih poreznih obveza prikazane su kako slijedi:

Banka	Imovina		Obveze		Neto prihod / (trošak) u računu dobiti i gubitka		Neto dobit/(gubitak) u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	
	2016. Milijuni kn	2015. Milijuni kn	2016. Milijuni kn	2015. Milijuni kn	2016. Milijuni kn	2015. Milijuni kn	2016. Milijuni kn	2015. Milijuni kn
Odgodjeni rashodi od naknada i provizija	-	-	(1)	(1)	-	-	-	-
Odgodjeni prihodi od naknada i provizija	13	19	-	-	(6)	(4)	-	-
Nerealizirani gubici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	26	46	-	-	(20)	(41)	-	-
Preneseni porezni gubici	33	134	-	-	(101)	116	-	-
Ostala rezerviranja	19	17	-	-	2	(1)	-	-
Odgodjena porezna imovina/(obveze)	91	216	(1)	(1)	(125)	70	-	-
Nerealizirana dobit/(gubitak) od finansijske imovine raspoložive za prodaju	(7)	(14)	-	-	-	-	(7)	(15)
Prijeboj	(1)	(1)	1	1	-	-	-	-
Neto odgođena porezna imovina	83	201	-	-	(125)	70	(7)	(15)

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

17. Ostala imovina

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Obračunate naknade i provizije	33	36	19	22
Odgodjeni rashodi od naknada i provizija	6	4	1	1
Zalihe i imovina preuzeta u zamjenu za nenaplaćena potraživanja	101	141	58	86
Predujmovi	62	82	62	84
Potraživanja po kreditnim i debitnim karticama	49	31	49	31
Potraživanja po operativnom najmu	11	11	-	-
Potraživanja za državna poticajna sredstva za stambenu štednju	5	6	-	-
Potraživanja za prodane vrijednosne papire	1	18	1	18
Potraživanja po kupoprodaji kunske gotovine	4	65	4	65
Ostalo	68	52	34	32
	340	446	228	339
<u>Rezervacija za umanjenje vrijednosti</u>	(55)	(72)	(49)	(66)
	285	374	179	273

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

17. Ostala imovina (nastavak)

Kretanja gubitaka od umanjenja vrijednosti

Grupa	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	2016.		2015.	
				Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	
Na dan 1. siječnja	71	1	72	76	14	90	
Rezerviranja kreirana tijekom godine	28	-	28	12	-	12	
Rezerviranja ukinuta tijekom godine	(17)	(1)	(18)	(4)	(13)	(17)	
Neto trošak/ (otpuštanje) u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	11	(1)	10	8	(13)	(5)	
Otpisi	(27)	-	(27)	(13)	-	(13)	
Na dan 31. prosinca	55	-	55	71	1	72	
Banka	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Identificirani gubici Milijuni kn	Neidentificirani gubici Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	2015.
Na dan 1. siječnja	65	1	66	68	14	82	
Rezerviranja kreirana tijekom godine	28	-	28	12	-	12	
Rezerviranja ukinuta tijekom godine	(17)	(1)	(18)	(3)	(13)	(16)	
Neto trošak/ (otpuštanje) u računu dobiti i gubitka (Bilješka 33)	11	(1)	10	9	(13)	(4)	
Otpisi	(27)	-	(27)	(12)	-	(12)	
Na dan 31. prosinca	49	-	49	65	1	66	

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

18. Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitaka

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Instrumenti koji se drže radi trgovanja				
Negativna fer vrijednost OTC derivativnih instrumenata	89	102	89	102
Negativna fer vrijednost OTC spot kupoprodaja	1	1	1	1
Zaštita fer vrijednosti	6	6	6	6
Ukalkulirana kamata	1	2	1	2
	97	111	97	111

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

19. Depoziti banaka

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Tekući računi i depoziti po viđenju				
- od matične Banke	27	3	27	3
- od banaka u RBI grupi osim matične Banke	7	4	16	10
- od drugih banaka	212	154	212	155
Oročeni depoziti				
- od drugih banaka u RBI grupi	-	-	70	83
- od drugih banaka	195	85	195	85
	441	246	520	336

20. Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Tekući računi i depoziti po viđenju				
	8.448	7.439	8.646	7.902
Oročeni depoziti	1.435	1.346	1.435	1.362
Ukalkulirana kamata	8	9	9	9
	9.891	8.794	10.090	9.273

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

21. Depoziti stanovništva

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Tekući računi i depoziti po viđenju	4.589	3.576	4.589	3.573
Oročeni depoziti	9.616	11.180	8.558	10.028
Ukalkulirana kamata	48	90	48	90
	14.253	14.846	13.195	13.691

22. Uzeti zajmovi

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Od matične Banke	662	1.126	39	38
Od banaka u RBI grupi osim matične Banke	604	649	-	12
Od drugih banaka	2.372	2.132	1.370	1.413
Od društava i ostalih finansijski institucija	347	341	347	341
Ukalkulirana kamata	9	4	6	1
Umanjeno za odgođeni prihod	(2)	(1)	(3)	(3)
	3.992	4.251	1.759	1.802

Kretanja uzetih zajmova

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	4.251	5.345	1.802	2.451
Nova zaduženja	2.085	2.384	777	653
Otplata uzetih zajmova	(2.310)	(3.483)	(809)	(1.303)
Tečajne razlike	(34)	5	(11)	1
Na dan 31. prosinca	3.992	4.251	1.759	1.802

Uzeti zajmovi od društava i ostalih finansijskih institucija odnose se na ugovore o reotkupu.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

23. Rezervacije za obveze i troškove

Grupa	Ukupno	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze Identificirani gubici	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze Neidentificirani i gubici	Rezerviranja za mirovinsko osiguranje	Rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za konverziju CHF
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2016.	804	43	75	2	8	59	617
Ukinuta rezerviranja tijekom godine	(631)	(20)	-	-	-	-	(611)
Rezerviranja kreirana tijekom godine	14	-	5	1	1	7	-
<i>Rezerviranja priznata u računu dobiti i gubitka</i>	<i>(617)</i>	<i>(20)</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>7</i>	<i>(611)</i>
Na dan 31. prosinca 2016.	187	23	80	3	9	66	6
Grupa	Ukupno	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze Identificirani gubici	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze Neidentificirani i gubici	Rezerviranja za mirovinsko osiguranje	Rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za konverziju CHF
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2015.	182	40	76	2	5	59	-
Ukinuta rezerviranja tijekom godine	(1)	-	(1)	-	-	-	-
Rezerviranja kreirana tijekom godine	623	3	-	-	3	-	617
<i>Rezerviranja priznata u računu dobiti i gubitka</i>	<i>622</i>	<i>3</i>	<i>(1)</i>	<i>-</i>	<i>3</i>	<i>-</i>	<i>617</i>
Na dan 31. prosinca 2015.	804	43	75	2	8	59	617

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

23. Rezervacije za obveze i troškove (nastavak)

U svibnju 2015. temeljem tužbe koju je podnijela Udruga za zaštitu prava potrošača protiv osam hrvatskih podružnica europskih banaka, uključujući Raiffeisenbank Austria d.d., Vrhovni sud Republike Hrvatske presudio je da optužene banke nisu povrijedile kolektive interese i prava potrošača korisnika kredita time što su u potrošačkim ugovorima o kreditima koristile odredbu kojom je ugovorena valutna klauzula kojom je glavnica kredita vezana uz švicarski franak. U istoj presudi utvrđeno je da su banke povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita time što su u potrošačkim ugovorima o kreditima koristile odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke a o kojima se nije pojedinačno pregovaralo s korisnicima kredita. Presudom nije utvrđena šteta za korisnika kredita nastala korištenjem ugovorne odredbe o jednostranoj promjenjivosti redovne kamatne stope prema odluci banke. Na temelju presude Vrhovnog suda u kolektivnoj tužbi protiv banaka, korisnici kredita mogu pokrenuti individualne tužbe protiv banaka te u sudsak postupku dokazati pričinjenu štetu zbog jednostranih promjena kamatnih stopa i tražiti naknadu štete od banke kreditora.

Krajem rujna 2015. stupile su na snagu izmjene propisa (Zakon o potrošačkom kreditiranju i Zakon o kreditnim institucijama) kojim se korisnicima kredita vezanim uz švicarski franak omogućava konverzija kredita iz franka u euro. Time se korisnici kredita vezanih uz franak izjednačuju u pravima i obvezama sa korisnicima kredita u euru, a za obračun redovnih kamata od isplate kredita primjenjuju se kamatne stope jednakе istovjetnom kreditu u euru. Posljedično, korisnici kredita koji su pokrenuli individualne tužbe protiv banaka radi utvrđivanja štete zbog jednostrane promjene kamatnih stopa u kreditima vezanim uz franak, prihvatanjem konverzije kredita iz franka u euro gube predmet spora.

Određeni broj klijenata, korisnika kredita s promjenjivom kamatom, pokrenuo je, temeljem presude donesene u kolektivnom sporu, postupke protiv Raiffeisenbank Austria d.d. U tim pojedinačnim tužbama Raiffeisenbank Austria d.d. namjerava dokazati da se svaka promjena redovnih kamatnih stopa u ugovorima o kreditima s potrošačima zasnivala na poštem i opravdanim razlozima. U tim postupcima Raiffeisenbank Austria d.d. ističe i prigovor zastare, smatrajući da zastara počinje teći od prvog plaćanja povećane kamate, a ne od donošenja prvostupanske presude (srpanj 2013.), drugostupanske presude (srpanj 2014.) ili presude Vrhovnog suda u kolektivnom sporu. Do danas niti u jednom od individualnih postupaka protiv Banke nije zaključena glavna rasprava niti donesena prvostupanska presuda. U slučaju da svi korisnici kredita na koje se odnosi uspješno zatraže povrat temeljem ove presude, potencijalan negativan učinak na Raiffeisenbank Austria d.d., bio bi značajan. U svakom slučaju, potencijalan negativni učinak ovisi u konačnici o stvarnom broju zahtjeva za povrat.

Do 31.12.2016. ukupno je 255 korisnika kredita s ugovorenom kamatnom stopom, jednostrano promjenjivom po odluci Banke, pokrenulo pojedinačne postupke protiv Banke. U tužbama se pozivaju na presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz svibnja 2015. donesene u kolektivnom sporu po istom predmetu u korist klijenata. U pokrenutim pojedinačnim sporovima klijenti potražuju ukupan iznos od 6.600 tisuća kuna, a Banka je formirala rezervacije za te sporove u iznosu od 612 tisuća kuna. U prvom polugodištu 2016. dio korisnika kredita je sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju izvršio konverziju CHF kredita, pa je 30 tužitelja izgubilo interes za daljnje vođenje postupaka. U tim postupcima čekaju se samo odluke sudova o obvezama stranaka u sporu za troškove postupaka.

U svim pojedinačnim tužbama Banka namjerava dokazati da su se sve promjene redovnih kamatnih stopa u ugovorima o kreditima s potrošačima zasnivale na poštem i opravdanim razlozima. Banka ističe i prigovor zastare, smatrajući da zastara počinje teći od prvog plaćanja povećane kamate, a ne od donošenja prvostupanske presude (srpanj 2013.), drugostupanske presude (srpanj 2014.) ili presude Vrhovnog suda (svibanj 2015.) u kolektivnom sporu. Prvostupanska presuda donesena je u tri pojedinačna spora, pri čemu je sud u dva slučaja prihvatio tužbeni zahtjev, a u jednom ga je odbio. Protiv prvostupanskih presuda uložene su žalbe, od kojih niti jedna nije konačno riješena.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

23. Rezervacije za obveze i troškove (nastavak)

Banka	Ukupno	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze identificirani gubici	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze neidentificirani gubici	Rezerviranja za mirovinsko osiguranje	Rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za konverziju CHF
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2016.	793	43	75	2	6	50	617
Ukinuta rezerviranja tijekom godine	(631)	(20)	-	-	-	-	(611)
Rezerviranja kreirana tijekom godine	14		5	1	1	7	-
<i>Rezerviranja priznata u računu dobiti i gubitka</i>	<i>(617)</i>	<i>(20)</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>7</i>	<i>(611)</i>
Na dan 31. prosinca 2016.	176	23	80	3	7	57	6
Banka	Ukupno	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze identificirani gubici	Izvanbilančne preuzete i potencijalne obveze neidentificirani gubici	Rezerviranja za mirovinsko osiguranje	Rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore	Rezerviranja za sudske sporove	Rezerviranja za konverziju CHF
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Na dan 1. siječnja 2015.	170	40	76	2	3	49	-
Ukinuta rezerviranja tijekom godine	(1)	-	(1)	-	-	-	-
Rezerviranja kreirana tijekom godine	624	3	-	-	3	1	617
<i>Rezerviranja priznata u računu dobiti i gubitka</i>	<i>623</i>	<i>3</i>	<i>(1)</i>	<i>-</i>	<i>3</i>	<i>1</i>	<i>617</i>
Na dan 31. prosinca 2015.	793	43	75	2	6	50	617

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

24. Ostale obveze

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Tehničke pričuve za mirovinsko osiguranje	403	378	-	-
Obveze po kreditnim i debitnim karticama	101	76	101	76
Obveze prema zaposlenicima	60	72	51	63
Obveze prema dobavljačima	73	69	67	62
Unaprijed naplaćeni prihodi od naknada i provizija	17	15	7	6
Obveze za preplate po zajmovima stanovništvu	45	20	33	12
Kupoprodaja kunske gotovine	4	53	4	53
Obveze za državna poticajna sredstva za stambenu štednju	5	6	-	-
Ostale obveze	68	77	29	43
	776	766	292	315

Tehničke pričuve za mirovinsko osiguranje obračunao je ovlašteni aktuar Grupe, u skladu s metodom koju propisuje Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima i uplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Rukovodstvo vjeruje da je sadašnja razina tehničkih pričuva dostatna za ispunjenje obveza po ugovorima o mirovini zaključenim do 31. prosinca 2016. godine.

25. Podređene obveze

Banka je 31. siječnja 2014. godine s RBI-jem potpisala ugovor o podređenim zajmovima na iznos 60 milijuna eura i 26. svibnja 2015. na iznos od 50 milijuna eura. Sredstva podređenog zajma iskorištena su za povećanje regulatornog kapitala Banke. Podređeni zajmovi imaju rok dospijeća do 20. veljače 2021. godine i 28. svibnja 2022. godine. Ugovorena kamatna stopa je tromjesečni EURIBOR uvećan za kamatnu maržu u iznosu od 6,56% i 6,75% fiksno.

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Kredit	831	840	831	840
Obračunata kamata	6	6	6	6
	837	846	837	846

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

26. Prihod od kamata

a) Analiza po proizvodima

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Derivativni finansijski instrumenti	5	17	8	20
Ostala finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	58	64	45	51
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	50	47	36	33
Plasmani bankama	3	3	5	5
Zajmovi društima i sličnim subjektima	410	491	331	395
Zajmovi stanovništvu	763	812	723	767
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	16	18	-	-
	1.305	1.452	1.148	1.271

b) Analiza po izvoru

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Društva	323	411	241	314
Stanovništvo	763	812	723	767
Država i javni sektor	206	202	169	162
Banke i ostale finansijske institucije	13	25	15	26
Ostale organizacije	-	2	-	2
	1.305	1.452	1.148	1.271

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

27. Rashod od kamata

a) Analiza po proizvodima

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Derivativni finansijski instrumenti	21	25	21	25
Derivatni finansijski instrumenti za računovodstvo zaštite fer vrijednosti	2	1	2	1
Depoziti banaka	7	1	7	1
Depoziti od društava i ostalih sličnih subjekata	27	36	28	38
Depoziti stanovništva	141	236	111	199
Uzeti zajmovi	64	74	27	32
Podređene obveze	55	46	55	46
	317	419	251	342

b) Analiza po primatelju

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Društva	25	34	26	36
Stanovništvo	141	236	111	199
Država i javni sektor	1	1	1	1
Banke i ostale finansijske institucije	149	147	112	105
Ostale organizacije	1	1	1	1
	317	419	251	342

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

28. Prihod od naknada i provizija

	Grupa 2016. Milijun i kn	Grupa 2015. Milijun i kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Domaći platni promet	102	105	102	106
Upravljačke, skrbničke i konzultantske naknade	173	176	22	28
Kreditne kartice	215	200	215	200
Devizni platni promet	69	76	69	76
Djelomično prefakturirani troškovi osiguranja kredita (bilješka 29)	19	17	19	17
Garancije i akreditivi	32	37	32	37
Naknade za vođenje računa i zajmova	43	44	38	38
Ostali prihodi od naknada i provizija	41	49	46	52
	694	704	543	554

29. Rashod od naknada i provizija

	Grupa 2016. Milijun i kn	Grupa 2015. Milijun i kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Rashodi po kreditnim karticama	176	163	176	163
Domaći platni promet	22	22	22	22
Troškovi osiguranja kredita koji se djelomično prefakturiraju klijentima (bilješka 28)	29	26	29	26
Ostali rashodi od naknada i provizija	30	31	19	22
	257	242	246	233

Banka na temelju ugovora o osiguranju kredita plaća osiguravajućim društvima premiju koja se djelomično prefakturirava klijentima Banke.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

30. Neto dobit/(gubitak) od trgovanja, finansijske imovine raspoložive za prodaju i tečajnih razlika po translaciji monetarne imovine i obveza

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Dobici umanjeni za gubitke od finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja				
Dužničke vrijednosnice	7	(9)	7	(9)
Trezorski zapisi	-	2	-	2
Vlasničke vrijednosnice	(1)	(1)	(1)	(1)
Derivativni finansijski instrumenti	87	(25)	90	(18)
	93	(33)	96	(26)
Dobici umanjeni za gubitke od finansijske imovine početno priznate po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
Realizirana dobit/(gubitak) od prodaje:				
- dužničkih vrijednosnica	15	4	13	4
- trezorskih zapisa	1	(1)	-	(1)
Nerealizirani dobitak/(gubitak) od:				
- dužničkih vrijednosnica	13	-	-	-
- vlasničkih vrijednosnica	-	(1)	-	-
	29	2	13	3
Neto dobit od finansijske imovine raspoložive za prodaju	99	9	94	9
Dobici umanjeni za gubitke od trgovanja stranim valutama	103	64	104	66
Dobitak umanjen za gubitke koji proizlaze od revalorizacije monetarne imovine i obveze, a koji nisu trgovanje vrijednosnicama				
- dobit/(gubitak) od tečajnih razlika na imovinu i obveze u stranoj valuti	126	(67)	70	(86)
- dobitak od tečajnih razlika na imovinu i obveze sa valutnom klauzulom	(135)	177	(107)	161
Ukupno tečajne razlike	(9)	110	(37)	75
	315	152	270	127

Neto gubitak od derivativnih instrumenata uključuje neto gubitak od trgovanja kamatnim swap ugovorima, ročnicama, terminskim ugovorima i ugovorima s terminskim kamatnim stopama.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

31. Ostali prihodi iz poslovanja

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Prihod od najma iz operativnog najma	156	164	-	-
Prihodi od ugovora o uslugama i ugovora o izgradnji	1	2	-	-
Premijski prihod ugovora o mirovinskom osiguranju	122	147	-	-
Prihod od dividende od ulaganja u podružnice	-	-	72	55
Ostali prihodi	43	30	21	16
	322	343	93	71

32. Troškovi iz poslovanja

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Troškovi osoblja	420	424	359	363
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	152	153	31	33
IT troškovi	92	89	85	85
Povećanje tehničkih pričuva mirovinskog osiguranja	28	24	-	-
Troškovi uredskog prostora	72	74	81	86
Odvjetnički, konzultantski i troškovi revizije	57	49	51	45
Troškovi osiguranja štednih uloga	43	46	39	42
Amortizacija nematerijalne imovine	39	42	37	39
Troškovi komunikacije	36	37	31	32
Troškovi oglašavanja, marketinga i odnosa s javnošću	30	29	25	25
Troškovi sanacijskog fonda	20	18	20	18
Trošak usluga (REGOS,HANFA)	25	25	-	-
Gubitak od prodaje imovine u operativnom najmu	4	6	-	-
Troškovi konverzije kredita	655	-	655	-
Ostali administrativni troškovi	204	215	67	54
	1.877	1.231	1.481	822

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

32. Troškovi iz poslovanja (nastavak)

Troškovi osoblja Grupe uključuju 68 milijuna kuna (2015.: 66 milijuna kuna) obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje plaćenih ili plativih u obvezni mirovinski fond. Doprinosi se izračunavaju kao postotak bruto plaća zaposlenika. Na dan 31. prosinca 2016. godine Grupa je imala 2.309 zaposlenika (2015.: 2.319 zaposlenika).

Troškovi osoblja Banke uključuju 59 milijuna kuna (2015.: 57 milijuna kuna) obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje plaćenih ili plativih u obvezni mirovinski fond. Doprinosi se izračunavaju kao postotak bruto plaća zaposlenika. Na dan 31. prosinca 2016. godine Banka je imala 2.052 zaposlenika (2015.: 2.082 zaposlenika).

33. Gubici od umanjenja vrijednosti

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Novac i računi kod banaka (Bilješka 6)	12	10	12	10
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke (Bilješka 7)	(5)	3	(5)	3
Plasmani i zajmovi drugim bankama (Bilješka 9)	4	(4)	4	(4)
Zajmovi komitentima (Bilješka 11)	86	315	87	309
Ostala imovina (Bilješka 17)	10	(5)	10	(4)
	107	319	108	314

Od toga:

Identificirani gubitci	124	291	122	283
Neidentificirani gubitci	(17)	28	(14)	31

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

34. Porez na dobit

Bilješka	Grupa	Grupa	Banka	Banka
	2016.	2015.	2016.	2015.
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Priznato u izvješću o sveobuhvatnoj dobiti				
- Porezni trošak tekuće godine	(32)	(35)	-	-
- Odgođeni porezni prihod/(trošak)	16	(128)	67	(125)
Porez na dobit	(160)	32	(125)	70
Usklađenje poreza na dobit po 20%				
Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	695	(182)	585	(311)
Porez na dobit po 20%	(139)	36	(117)	62
Usklađenje poreza na dobit od prethodnih godina priznato u tekućoj godini	(3)	(2)	(3)	(2)
Porezno nepriznati troškovi	(17)	(6)	(15)	(5)
Porezne olakšice i porezno izuzeti prihodi	9	4	20	15
Efekti promjene zakonske porezne stope (sa 20% na 18%)	(10)	-	(10)	-
Porez na dobit	(160)	32	(125)	70
Efektivna stopa poreza na dobit	23,02%	17,58%	21,37%	22,51%
Odgođena porezna imovina				
Na dan 31. prosinca 2016. godine Banka je imala 183 milijuna kuna (2015.: 671 milijun kuna) poreznog gubitka dok su podružnice imale 28 milijuna kuna poreznog gubitka (2015.: 48 milijuna kn). Te porezne gubitke može, u svrhu smanjenja oporezive dobiti u razdoblju od narednih pet godina, iskoristiti isključivo ono društvo u kojem je gubitak nastao. Rokovi u kojima se neiskorišteni porezni gubitak može iskoristiti su sljedeći:				
	Grupa Bruto porezni gubitak 2016. Milijuni kn	Grupa Bruto porezni gubitak 2015. Milijuni kn		
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
31. prosinca 2016.	-	-	7	1
31. prosinca 2017.	25	5	32	6
31. prosinca 2018.	2	-	8	2
31. prosinca 2019.	-	-	89	18
31. prosinca 2020.	184	33	583	117
31. prosinca 2021.	-	-	-	-
	211	38	719	144

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

34. Porez na dobit (nastavak)

	Banka Bruto porezni gubitak 2016. Milijuni kn	Porezna olakšica 2016. Milijuni kn		Banka Bruto porezni gubitak 2015. Milijuni kn	Porezna olakšica 2015. Milijuni kn
31. prosinca 2019.	-	-		89	18
31. prosinca 2020.	183	33		582	116
	183	33		671	134

35. Dionički kapital

Grupa i Banka	2016. Ukupno redovne dionice Milijuni kn	2015. Ukupno dionice Milijuni kn
Dionički kapital	3.621	3.621
Nominalna vrijednost po dionici	HRK 1.000	HRK 1.000
Broj dionica	3.621.432	3.621.432

Matična Banka Grupe je Raiffeisen Bank International AG, banka utemeljena u Austriji.

	2016. Redovne dionice %	2015. Redovne dionice %
Raiffeisen SEE Region Holding GmbH	100	100
	100	100

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

36. Ostale rezerve

Premija na emitirane dionice

Premija na emitirane dionice predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i primljenog iznosa prilikom izdanja dioničkog kapitala.

Zakonska rezerva

Zakonska rezerva predstavlja akumulirane transfere zadržane dobiti u skladu s hrvatskim Zakonom o trgovačkim društvima koji zahtjeva formiranje zakonske rezerve alocirajući 5% neto dobiti Banke za godinu u zakonske rezerve koje se ne distribuiraju (uključujući premiju na emitirane dionice), sve dok rezerva ne dosegne 5% dioničkog kapitala Banke. Zakonska rezerva se može koristiti za pokriće gubitaka prethodnih godina ukoliko gubici nisu pokriveni tekućom dobiti za godinu, ili ukoliko nisu raspoložive ostale rezerve.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje nerealizirane dobitke i gubitke od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenog poreza.

37. Predložena dividenda

Obveze za dividendu se ne priznaju sve dok nisu izglasane na Godišnjoj skupštini dioničara.

Na Godišnjoj skupštini održanoj 20. travnja 2015. godine predložena je isplata dividende od 81,18 kn po običnoj dionici što ukupno iznosi 294 milijuna kuna isplaćena 28. travnja 2015. i 28. svibnja 2015. godine 341 milijun kuna odnosno 94,06 kn po običnoj dionici isplaćeno 30. studenog 2015. godine.

Isplata dividende će biti utvrđena na Nadzornom odboru, potvrđena na Skupštini i to u rasponu od mto 275 milijuna kuna do 460 milijuna kuna, tijekom svibnja 2017. godine.

Tijekom 2016. godine podružnice Banke izglasale su plaćanje dividende u iznosu od 72 milijuna kuna iz zadržane dobiti (2015: 55 milijuna kuna).

Banka u 2017. očekuje isplatu dividende od podružnica Banke u iznosu od 63 milijuna kuna.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

38. Nekontrolirajući interes

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn
Na dan 1. siječnja	68	65
Udio u zadržanoj dobiti tekuće godine	-	6
Isplata dividende	-	(3)
Stjecanje preostalog udjela u društvu Raiffeisen Leasing	(68)	-
Na dan 31. prosinca	-	68

39. Zarada po dionici namijenjena dioničarima matičnog društva

Za potrebe izračunavanja zarade po dionici, zarada se računa kao dobit tekućeg razdoblja namijenjena dioničarima Banke. Broj redovnih dionica je ponderirani prosječni broj redovnih dionica u opticaju tijekom godine nakon umanjenja za broj redovnih trezorskih dionica. Obzirom da nema utjecaja opcija, konvertibilnih obveznica ili sličnih utjecaja, ponderirani prosječni broj redovnih dionica korišten za izračun smanjene zarade po dionici bio je isti kao i onaj korišten prilikom izračuna osnovne zarade po dionici. Također, s obzirom da nema povlaštenih dionica pa samim time niti dividende na povlaštenе dionice, raspoloživa dobit jednaka je dobiti za godinu nakon poreza namjenjenim dioničarima Banke.

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Neto (gubitak)/dobit tekuće godine namijenjena dioničarima matičnog društva, umanjena za dividende od povlaštenih dionica	535	(156)	460	(241)
Ponderirani prosječni broj redovnih dionica na kraju godine	3.621.432	3.621.432	3.621.432	3.621.432
Zarada po dionici namijenjena dioničarima matičnog društva u kn	147	(43)	127	(66)

40. Novac i novčani ekvivalenti

	Bilješke	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Novac u blagajni	6	712	762	712	762
Instrumenti u postupku naplate	6	1	1	1	1
Žiro račun kod Hrvatske narodne banke	6	2.969	1.735	2.969	1.735
Tekući računi kod drugih banaka	6	75	163	71	159
Plasmani i zajmovi drugim bankama sa originalnim rokom dospijeća do tri mjeseca		1.262	896	1.262	884
Rezervacija za umanjenje vrijednosti		(51)	(35)	(51)	(35)
		4.968	3.522	4.964	3.506

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

41. Koncentracija imovine i obveza

Imovina Grupe i Banke značajno je koncentrirana na iznose prema Republici Hrvatskoj i to:

	Bilješke	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Žiro račun kod Hrvatske narodne banke	6	2.969	1.735	2.969	1.735
Depoziti kod Hrvatske narodne banke	9	8	-	8	-
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	7	1.695	2.002	1.695	2.002
Državne obveznice, izravna izloženost	8, 10, 12	2.804	2.237	1.944	1.406
Trezorski zapisi Ministarstva financija	8, 10, 12	603	809	537	743
Zajmovi komitentima	11	865	1.349	752	1.195
Tekuća porezna imovina		-	4	-	9
Rezervacija za neidentificirano umanjenje vrijednosti		(67)	(65)	(64)	(61)
Uzeti krediti		(174)	-	(174)	-
Depoziti Republike Hrvatske		(80)	(123)	(80)	(123)
		8.623	7.948	7.587	6.906

Tekuća porezna imovina ne predstavlja finansijsku imovinu, ali je prikazana u ilustrativne svrhe.

Dodatno, Banka ima neizravnu izloženost prema Republici Hrvatskoj po osnovi zajmova javnim fondovima i izvanbilančnoj izloženosti, kako slijedi:

	Milijuni kn	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Zajmovi komitentima za koje garantira država	523	754	410	602	
Garancije, akreditivi i neiskorišteni okvirni krediti	8	6	8	6	
	531	760	418	608	

Ukupna neto izravna i neizravna izloženost prema Republici Hrvatskoj predstavlja 21% od ukupne imovine i vanbilančnih stavaka Grupe (2015.: 22%) i 20% ukupne imovine i vanbilančnih stavaka Banke (2015.: 21%).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

42. Ugovori o reotkupu i ponovnoj prodaji

Grupa prikuplja sredstva prodajom finansijskih instrumenta prema ugovoru kojim se povrat sredstava obavlja na način da se instrumenti otkupljuju na ugovorenim budućim datumima po istoj cijeni uvećanoj za kamate po unaprijed određenoj stopi.

Ugovori o reotkupu se obično koriste kao sredstvo kratkoročnog financiranja kamatnosne imovine, ovisno o prevladavajućim kamatnim stopama. Prodani finansijski instrumenti se nastavljaju priznavati, a primici od prodaje prikazuju se kao obveza za kamatnosni uzeti zajam. Na kraju godine imovina prodana prema ugovorima o reotkupu bila je kako slijedi:

Grupa	Fer vrijednost vrijednosnice Milijuni kn	Knjigovodstvena vrijednost obvezne Milijuni kn	Datum reotkupa	Cijena reotkupa Milijuni kn
2016.				
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	248	241	veljača-svibanj 2017. veljača 2020.	246
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	322	309	siječanj-ožujak 2017. veljača 2020.	314
2015.				
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	154	150	siječanj 2016.	150
Finansijska ulaganja koja se drže do dospjeća	288	276	siječanj-travanj 2016.	276
Banka	Fer vrijednost vrijednosnice Milijuni kn	Knjigovodstvena vrijednost obvezne Milijuni kn	Datum reotkupa	Cijena reotkupa Milijuni kn
2016.				
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	248	241	veljača-svibanj 2017. veljača 2020.	246
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	322	309	siječanj-ožujak 2017. veljača 2020.	314
2015.				
Vrijednosnice po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	154	150	siječanj 2016.	150
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	288	276	siječanj-travanj 2016.	276

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

42. Ugovori o reotkupu i ponovnoj prodaji (nastavak)

Grupa također kupuje finansijske instrumente pod uvjetom da ih na ugovoren budući datum ponovno proda ("ugovor o ponovnoj prodaji"). Prodavatelj se obavezuje da će kupiti iste ili slične instrumente na ugovoren budući datum. Ponovna prodaja se ugovara kao instrument financiranja komitenata i evidentira se kao zajmovi komitentima; kupljeni finansijski instrument nije priznat. Na kraju godine imovina kupljena prema ugovorima o ponovnoj prodaji bila je kako slijedi:

Grupa i Banka	Fer vrijednost vrijednosnice Milijuni kn	Knjigovodstvena vrijednost imovine Milijuni kn	Datum reotkupa	Cijena reotkupa Milijuni kn
Zajmovi komitentima				
2016.	208	184	Siječanj-svibanj 2017.	185
2015.	152	136	siječanj 2016.	136

43. Ugovorne i potencijalne obveze

Ukupni iznosi preostalih garancija, akreditiva i neiskorištenih okvirnih zajmova na dan 31. prosinca iznosili su:

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Garancije	2.897	3.055	2.904	3.110
Akreditivi	58	106	58	106
Neiskorišteni okvirni zajmovi	5.254	4.451	5.120	4.333
	8.209	7.612	8.082	7.549

Na dan 31. prosinca 2016. godine Banka je priznala rezervacije za identificirane i neidentificirane gubitke proizašle iz garancija, akreditiva i neiskorištenih okvirnih zajmova u iznosu od 103 milijuna kuna (2015.: 118 milijuna kuna), uključene unutar rezerviranja za obveze i troškove (Bilješka 23).

Grupa kao najmoprimac

Grupa unajmljuje određene poslovne prostore i drugu imovinu prema ugovorima o operativnom najmu. Oplate najma su originalno denominirane u CHF. Sukladno MRS-u 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje", takve obveze trebaju se računovodstveno priznati kao ugrađeni derivati. Budući da tržišne stope za termske ugovore u CHF za razdoblje duže od šest mjeseci trenutno nisu lako dostupne u Hrvatskoj, Grupa nije u mogućnosti izračunati fer vrijednost ugrađene opcije. U skladu s time, dobici ili gubici će se priznati u računu dobiti i gubitka po otplati rate najma.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

44. Imovina i obveze koje se obavljaju u ime i za račun trećih osoba

Grupa pruža usluge koje se obavljaju u ime i za račun trećih osoba te usluge skrbi društвima, bankama i stanovništvu, investicijskim i mirovinskim fondovima (nečlanice Grupe) na način da drži i upravlja imovinom ili ulaže primljena sredstva u različite finansijske instrumente prema uputama komitenata. Za navedene usluge Grupa ostvaruje prihod od naknada. Imovina trećih osoba nije imovina Grupe te nije priznata u konsolidiranoj bilanci. Grupa nije izložena nikakvom kreditnom riziku koji proizlazi iz ovih plasmana, budуći da ne garantira za ova ulaganja.

Na dan 31. prosinca 2016. godine ukupna imovina pod skrbniшtvom Grupe u ime komitenata iznosila je 6.100 milijuna kuna (2015.: 6.236 milijuna kuna).

Nadalje, na dan 31. prosinca 2016. godine ukupna imovina investicijskih i mirovinskih fondova kojim upravlja Grupa iznosila je 27.464 milijuna kuna (2015.: 25.993 milijuna kuna).

Tijekom 2016. godine Grupa je ostvarila prihod u iznosu od 161 milijuna kuna (2015.: 157 milijuna kuna) provizija za usluge skrbniшtva pružene društвima, bankama i stanovništvu te za upravljanje investicijskim i mirovinskim fondovima.

Na dan 31. prosinca. godine Grupa i Banka su upravljale kreditima u ime i za račun trećih osoba kako slijedi:

	2016. Milijuni kn	2015. Milijuni kn
Imovina		
- Zajmovi društвima	132	146
Ukupna imovina	132	146
Obveze		
- Finansijske institucije	132	146
Ukupno obveze	132	146

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

45. Derivativni instrumenti i trgovanje stranim valutama

Na kraju godine Grupa i Banka imale su sljedeće derivativne ugovore klasificirane kao instrumenti kojima se trguje.

Grupa 2016.	Ugovoren iznos, preostala ročnost						Fer vrijednost			
	Do 3 mjeseca		3 – 12 mjeseci		1 – 5 godina		Preko 5 godina	Ukupno	Imovina	Obveze
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	
- Valutni terminski ugovori - OTC										
- Euro	3.164	1.541	250	-	4.955	-	-	-	-	
- Američki dolar	927	78	-	-	1.005	5	11			
- ostale valute	119	14	-	-	133	11	11			
- Hrvatska kuna	2.116	1.449	-	-	3.565	86	6			
- Međuvalutni swap ugovori - OTC	8	8	63	40	119	-	6			
- Kamatni swap ugovori - OTC	35	107	744	322	1.208	6	51			
- Ročnice	531	-	-	-	531	-	4			
	6.900	3.197	1.057	362	11.516	108	89			
Nepodmireno trgovanje valutama - OTC	2.399	-	-	-	2.399	1	1			

Grupa 2015.	Ugovoren iznos, preostala ročnost						Fer vrijednost			
	Do 3 mjeseca		3 – 12 mjeseci		1 – 5 godina		Preko 5 godina	Ukupno	Imovina	Obveze
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	
- Valutni terminski ugovori - OTC										
- Švicarski franak	1.748	19	11	-	1.778	-	20			
- Euro	2.936	1.194	159	-	4.289	-	-			
- Američki dolar	153	29	-	-	182	1	1			
- ostale valute	34	34	-	-	68	6	7			
- Hrvatska kuna	1.902	705	-	-	2.607	49	15			
- Međuvalutni swap ugovori - OTC	45	84	64	56	249	1	9			
- Kamatni swap ugovori - OTC	32	147	820	242	1.241	9	50			
- Ročnice	338	-	-	-	338	3	-			
	7.188	2.212	1.054	298	10.752	69	102			
Nepodmireno trgovanje valutama - OTC	2.777	-	-	-	2.777	1	1			

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

45. Derivativni instrumenti i trgovanje stranim valutama (nastavak)

Banka 2016.	Ugovoreni iznos, preostala ročnost					Fer vrijednost	
	Do 3 mjeseca Milijuni kn	3 – 12 mjeseca Milijuni kn	1 – 5 godina Milijuni kn	Preko 5 godina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Imovina Milijuni kn	Obveze Milijuni kn
- Valutni terminski ugovori - OTC							
- Euro	3.334	1.541	250	-	5.125	-	-
- Američki dolar	927	78	-	-	1.005	5	11
- ostale valute	119	14	-	-	133	11	11
- Hrvatska kuna	2.116	1.453	-	-	3.569	87	6
- Međuvalutni swap ugovori – OTC							
	8	8	63	40	119	-	6
- Kamatni swap ugovori - OTC							
	38	117	849	322	1.326	13	51
- Ročnice							
	531	-	-	-	531	-	4
	7.073	3.211	1.162	362	11.808	116	89
Nepodmireno trgovanje valutama							
- OTC	2.399	-	-	-	2.399	1	1

Banka 2015.	Ugovoreni iznos, preostala ročnost					Fer vrijednost	
	Do 3 mjeseca Milijuni kn	3 – 12 mjeseca Milijuni kn	1 – 5 godina Milijuni kn	Preko 5 godina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Imovina Milijuni kn	Obveze Milijuni kn
- Valutni terminski ugovori - OTC							
- Švicarski frank	1.748	19	11	-	1.778	-	20
- Euro	3.100	1.194	159	-	4.453	-	-
- Američki dolar	153	29	-	-	182	1	1
- ostale valute	34	34	-	-	68	6	7
- Hrvatska kuna	1.941	705	-	-	2.646	49	15
- Međuvalutni swap ugovori – OTC							
	45	84	64	56	249	1	9
- Kamatni swap ugovori - OTC							
	36	157	939	242	1.374	19	50
- Ročnice							
	338	-	-	-	338	3	-
	7.395	2.222	1.173	298	11.088	79	102
Nepodmireno trgovanje valutama							
- OTC	2.777	-	-	-	2.777	1	1

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

45. Derivativni instrumenti i trgovanje stranim valutama (nastavak)

Računovodstvo zaštite fer vrijednosti

	Prosječna fiksna kamatna stopa		Nominalna vrijednost		Fer vrijednost	
	2016.	2015.	2016.	2015.	2016.	2015.
	%	%	Milijuni kn	Milijuni kn	Miliju ni kn	Miliju ni kn
Zaštićeni instrument – kredit komitentu	7,14	6,56	122	123	6	6
Instrument zaštite - kamatni swap ugovor ročnosti 1 do 5 godina	1,113	1,113	122	123	(6)	(6)

Omjer učinkovitosti zaštite za 2016. godinu bio je 99,87% (2015.: 99,51%).

Ugovori vezani uz kamatne stope

Grupa je ekonomski zaštitila svoju izloženost kamatnom riziku uzetih zajmova i državnih obveznica koristeći kamatne swap ugovore, denominirane u eurima prema kojima Grupa plaća fiksnu i prima promjenjivu stopu ili plaća promjenjivu, a prima fiksnu stopu. Ostali kamatni swap ugovori sklopljeni su sa komitentima.

Tablica u nastavku prikazuje swap ugovore i njihove prosječne ponderirane kamatne stope. Prosječna promjenjiva stopa temelji se na stopi sadržanoj u krivulji prinosa na dan 31. prosinca. One se mogu značajno promjeniti i utjecati na buduće novčane tokove.

Grupa	2016. Milijuni kn	2015. Milijuni kn		
			%	%
Plaćanja po fiksnom dijelu swap ugovora – ugovoreni iznos	1.095	1.084		
Plaćanja po promjenjivom dijelu swap ugovora – ugovoreni iznos	247	280		
Prosječna pasivna fiksna stopa	1,51%	1,64%		
Prosječna aktivna promjenjiva stopa	(0,31%)	(0,12%)		
Prosječna pasivna promjenjiva stopa	(0,32%)	(0,06%)		
Prosječna aktivna fiksna stopa	0,72%	1,03%		

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**45. Derivativni instrumenti i trgovanje stranim valutama (nastavak)**

Banka		2016. Milijuni kn	2015. Milijuni kn
Plaćanja po fiksnom dijelu swap ugovora – ugovoreni iznos		1.095	1.084
Plaćanja po promjenjivom dijelu swap ugovora – ugovoreni iznos		366	412
Prosječna pasivna fiksna stopa	%	1,57%	1,64%
Prosječna aktivna promjenjiva stopa	(0,31%)	(0,12%)	
Prosječna pasivna promjenjiva stopa	(0,34%)	(0,09%)	
Prosječna aktivna fiksna stopa	1,14%	1,36%	

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

46. Transakcije s povezanim osobama

Raiffeisenbank Austria d.d. i njezine podružnice u direktnom su vlasništvu Raiffeisen Bank International AG, društva osnovanog u Austriji, prema kojoj i prema čijim pridruženim društvima (cjelokupno "RBI Grupa") Grupa pruža bankarske usluge. Banka smatra da je neposredno povezana osoba sa svojim podružnicama i suradnicima, sa svojim glavnim dioničarima, članovima Nadzornog odbora i Uprave te ostalim izvršnim rukovodstvom Banke (zajedno "ključno rukovodstvo"), članovima uže obitelji ključnog rukovodstva, članova njihovih užih obitelji te zajednički kontroliranim društvima ili društvima pod značajnim utjecajem ključnog rukovodstva i članova njihovih užih obitelji.

Ključne transakcije s povezanim osobama

Imovina i obveze te izvanbilančna izloženost kao i prihod i rashod na dan i za godinu koja je završila 31. prosinca, proizlaze iz ključnih transakcija s povezanim osobama kako slijedi:

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Izvješće o sveobuhvatnoj dobiti				
<i>Prihodi od kamata, naknada i provizija</i>				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	20	21
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	5	5
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	5	6
- Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondom d.d.	-	-	1	1
- Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.	-	-	1	1
- Raiffeisen Factoring d.o.o.	-	-	3	3
- Raiffeisen Invest d.o.o.	-	-	2	5
- RBI	3	12	3	12
Ukupno	3	12	40	54
<i>Troškovi od kamata, naknada i provizija</i>				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	(1)	(1)
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	(1)	(1)	(1)
- Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrotvoljnim mirovinskim fondovima d.d.	-	(1)	(1)	(1)
- RBI	(99)	(114)	(82)	(86)
- RBI Grupa	(20)	(14)	(10)	(10)
Ukupno	(119)	(128)	(94)	(99)

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

46. Transakcije s povezanim osobama (nastavak)

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Prihod od trgovanja i ostali prihodi				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	1	7
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	1	2
- Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.	-	-	67	53
- Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.	-	-	5	1
- Raiffeisen Invest d.o.o.	-	-	-	1
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	2	2
- Raiffeisen Factoring d.o.o.	-	-	2	4
- RBI	1	(133)	1	(133)
- RBI Grupa	-	12	-	12
Ukupno	1	(121)	79	(51)
Troškovi poslovanja				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	(4)	(6)
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	(20)	(18)
- Raiffeisen Factoring d.o.o.	-	-	-	(2)
- RBI	(38)	(37)	(38)	(37)
- RBI Grupa	-	(2)	-	(2)
Ukupno	(38)	(39)	(62)	(65)
Imovina				
Tekući računi i plasmani kod banaka				
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	51	52
- RBI	22	36	22	32
- RBI grupa	5	18	5	18
Ukupno	27	54	78	102
Zajmovi komitentima				
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	82	68
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	334	353
Ukupno	-	-	416	421
Obračunati prihodi i ostala imovina				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	5	10
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	8	15
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	-	1
- Raiffeisen Factoring d.o.o.	-	-	-	11
- RBI	27	15	27	15
- RBI grupa	-	6	-	6
Ukupno	27	21	40	58

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

46. Transakcije s povezanim osobama (nastavak)

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Obveze				
<i>Depoziti</i>				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	61	41
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	79	90
- Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima d.d.	-	-	64	76
- Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo d.d.	-	-	27	22
- Raiffeisen Factoring d.o.o.	-	-	97	401
- Raiffeisen Invest d.o.o.	-	-	11	9
- Raiffeisen Bonus d.o.o.	-	-	-	1
- RBI	27	3	27	3
- RBI Grupa	8	5	8	5
Ukupno	35	8	374	648
Uzeti zajmovi				
- Raiffeisen stambena štedionica d.d.	-	-	-	12
- RBI	1.493	1.973	869	883
- RBI Grupa	605	649	-	-
Ukupno	2.098	2.622	869	895
Obračunate i ostale obveze				
- RBI	89	72	89	72
- RBI Grupa	1	2	1	2
Ukupno	90	74	90	74
Izvanbilančna izloženost				
Derivativni instrumenti				
- Raiffeisen Leasing d.o.o.	-	-	8	38
- Raiffeisen Consulting d.o.o.	-	-	280	297
- RBI	6.006	5.572	6.006	5.572
- RBI Grupa	2	60	2	60
Ukupno	6.008	5.632	6.296	5.967

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

46. Transakcije s povezanim osobama (nastavak)

	Izloženost Milijuni kn	Obveze Milijuni kn	Prihodi Milijuni kn	Rashodi Milijuni kn
2016.				
Grupa				
Ključno rukovodstvo				
Kratkoročna primanja (plaće i naknade)	-	16	-	40
Dugoročna primanja	-	-	-	4
Zajmovi	27	-	1	-
Depoziti	-	18	-	-
Ukupno	27	34	1	44
Banka				
Ključno rukovodstvo				
Kratkoročna primanja (plaće i naknade)	-	13	-	17
Dugoročna primanja	-	-	-	2
Zajmovi	5	-	-	-
Depoziti	-	2	-	-
Ukupno	5	15	-	19
	Izloženost Milijuni kn	Obveze Milijuni kn	Prihodi Milijuni kn	Rashodi Milijuni kn
2015.				
Grupa				
Ključno rukovodstvo				
Kratkoročna primanja (plaće i naknade)	-	17	-	41
Dugoročna primanja	-	-	-	4
Zajmovi	37	-	1	-
Depoziti	-	18	-	-
Ukupno	37	35	1	45
Banka				
Ključno rukovodstvo				
Kratkoročna primanja (plaće i naknade)	-	14	-	16
Dugoročna primanja	-	-	-	2
Zajmovi	10	-	1	-
Depoziti	-	6	-	-
Ukupno	10	20	1	18

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima

U ovoj bilješci izneseni su detalji o izloženosti Grupe rizicima i opisane su metode koje rukovodstvo koristi za upravljanje rizicima. Najznačajnije vrste finansijskih rizika kojima je Grupa izložena su kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik. Tržišni rizik uključuje tečajni rizik, kamatni rizik i cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica.

Na razini Grupe postoji cijeloviti sustav upravljanja rizicima uvođenjem politika i procedura, postavljanjem limita za Grupu prihvatljive razine rizika. Limiti su postavljeni sukladno iznosu jamstvenog kapitala te se primjenjuju na sve vrste rizika. Grupa je razvila i metode i modele upravljanja operativnim rizicima.

Kreditni rizik

Grupa je izložena kreditnom riziku kroz aktivnosti trgovanja, kreditiranja, ekonomski zaštite i investiranja te u slučajevima u kojima djeluje kao posrednik u ime komitenata ili trećih osoba ili izdaje garancije. Rizik da druga ugovorna strana neće izvršiti svoje obveze po derivativima ili drugim instrumentima kontinuirano se prati. Kako bi upravljala razinom kreditnog rizika, Grupa posluje s komitentima dobre kreditne sposobnosti, a tamo gdje je to potrebno, uzimaju se instrumenti osiguranja.

Primarna izloženost Grupe kreditnom riziku proizlazi iz zajmova i potraživanja. Iznos kreditne izloženosti po toj osnovi predstavlja knjigovodstvena vrijednost imovine u izvješću o finansijskom položaju. Nadalje, Grupa je izložena i kreditnom riziku po izvanbilančnim stavkama, kroz obveze po neiskorištenim odobrenim zajmovima i izdanim garancijama, kao što je prikazano u Bilješci 43.

Izloženošću kreditnom riziku upravlja se u skladu s politikama Grupe. Kreditna izloženost po portfeljima i pojedinim grupama redovito se pregledava. O prekoračenju postavljenih limita obavještava se nadležno osoblje. Svako značajno povećanje kreditne izloženosti odobrava Kreditni odbor. Kreditni odbor i Odbor za problematične plasmane prate promjene kreditne sposobnosti komitenata.

U slučaju da analiza pokaže da kreditna sposobnost klijenta nije zadovoljavajuća, workout referent izračunava i predlaže formiranje ispravka vrijednosti. Odbor za problematične plasmane donosi odluku o ispravku vrijednosti. Procjena kreditnog rizika kontinuirano se prati kako bi se omogućila pravovremena identifikacija umanjenja vrijednosti u kreditnom portfelju.

Grupa primjenjuje oprezan pristup procjene kreditnog rizika. Kada je prvi puta kreditna izloženost klasificirana kao Work-out ("WO"), mora biti prenesena u Sektor poslovanja s restrukturiranim klijentima i naplate te se mora obavijestiti Odbor za problematične plasmane. Međutim, u slučaju da je priznat gubitak po plasmanu, klijent se mora evidentirati u bazi Default Dana Base (DDB) i odmah preseliti u Work-out odjel.

Sukladno metodologiji HNB-a Grupa i Banka raspoređuju plasmane u slijedeće rizične skupine:

Rizična skupina A – potpuno nadoknadivi plasmani

Rizična skupina B – djelomično nadoknadivi plasmani

B1 – ispravak vrijednosni u visini od najmanje 1% ali ne više od 30% potraživanja po glavnici pojedinog plasmana

B2 – ispravak vrijednosti više od 30% ali ne više od 70% potraživanja po glavnici pojedinog plasmana

B3 – ispravak vrijednosti više od 70% ali ne više od 100% potraživanja po glavnici pojedinog plasmana

Rizična skupina C – potpuno nenadoknadivi plasmani – 100% ispravak vrijednosti

Banka u segmentu Non-retail klijenata koristi sustav signala za rano otkrivanje potencijalno problematičnih klijenata. Radi se o podršci za pravovremenu identifikaciju promjene rizičnosti pojedinog klijenta. Praćenje se obavlja na mjesecnoj razini, a prilikom njihova aktiviranja provodi se obrada signala analiziranjem vrijednosti signala i uzorka nastanka. Ovisno o vrsti risk statusa klijenta (od 1-4), klijent ostaje u nadležnosti Sektora poslovanja sa pravnim osobama (status 1 - redovan klijent i status 2 - pre-workout klijent) ili prelazi u nadležnost Direkcije problematičnih plasmana (statusi 3 - rana faza WO odnosno 4 - kasna faza WO ili naplata sudskim putem).

EWS - sustav signala za rano otkrivanje potencijalno problematičnih klijenata koristi se za Micro segment. Rezultati modela su uglavnom bazirani na karakteristikama ponašanja klijenta, a praćenje se odvija na mjesecnoj osnovi. Klijenti su klasificirani sukladno profilu rizičnosti (nizak/srednji/visok), temeljem kojeg se poduzimaju određene akcije u poslovnom procesu.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Kreditni odbor je nadležan za odobravanja plasmana klijentima risk statusa 1 i 2, Odluku Kreditnog odbora može opozvati jedino Nadzorni odbor. Odbor za problematične kredite nadležan je za preispitivanje limita i provjeru kredita klijenata statusa 3 i 4 te za utvrđivanje iznosa ispravaka vrijednosti po pojedinačnim kreditima.

Grupa je u svojim kreditnim politikama propisala smjernice za kreditiranje fizičkih i pravnih osoba. Kreditnim politikama definiraju se kriteriji za financiranje npr. ciljane industrije, struktura portfelja sukladno ratingu klijenta, instrumentima osiguranja i sl. Grupa je u svojim internim aktima definirala koje vrste instrumenata osiguranja plasmana uzima te na koji način se isti vrednuju. Najčešći instrumenti osiguranja plasmana su nekretnine, novčani depoziti, pokretnina, zalihe, vrijednosnica koje kotiraju, te ostale imovine.

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku

Maksimalna izloženost kreditnom riziku stavki izvještaja o finansijskom položaju prikazana je kako slijedi:

	Bilješke	2016. Grupa Milijuni kn	2015. Grupa Milijuni kn	2016. Banka Milijuni kn	2015. Banka Milijuni kn
Računi kod banaka	6	3.008	1.874	3.004	1.870
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	7	1.675	1.977	1.675	1.977
Dužnička finansijska imovina pofer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	8	2.508	2.281	2.146	1.946
Plasmani i zajmovi banaka	9	1.332	955	1.384	991
Zajmovi komitentima	11				
Pravne osobe		8.660	8.781	7.028	7.216
Stanovništvo		9.844	10.845	9.185	10.171
Dužnička finansijska imovina raspoloživa za prodaju	10	5.188	4.964	4.892	4.680
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	12	293	283	-	-
Tekuća porezna imovina		-	4	1	9
Ostala imovina	17	101	119	44	60
		32.609	32.083	29.359	28.920

Maksimalna izloženost kreditnom riziku stavki vanbilance prikazana je kako slijedi:

	Bilješke	2016. Grupa Milijuni kn	2015. Grupa Milijuni kn	2016. Banka Milijuni kn	2015. Banka Milijuni kn
Ugovorne i potencijalne obveze					
Garancije	43	2.897	3.055	2.904	3.110
Akreditivi i neiskorišteni okvirni zajmovi	43	5.312	4.557	5.178	4.439
		8.209	7.612	8.082	7.549
Rezervacija za umanjenje vrijednosti		(103)	(118)	(103)	(118)
		8.106	7.494	7.979	7.431

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Koncentracija rizika prema zemljopisnim skupinama i industrijama

Banka i Grupa imaju u Hrvatskoj raznovrstan portfelj, koji obuhvaća sve gospodarske sektore. Većina kredita odobrena je trgovačkim društvima i fizičkim osobama sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. Slijedi pregled koncentracije rizika Grupe i Banke, analizirana prema teritorijalnim područjima i vrstama djelatnosti:

	Bilančne stavke Milijuni kn	2016. Grupa Izvanbilan-čne stavke Milijuni kn	Bilančne stavke Milijuni kn	2015. Grupa Izvanbilan-čne stavke Milijuni kn	Bilančne stavke Milijuni kn	2016. Banka Izvanbilan-čne stavke Milijuni kn	Bilančne stavke Milijuni kn	2015. Banka Izvanbilan-čne stavke Milijuni kn
Zemljopisno područje								
Republika Hrvatska	29.732	8.089	29.559	7.589	26.366	7.962	26.282	7.526
Ostatak EU	4.466	114	4.508	15	4.466	114	4.504	15
Zemlje koje nisu u EU	240	5	169	4	240	5	169	4
Ostalo	1.024	1	811	4	1.024	1	811	4
Ukupno	35.462	8.209	35.047	7.612	32.096	8.082	31.766	7.549
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(2.853)	(103)	(2.964)	(118)	(2.737)	(103)	(2.846)	(118)
	32.609	8.106	32.083	7.494	29.359	7.979	28.920	7.431

Koncentracija kreditnog rizika po granama djelatnosti:

	Grupa 2016. %	Grupa 2015. %	Banka 2016. %	Banka 2015. %
Stanovništvo	27	31	28	31
Sektor finansijskih usluga	18	15	20	16
Trgovina	10	11	9	9
Javna i lokalna uprava	16	14	15	15
Građevinarstvo	6	6	6	6
Industrija proizvodnje hrane I pića	4	3	3	3
Nemetalna industrija	5	5	5	5
Elektronička industrija	2	3	2	3
Drvna industrija	1	1	1	1
Obrt i usluge	8	8	8	8
Ostale poslovne skupine	3	3	3	3
Ukupno zajmovi komitentima	100	100	100	100

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija rizika i maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Pregled koncentracije rizika imovine vezane za rizične skupine a uključuje bilančnu i vanbilančnu izloženost:

Rizične skupine	2016.		2015.		Umanjena vrijednost Milijuni kn	Neto izloženost Milijuni kn		
	Grupa		Grupa					
	Ukupna izloženost Milijuni kn	Umanjenja vrijednosti Milijuni kn	Neto izloženost Milijuni kn	Ukupna izloženost Milijuni kn				
A	40.307	373	39.934	38.771	386	38.385		
B1	389	73	316	644	119	525		
B2	667	377	290	1.122	640	482		
B3	1.137	962	175	1.106	921	185		
C	1.171	1.171	-	1.016	1.016	-		
Ukupno	43.671	2.956	40.715	42.659	3.082	39.577		

Rizične skupine	2016.		2015.		Umanjenja vrijednosti Milijuni kn	Neto izloženost Milijuni kn		
	Banka		Banka					
	Ukupna izloženost Milijuni kn	Umanjenja vrijednosti Milijuni kn	Neto izloženost Milijuni kn	Ukupna izloženost Milijuni kn				
A	36.929	352	36.577	35.543	360	35.183		
B1	369	71	298	622	117	505		
B2	665	376	289	1.119	639	480		
B3	1.131	957	174	1.095	912	183		
C	1.084	1.084	-	936	936	-		
Ukupno	40.178	2.840	37.338	39.315	2.964	36.351		

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Struktura zajmova komitentima prema dospjelosti

Zajmovi komitentima (Milijuni kn)	Grupa 2016.	Grupa 2015.	Banka 2016.	Banka 2015.
Nedospjeli neumanjene vrijednosti	9.385	11.025	8.519	9.191
Dospjeli neumanjene vrijednosti	7.618	7.729	7.454	7.487
Zajmovi komitentima umanjene vrijednosti	4.219	3.695	2.851	3.423
	21.222	22.449	18.824	20.101
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(2.718)	(2.823)	(2.611)	(2.714)
	18.504	19.626	16.213	17.387

Od toga društвima i sličnim subjektima (Milijuni kn)	Grupa 2016.	Grupa 2015.	Banka 2016.	Banka 2015.
Nedospjeli neumanjene vrijednosti	3.008	4.483	2.146	2.651
Dospjeli neumanjene vrijednosti	4.143	3.691	4.442	3.931
Zajmovi komitentima umanjene vrijednosti	3.323	2.534	2.161	2.467
	10.474	10.708	8.749	9.049
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(1.814)	(1.927)	(1.721)	(1.833)
	8.660	8.781	7.028	7.216

Od toga stanovništvу (Milijuni kn)	Grupa 2016.	Grupa 2015.	Banka 2016.	Banka 2015.
Nedospjeli neumanjene vrijednosti	6.377	6.542	6.373	6.540
Dospjeli neumanjene vrijednosti	3.475	4.038	3.012	3.556
Zajmovi komitentima umanjene vrijednosti	896	1.161	690	956
	10.748	11.741	10.075	11.052
Rezervacija za umanjenje vrijednosti	(904)	(896)	(890)	(881)
	9.844	10.845	9.185	10.171

Starosna struktura dospjelih potraživanja po zajmovima komitentima kod kojih nije utvrđeno umanjenje

	Grupa 2016. Milijuni kn	Grupa 2015. Milijuni kn	Banka 2016. Milijuni kn	Banka 2015. Milijuni kn
Do 30 dana	7.241	6.853	7.199	6.820
Od 31 - 90 dana	258	403	255	345
Od 91 - 180 dana	1	116	0	116
Od 181 - 365 dana	10	145	0	145
Preko 365 dana	108	212	0	61
	7.618	7.729	7.454	7.487

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Likvidnosni rizik

Jedna od važnijih funkcija koje banke na finansijskom tržištu imaju je i ročna transformacija. Potreba za ročnom transformacijom se javlja kao posljedica činjenice da deponenti žele brz i kratkoročan pristup svojim deponiranim sredstvima dok s druge strane klijenti Banke žele pristup financiranju putem dugoročnih kredita. Ovo za posljedicu ima kontinuiranu izvještajnu neusklađenost između priljeva i odljeva koje Banka ostvaruje u određenim vremenskim razdobljima (gap likvidnosti). Kako bi upravljala ovim neusklađenostima Banka ulazi u transakcije s ostalim sudionicima finansijskog tržišta uzimajući u obzir ne samo ugovornu ročnost imovine i obveza nego i njihovu iskustvenu neusklađenost. Neusklađenosti (gapovi) likvidnosti banci stvaraju izloženost likvidnosnom riziku koji se javlja u obliku rizika da Banka neće biti u stanju financirati (refinancirati) svoje pozicije po prihvatljivim uvjetima u odgovarajućim dospjećima i u obliku rizika da Banka neće moći efikasno unovčiti svoju imovinu u odgovarajućem vremenskom roku.

Grupa neprestano procjenjuje izloženost likvidnosnom riziku identificiranjem i praćenjem promjena u razini neusklađenosti između priljeva i odljeva te promjena u dostupnosti izvora financiranja potrebnih za dostizanje definiranih poslovnih i strateških ciljeva. Dodatno, Grupa održava i portfelj likvidne imovine koja se po potrebi može koristiti kao izvor svježih sredstava. Rizikom likvidnosti upravlja se i usklađivanjem imovine i obveza, postavljanjem tržišnih i kreditnih limita te postizanjem povoljnijih pokazatelja likvidnosti, uključujući održavanje zaštitnog sloja likvidnosti, provođenje testiranja otpornosti na stres temeljenog na različitim scenarijima i uspostavljanje plana postupanja u kriznim situacijama i plana oporavka likvidnosti.

O navedenim mjerama, procjenama i analizama se redovito raspravlja na sastancima Odbora za upravljanje aktivom i pasivom.

Grupa usklađuje svoje poslovne aktivnosti u skladu sa zakonskim odredbama koje reguliraju rizik likvidnosti te grupnim i internim aktima za održavanje likvidnosne rezerve.

Posebna pažnja posvećuje se mjerama likvidnosti propisanim Basel III regulativom, koeficijentom likvidnosne pokrivenosti (LCR) i stabilnim izvorima financiranja (NSFR) koji se prate na dnevnoj (LCR), odnosno tromjesečnoj (NSFR) razini. LCR i NSFR su održavani na razinama iznad interna odobrenih limita koji su za oba pokazatelja postavljeni na 100%.

Kratkoročna neusklađenost (gap) likvidnosti se analizira kroz višak likvidnosti te omjer očekivanih (modeliranih) novčanih priljeva i očekivanih novčanih odljeva u određenim vremenskim razdobljima (na kumulativnoj razini). Analiza obuhvaća sve bilančne i izvanbilančne stavke.

U milijunima EUR	2016.			2015.		
	7 dana	30 dana	1 godina	7 dana	30 dana	1 godina
Gap likvidnosti	850	869	879	603	629	693
Koeficijent likvidnosti	208%	168%	131%	254%	202%	140%

Dodatna kontrola i ograničavanje izloženosti likvidnosnom riziku ostvaruje se praćenjem ciljanih omjera kredita i depozita za određene članice Grupe, imajući u vidu i propise Basela III. Testiranje otpornosti na stres se svakodnevno provodi na razini Grupe, kako bi se utvrdila potrebna razina rezervi likvidnosti.

Posebna pažnja posvećuje se definiranju finansijskih planova Grupe koji uključuju raznoliku strukturu financiranja za ublažavanje rizika likvidnosti financiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući depozite, uzete zajmove i dionički kapital. Korištenje različitih izvora financiranja se međusobno koordinira i optimizira.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza dospijeća

Preostalo ugovoreno dospijeće imovine, obveza i kapitala Grupe na dan 31. prosinca 2016. godine i 31. prosinca 2015. godine prikazano je u sljedećim tablicama:

Stavke sa nedefiniranim dospijećem uključene su u kategoriju iznad 5 godina, a obvezna pričuva u kategoriji do mjesec dana a ne prema ročnosti povezanih obveza. Depoziti stanovništva i pravnih osoba po viđenju prikazani su u kategoriji do mjesec dana a Banka iz iskustva zna da se veliki dio ovih depozita ima znatno dužu ročnost te da bi ročna neusklađenost u kategoriji do godine dana bila eliminirana kad bi se njihova ročnost pokazala sukladno njihovoj očekivanoj ročnosti, a likvidna finansijska imovina raspoloživa za prodaju i po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka za koju postoji aktivno sekundarno tržiste u kategoriji do mjesec dana.

Grupa	Do mjesec dana Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	1-5 godina Milijuni kn	Preko 5 godina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
2016.						
Imovina						
Novac i računi kod banaka	3.721	-	-	-	-	3.721
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	-	-	-	-	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.078	-	437	-	-	2.515
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.253	-	79	-	-	1.332
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	256	199	1.034	3.581	147	5.217
Zajmovi komitentima	2.476	1.464	3.035	7.215	4.314	18.504
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	3	2	33	145	110	293
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1.496	1.496
Nematerijalna imovina	4	-	-	-	236	240
Odgodjena porezna imovina	-	-	-	86	-	86
Ostala i tekuća porezna imovina	150	7	8	120	-	285
Ukupno imovina	11.616	1.672	4.626	11.147	6.303	35.364
Obveze, kapital i rezerve						
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	97	-	-	-	-	97
Depoziti banaka	441	-	-	-	-	441
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	8.924	241	607	84	35	9.891
Depoziti stanovništva	5.763	1.791	4.759	1.870	70	14.253
Uzeti zajmovi	139	498	1.444	1.642	269	3.992
Rezervacije za obveze i troškove	-	7	31	146	3	187
Ostale obveze	319	28	91	217	121	776
Podređene obveze	-	-	6	-	831	837
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	-	-	-	-	4.890	4.890
Ukupno obveze, kapital i rezerve	15.683	2.565	6.938	3.959	6.219	35.364
Ročna neusklađenost	(4.067)	(893)	(2.312)	7.188	84	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza dospijeća (nastavak)

Grupa	Do mjesec dana Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	1-5 godina Milijuni kn	Preko 5 godina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
2015.						
Imovina						
Novac i računi kod banaka	2.637	-	-	-	-	2.637
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.977	-	-	-	-	1.977
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.864	2	425	-	-	2.291
Plasmani i zajmovi drugim bankama	872	12	71	-	-	955
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	36	64	2.004	2.682	242	5.028
Zajmovi komitentima	2.256	1.262	3.499	7.843	4.766	19.626
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	3	3	-	176	101	283
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	1.482	1.482
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	195	195
Odgođena porezna imovina	-	-	-	206	-	206
Ostala i tekuća porezna imovina	198	7	15	129	29	378
Ukupno imovina	9.843	1.350	6.014	11.036	6.815	35.058
Obveze, kapital i rezerve						
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	111	-	-	-	-	111
Depoziti banaka	244	2	-	-	-	246
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	7.972	132	502	170	18	8.794
Depoziti stanovništva	5.188	2.308	5.672	1.601	77	14.846
Uzeti zajmovi	469	509	1.148	1.841	284	4.251
Rezervacije za obveze i troškove	1	617	51	133	2	804
Ostale obveze	343	26	94	194	109	766
Podređene obveze	-	-	6	-	840	846
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	-	-	-	-	4.326	4.326
Nekontrolirajući interes	-	-	-	-	68	68
Ukupno obveze, kapital i rezerve	14.328	3.594	7.473	3.939	5.724	35.058
Ročna neusklađenost	(4.485)	(2.244)	(1.459)	7.097	1.091	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza dospijeća (nastavak)

Banka 2016.	Do mjesec dana Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	1-5 godina Milijuni kn	Preko 5 godina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Imovina						
Novac i računi kod banaka	3.717	-	-	-	-	3.717
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	-	-	-	-	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.024	-	127	-	-	2.151
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.254	-	79	15	36	1.384
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	75	199	1.034	3.544	69	4.921
Zajmovi komitentima	2.297	644	2.423	6.819	4.030	16.213
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	408	408
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	478	478
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	206	206
Odgođena porezna imovina	-	-	-	83	-	83
Ostala i tekuća porezna imovina	112	1	4	63	-	180
Ukupno imovina	11.154	844	3.667	10.524	5.227	31.416
Obveze, kapital i rezerve						
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	97	-	-	-	-	97
Depoziti banaka	450	-	70	-	-	520
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	9.121	238	648	60	23	10.090
Depoziti stanovništva	5.744	1.750	4.561	1.080	60	13.195
Uzeti zajmovi	63	255	390	808	243	1.759
Rezervacije za obveze i troškove	-	6	30	137	3	176
Ostale obveze	269	-	16	7	-	292
Podređene obveze	-	-	6	-	831	837
Kapital i rezerve	-	-	-	-	4.450	4.450
Ukupno obveze, kapital i rezerve	15.744	2.249	5.721	2.092	5.610	31.416
Ročna neusklađenost	(4.590)	(1.405)	(2.054)	8.432	(383)	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza dospijeća (nastavak)

Banka 2015.	Do mjesec dana Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	1-5 godina Milijuni kn	Preko 5 godina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn
Imovina						
Novac i računi kod banaka	2.633	-	-	-	-	2.633
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.977	-	-	-	-	1.977
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.807	1	146	-	-	1.954
Plasmani i zajmovi drugim bankama	872	-	68	15	36	991
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	35	61	2.006	2.462	180	4.744
Zajmovi komitentima	2.162	761	2.578	7.073	4.813	17.387
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	366	366
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	458	458
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	188	188
Odgodenja porezna imovina	-	-	-	201	-	201
Ostala i tekuća porezna imovina	176	1	11	93	1	282
Ukupno imovina	9.662	824	4.809	9.844	6.042	31.181
Obveze, kapital i rezerve						
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	111	-	-	-	-	111
Depoziti banaka	251	7	78	-	-	336
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	8.425	126	533	166	23	9.273
Depoziti stanovništva	5.162	2.262	5.427	770	70	13.691
Uzeti zajmovi	315	83	336	784	284	1.802
Rezervacije za obveze i troškove	-	617	50	124	2	793
Ostale obveze	281	-	27	7	-	315
Podređene obveze	-	-	6	-	840	846
Kapital i rezerve	-	-	-	-	4.014	4.014
Ukupno obveze, kapital i rezerve	14.545	3.095	6.457	1.851	5.233	31.181
Ročna neusklađenost	(4.883)	(2.271)	(1.648)	7.993	809	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik negativnog utjecaja promjena u tržišnim parametrima, poput kamatnih stopa ili tečajeva stranih valuta, na prihod Grupe ili na vrijednost njenih pozicija u finansijskim instrumentima. Procjena izloženosti tržišnim rizicima temelje se na promjenama tečajeva stranih valuta, kamatnih stopa, kreditnih spreadova, cijena vlasničkih vrijednosnica i robe, te drugih tržišnih parametara. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je upravljanje i ograničavanje izloženosti tržišnim rizicima unutar prihvatljivih granica, istovremeno optimizirajući povrat na rizik.

Upravljanje tržišnim rizikom Grupe i Banke se provodi u skladu sa zakonima, odlukama i uputama domaćih i inozemnih regulatora, definiranim internim politikama i procedurama koje se redovito revidiraju u organizacijskim jedinicama zaduženima za rizike.

RBA Grupa, unutar RBI Grupe, koristi sveobuhvatan pristup upravljanju tržišnim rizicima u knjizi banke i knjizi trgovanja. Tržišnim rizicima upravlja se dosljedno i u knjizi banke i knjizi trgovanja. Na dnevnoj razini, u sklopu sustava upravljanja tržišnim rizikom mjere se i kontroliraju slijedeće vrijednosti:

- Value-at-Risk (razina pouzdanosti 99%, razdoblje držanja 1 dan)

Value-at-Risk (VaR) je najvažniji instrument za mjerjenje tržišnih rizika pri normalnoj situaciji. Value-at-Risk je maksimalni očekivani gubitak, koji je Banka spremna prihvatiti u određenom trenutku. Predstavlja statističku metodu procjene maksimalnog mogućeg gubitka postojećeg portfelja, uz određenu razinu pouzdanosti i određeni period unutar kojeg se određena pozicija može zatvoriti. Za sam izračun VaR-a, Grupa koristi metodu koja je kombinacija Monte Carlo metode i povjesne metode. Ovakva metodologija izračuna VaR-a razvijena je internu u RBI Grupi i to za kamatni rizik, valutni rizik, rizik vlasničkih vrijednosnica te rizik promjene kreditnog spreada i to uz 1-dnevno razdoblje držanja te razinu pouzdanosti od 99%. Ova razina pouzdanosti koristi se za internu praćenje rizika. VaR Sensitivity (osjetljivost VaR-a) daje vezu između osjetljivosti pojedinih faktora rizika i promjene u vrijednosti VaR-a i koristi se za dnevno praćenje VaR-a i upravljanje rizicima.

Učinkovitost modela za izračun VaR-a se kontinuirano prati putem retroaktivnog testiranja (backtesting) te testa distribucije koji se provodi jednom godišnje.

- Testiranje otpornosti na stres

Value-at-Risk opisuje maksimalni gubitak koji se neće prekoračiti uz određenu razinu pouzdanosti, uz uobičajene uvjete na tržištu, ali ne sadrži informaciju o potencijalnim efektima koje ekstremni uvjeti na tržištu mogu imati na portfelj Banke / Grupe. Stoga, da bi se i ovakvi događaji uzeli u obzir, Grupa svakodnevno provodi testiranje otpornosti na stresne scenarije. Na ovaj način simulira se potencijalna krizna situacija i njezin utjecaj na trenutnu poziciju. Testiranje otpornosti na stres koristi se za procjenu utjecaja tržišnih rizika na portfelj Grupe, ukupne pozicije i limite u izvanrednim okolnostima (tržišni šokovi).

Testiranje otpornosti na stres provodi se na dnevnoj razini, a rezultati testova uključuju se u redovna dnevna izvješća.

- Pozicijski limiti i limiti na mjere osjetljivosti (na promjene u tečajevima, kamatnim stopama itd.)

Korištenjem pozicijskih limita osigurava se izbjegavanje koncentracije u normalnim uvjetima poslovanja i koriste se kao glavni instrument upravljanja rizicima u ekstremnim uvjetima, te u uvjetima nelikvidnog tržišta

- Stop-loss limiti

Ovi limiti osiguravaju disciplinu dealera/trgovaca pri vrednovanju pozicija kojima se trguje za vlastiti račun banke te se njima bitno ograničavaju gubici koji bi se u suprotnom gomilali.

High-water mark year-to-date stop loss limiti se primjenjuju na kumulativni iznos PnL-a na YTD osnovi. Spomenuti limiti definirani su i primjenjuju se za pozicije koje su prema IFRS klasificirane kao AFS, AFV i HFT.

Početkom svake poslovne godine limit se postavlja na nulu budući da se gubitak računa u odnosu na maksimalni profit u YTD periodu.

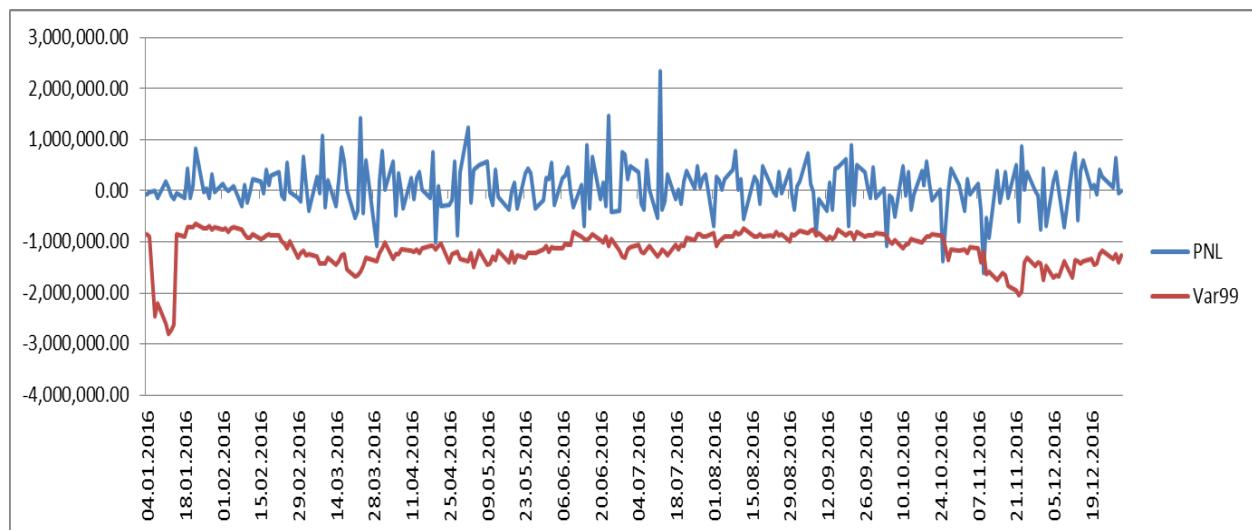
Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje Value-at-Risk za 2016. i 2015. godinu:

Milijuni kuna	Prosinac 2016.	Prosinac 2015.	Prosjek	min	max
Rizik promjene kamatne stope					
- knjiga trgovanja	1.65	1.61	1.92	1.17	3.05
- knjiga banke	10.81	2.75	6.48	2.01	14.82
Rizik promjene tečaja					
Credit Spread Risk	0.18	0.48	0.55	0.05	1.83
Cjenovni rizik	2.53	6.1	5.08	2.12	21.27
Cjenovni rizik					
Ukupni VaR	0.13	0.33	0.22	0.12	0.38
	9.57	6.69	8.71	4.84	21.10

Učinkovitost VaR modela provjerava se retroaktivnim testiranjem (backtesting). Ova metoda uspoređuje 1-dnevni VaR s odgovarajućim (hipotetskim) P&L-om izračunatom sljedećeg radnog dana (tj. tokom horizonta za koji je VaR izračunat). Prekršaj backtestinga se registrira na datume na kojima je (hipotetski) P&L negativan i u svom apsolutnom iznosu veći od VaR-a izračunatog za taj dan (tj. na datume na kojima je hipotetski gubitak veći od VaR-a). Broj prekršaja backtestinga detektiranih tokom određenog perioda, ukoliko je veći od broja prekršaja koji se očekuje s obzirom na odabranu razinu pouzdanosti pri izračunu Var-a, može ukazivati na na određene nedostatke VaR modela.

Kao što gornji graf pokazuje, tijekom 2016. godine zabilježena su 3 prekršaja po retroaktivnom testiranju

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

a) *Kamatni rizik*

Izloženost kamatnom riziku očituje se negativnim utjecajima promjene kamatnih stopa na sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova, stoga su i neto kamatni prihod te ostali novčani tokovi osjetljivi na promjenu kamatnih stopa.

Primarni izvori rizika promjene kamatnih stopa su sljedeći:

- rizik promjene cijena („repricing risk”) koji proizlazi iz vremenske neusklađenosti dospijeća (za fiksne kamatne stope) i ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (za promjenjive kamatne stope) stavki imovine i obveza banke kao i vabilančnih pozicija;
- rizik promjene nagiba i oblika krivulje prinosa („yield curve risk”) do kojeg dolazi prilikom neočekivanih promjena u krivuljama prinosa koje imaju nepovoljan utjecaj na prihod banke i njenu ekonomsku vrijednost;
- rizik osnovice koji se javlja prilikom nesavršene korelacije između kamatnih stopa koje se primjenjuju na različite instrumente koji su slični u svim ostalim svojim karakteristikama (osim vrste kamatne stope);
- rizik opcionalnosti.

Upravljanje rizicima ima za cilj optimiziranje neto kamatnog prihoda, s obzirom na trenutne tržišne kamatne stope, usklađujući se s poslovnom strategijom Grupe. Pri ostvarenju ovih ciljeva, Grupa koristi kamatne derivate.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Razdoblje promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi uz fiksne kamatne stope

Tablice u nastavku prikazuju imovinu, obveze i kapital i rezerve Grupe i Banke analizirane prema razdobljima promjena kamatnih stopa koje se određuju na osnovi preostalog ugovornog dospijeća i ugovornog razdoblja promjena kamatnih stopa, ovisno o tome koje je kraće. Tablice prikazuju procjenu rukovodstva o izloženosti riziku promjene kamatnih stopa Grupe i Banke na dan 31. prosinca 2016. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju, ali pokazuju izvjesnu osjetljivost dobiti Grupe i Banke na kretanja kamatnih stopa. Na dobit će također utjecati i valutna struktura imovine, obveza i kapitala i rezervi. Grupa i Banka imaju značajan udio kamatonosne imovine i obveza u stranim valutama.

Razdoblje promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi uz fiksne kamatne stope

Grupa	Beskamatno	Do jednog mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 12 mjeseci	Ukupno	Fiksne kamatne stope
	Milijuni kn		Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
2016.							
Imovina							
Novac i računi kod banaka	3.717	4	-	-	-	3.721	-
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	-	-	-	-	1.675	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	380	2.000	53	82	-	2.515	1.614
Plasmani i zajmovi drugim bankama	144	586	545	57	-	1.332	1.189
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	693	688	901	2.806	129	5.217	4.147
Zajmovi komitentima	62	12.833	616	1.099	3.894	18.504	5.885
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	4	50	21	51	167	293	289
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.496	-	-	-	-	1.496	-
Nematerijalna imovina	240	-	-	-	-	240	-
Odgodenja porezna imovina	86	-	-	-	-	86	-
Ostala i tekuća porezna imovina	285	-	-	-	-	285	-
Ukupno imovina	8.782	16.161	2.136	4.095	4.190	35.364	13.124
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka							
Depoziti banaka	97	-	-	-	-	97	-
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	249	192	-	-	-	441	192
Depoziti stanovništva	245	8.748	210	617	71	9.891	1.355
Uzeti zajmovi	48	5.731	1.790	4.756	1.928	14.253	9.601
Rezervacije za obveze i troškove	52	1.513	860	1.008	559	3.992	1.308
Ostale obveze	187	-	-	-	-	187	-
Podređene obveze	776	-	-	-	-	776	-
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	6	453	-	-	378	837	378
Ukupno obveze, kapital i rezerve	4.890	-	-	-	-	4.890	-
Kamatna neusklađenost	2.232	(23)	(1.177)	(2.286)	1.254	-	290

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Razdoblje promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi uz fiksne kamatne stope (nastavak)

Grupa 2015.	Beskamatno	Do jednog mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 12 mjeseci	Ukupno	Fiksne kamatne stope
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Imovina							
Novac i računi kod banaka	2.633	4	-	-	-	2.637	-
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.977	-	-	-	-	1.977	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	398	1.468	1	424	-	2.291	1.718
Plasmani i zajmovi drugim bankama	12	860	12	71	-	955	944
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	1.418	31	262	993	2.324	5.028	3.319
Zajmovi komitentima	68	15.339	584	768	2.867	19.626	3.890
Financijska ulaganja koja se drže do dospijeća	4	1	1	-	277	283	279
Nekretnine, postrojenja i oprema	1.482	-	-	-	-	1.482	-
Nematerijalna imovina	195	-	-	-	-	195	-
Odgodenja porezna imovina	206	-	-	-	-	206	-
Ostala i tekuća porezna imovina	378	-	-	-	-	378	-
Ukupno imovina	8.771	17.703	860	2.256	5.468	35.058	10.150
Obveze, kapital i rezerve							
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	111	-	-	-	-	111	-
Depoziti banaka	161	83	2	-	-	246	85
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	2.901	5.141	99	478	175	8.794	1.261
Depoziti stanovništva	90	5.177	2.293	5.627	1.659	14.846	11.090
Uzeti zajmovi	27	1.939	1.024	595	666	4.251	1.266
Rezervacije za obveze i troškove	804	-	-	-	-	804	-
Ostale obveze	766	-	-	-	-	766	-
Podređene obveze	6	-	458	-	382	846	382
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	4.326	-	-	-	-	4.326	-
Nekontrolirajući interes	68	-	-	-	-	68	-
Ukupno obveze, kapital i rezerve	9.260	12.340	3.876	6.700	2.882	35.058	14.084
Kamatna neusklađenost	(489)	5.363	(3.016)	(4.444)	2.586	-	(3.934)

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Razdoblje promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi uz fiksne kamatne stope (nastavak)

Banka

2016.	Beskamatno Milijuni kn	Do jednog mjeseca Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	Preko 12 mjeseci Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Fiksne kamatne stope Milijuni kn
			1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	Preko 12 mjeseci Milijuni kn		
Imovina							
Novac i računi kod banaka	3.717	-	-	-	-	3.717	-
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	-	-	-	-	1.675	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	387	1.764	-	-	-	2.151	1.600
Plasmani i zajmovi drugim bankama	145	586	545	72	36	1.384	1.239
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	692	660	859	2.710	-	4.921	3.931
Zajmovi komitentima	62	11.305	319	1.037	3.490	16.213	5.094
Ulaganja u podružnice	408	-	-	-	-	408	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	478	-	-	-	-	478	-
Nematerijalna imovina	206	-	-	-	-	206	-
Odgodenja porezna imovina	83	-	-	-	-	83	-
Ostala i tekuća porezna imovina	180	-	-	-	-	180	-
Ukupno imovina	8.033	14.315	1.723	3.819	3.526	31.416	11.864
Obveze, kapital i rezerve							
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	97	-	-	-	-	97	-
Depoziti banaka	258	192	30	40	-	520	262
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	184	8.947	210	668	81	10.090	1.416
Depoziti stanovništva	48	5.711	1.749	4.558	1.129	13.195	8.542
Uzeti zajmovi	51	110	230	809	559	1.759	1.308
Rezervacije za obveze i troškove	176	-	-	-	-	176	-
Ostale obveze	292	-	-	-	-	292	-
Podređene obveze	6	-	453	-	378	837	378
Kapital i rezerve	4.450	-	-	-	-	4.450	-
Ukupno obveze, kapital i rezerve	5.562	14.960	2.672	6.075	2.147	31.416	11.906
Kamatna neuskladenost	2.471	(645)	(949)	(2.256)	1.379	-	(42)

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Razdoblje promjena kamatnih stopa, analiza kamatnog rizika i iznosi uz fiksne kamatne stope (nastavak)

Banka 2015.	Do jednog mjeseca							Fiksne kamatne stope Milijuni kn
	Beskamatno Milijuni kn	1-3 mjeseca Milijuni kn	3-12 mjeseci Milijuni kn	Preko 12 mjeseci Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn		
Imovina								
Novac i računi kod banaka	2.633	-	-	-	-	-	2.633	-
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.977	-	-	-	-	-	1.977	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	407	1.402	-	145	-	1.954	1.374	
Plasmani i zajmovi drugim bankama	12	861	-	67	51	991	979	
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	1.416	29	262	988	2.049	4.744	3.037	
Zajmovi komitentima	67	13.933	190	703	2.494	17.387	3.567	
Ulaganja u podružnice	366	-	-	-	-	366	-	
Nekretnine, postrojenja i oprema	458	-	-	-	-	458	-	
Nematerijalna imovina	188	-	-	-	-	188	-	
Odgodenja porezna imovina	201	-	-	-	-	201	-	
Ostala i tekuća porezna imovina	282	-	-	-	-	282	-	
Ukupno imovina	8.007	16.225	452	1.903	4.594	31.181	8.957	
Obveze, kapital i rezerve								
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	111	-	-	-	-	-	111	-
Depoziti banaka	168	89	31	48	-	336	168	
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	2.830	5.611	99	548	185	9.273	1.348	
Depoziti stanovništva	90	5.151	2.247	5.382	821	13.691	9.935	
Uzeti zajmovi	38	371	193	539	661	1.802	1.261	
Rezervacije za obveze i troškove	793	-	-	-	-	-	793	-
Ostale obveze	315	-	-	-	-	-	315	-
Podređene obveze	6	-	458	-	382	846	382	
Kapital i rezerve	4.014	-	-	-	-	4.014	-	
Ukupno obveze, kapital i rezerve	8.365	11.222	3.028	6.517	2.049	31.181	13.094	
Kamatna neuskladenost	(358)	5.003	(2.576)	(4.614)	2.545	-	(4.137)	

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**47. Upravljanje rizicima (nastavak)****Prosječne kamatne stope (nastavak)**

Prosječne kamatne stope prikazane u nastavku predstavljaju ponderirani prosječan prinos na finansijske instrumente na kraju izvještajnog razdoblja i nužno ne prikazuju prinos u nekom drugom razdoblju tijekom godine.

Veći dio obveza i kapitala i kamatnosne imovine izražen je ili vezan za stranu valutu.

Grupa	Do jednog mjeseca %	1-3 mjeseca %	3-12 mjeseci %	Preko 12 mjeseci %
2016.				
Imovina				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	3,64	3,51	4,61	-
Plasmani i zajmovi drugim bankama	(0,12)	(0,20)	1,55	-
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	3,91	3,17	2,94	6,02
Zajmovi komitentima	6,26	4,48	4,60	5,40
<u>Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća</u>	<u>4,91</u>	<u>6,71</u>	<u>3,58</u>	<u>6,50</u>
Obveze				
Depoziti banaka	0,28	-	-	-
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	0,17	0,66	1,25	2,22
Depoziti stanovništva	0,22	0,86	0,92	1,87
Uzeti zajmovi	1,00	1,53	0,86	2,05
<u>Podređene obveze</u>	<u>-</u>	<u>6,26</u>	<u>-</u>	<u>6,75</u>

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)**47. Upravljanje rizicima (nastavak)****Prosječne kamatne stope (nastavak)**

Grupa	Do jednog mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 12 mjeseci
2015.	%	%	%	%
Imovina				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2,78	5,56	6,30	-
Plasmani i zajmovi drugim bankama	0,35	1,30	0,07	-
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	0,51	0,26	1,78	3,77
Zajmovi komitentima	6,99	4,92	5,27	6,02
<u>Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća</u>	<u>6,03</u>	<u>6,03</u>	<u>4,13</u>	<u>6,28</u>
Obveze				
Depoziti banaka	0,12	0,60	-	-
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	0,33	0,84	1,36	2,56
Depoziti stanovništva	0,70	1,67	1,66	2,35
Uzeti zajmovi	1,23	1,49	0,93	2,40
<u>Podređene obveze</u>	<u>-</u>	<u>6,53</u>	<u>-</u>	<u>6,75</u>

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Prosječne kamatne stope (nastavak)

Banka	Do jednog mjeseca %	1-3 mjeseca %	3-12 mjeseci %	Preko 12 mjeseci %
2016.				
Imovina				
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	3,49	-	-	-
Plasmani i zajmovi drugim bankama	(0,12)	(0,20)	2,37	6,00
Zajmovi komitentima	6,47	4,55	4,57	5,53
Financijska imovina podobna za prodaju	3,84	3,01	2,98	-
Obveze				
Depoziti banaka	0,28	0,52	0,51	-
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	0,17	0,66	1,23	2,36
Depoziti stanovništva	0,21	0,81	0,83	1,33
Uzeti zajmovi	1,15	0,68	0,89	2,05
Podređene obveze	-	6,26	-	6,75
Banka	Do jednog mjeseca %	1-3 mjeseca %	3-12 mjeseci %	Preko 12 mjeseci %
2015.				
Imovina				
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2,83	-	7,69	-
Plasmani i zajmovi drugim bankama	0,35	-	1,40	5,85
Zajmovi komitentima	7,18	5,23	5,15	6,13
Financijska imovina podobna za prodaju	0,20	0,26	1,76	3,60
Obveze				
Depoziti banaka	0,17	0,82	1,05	-
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	0,32	0,84	1,29	2,60
Depoziti stanovništva	0,69	1,64	1,60	1,89
Uzeti zajmovi	0,95	1,07	0,85	2,38
Podređene obveze	-	6,53	-	6,75

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Kamatni rizik u knjizi trgovanja

Sljedeće tablice prikazuju promjenu sadašnje vrijednosti u knjizi trgovanja (BPV odnosno engl. basis point value po valutama za koje je ova promjena materijalna) za 2016. i 2015. godinu:

BPV / Valuta u kn	EUR	USD	HRK
31. prosinac 2016.	8.885,4	(7.502,7)	(12.358,5)
Prosjek	3.089,3	(5.271,2)	(20.143,3)
Minimum	(17.858,6)	(8.834,1)	(28.112,7)
Maksimum	18.923,4	(2.344,7)	(11.969,6)

BPV / Valuta u kn	EUR	USD	HRK
31. prosinac 2015.	(15.477,1)	(3.476,6)	(12.207,1)
Prosjek	(7.541,1)	(1.325,5)	(10.158,7)
Minimum	(19.209,8)	(198,2)	(8.105,8)
Maksimum	19.761,5	(4.416,1)	(13.209,2)

Ukupni BPV za knjigu trgovanja za 30. prosinac 2016. iznosio je 29,4 tisuće EUR u odnosu na 31. prosinac 2015. kada je bio 32,9 tisuća EUR.

Kamatni rizik izvan knjige trgovanja

Aktivnosti upravljanja aktivom i pasivom provode se imajući u vidu osjetljivost pozicija Grupe na promjene kamatnih stopa. Odluke se donose na osnovu raznih analiza i simulacija kamatnih prihoda kako bi se osigurala odgovarajuća osjetljivost na promjene kamatnih stopa u skladu s očekivanim promjenama tržišnih kamatnih stopa te u skladu s ukupnim apetitom za rizik.

Sljedeće tablice prikazuju promjenu sadašnje vrijednosti izvan knjige trgovanja (BPV po valutama za koje je ova promjena materijalna) za 2016. i 2015. godinu:

BPV / Valuta u kn	HRK	EUR	USD	CHF
31. prosinac 2016.	(19.460,0)	(208.289,9)	(5.410,8)	
Prosjek	(24.222,4)	(179.572,9)	(3.027,0)	
Minimum	(51.132,9)	(242.279,9)	(9.047,0)	
Maximum	5.385,8	(26.217,9)	878,5	

BPV / Valuta u kn	HRK	EUR	USD	CHF
31. prosinac 2015.	(13.533,0)	(42.757,6)	(3.159,9)	(18.752,4)
Prosjek	(35.533,9)	(52.677,0)	(5.229,5)	(22.224,3)
Minimum	(67.062,7)	(81.411,2)	(12.581,4)	(30.179,2)
Maximum	(13.533,0)	(18.676,7)	931,6	(16.529,8)

Ukupni BPV izvan knjige trgovanja za 30. prosinac 2016. iznosio je 234,8 tisuća EUR u odnosu na 31. prosinac 2015. kada je bio 79,8 tisuća EUR.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Kamatni rizik u knjizi banke ne mjeri se samo korištenjem Value-at-Risk metode nego i tradicionalnim alatima kao što su analize usklađenosti ponovnih vrednovanja stavki aktive i pasive (interest rate gap analize). Pri mjerenu izloženosti kamatnim riziku putem analize osjetljivosti ekonomske vrijednosti primjenjuje se metodologija definirana u Basel II regulativi, koja predviđa mjerjenje efekta koji paralelni pomak referentnih krivulja prinosa od 200 baznih bodova ima na vlastitu ekonomsku vrijednost.

u kunama	31. prosinac 2016.	31. prosinac 2015.
CHF	-	220.596
EUR	159.616	58.890
kn	16.022	35.853
Ostalo	(8.220)	(13.728)
Ukupno	167.418	301.611
%	3,77%	6,6%

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica rizik je fluktuacije cijene vlasničkih vrijednosnica, koja će utjecati na vrijednost vlasničkih ulaganja i ostalih instrumenata čija vrijednost proizlazi iz vlasničkih ulaganja. Primarna izloženost cjenovnom riziku proizlazi iz vlasničkih vrijednosnica koje se vrednuju po vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Equity delta je indikator izloženosti cjenovnom riziku koja proizlazi iz pozicija u vlasničkim vrijednosnicama koje se drže radi trgovanja. Upravljanje cjenovnim rizikom vlasničkih vrijednosnica obavlja se putem uspostavljenih equity delta limita na razini pojedine pozicije, ukupnog equity delta limita kao i VaR limita na razini ukupne pozicije vlasničkih vrijednosnica koje se drže radi trgovanja.

Praćenje vlasničkog portfelja obavlja se analizom osjetljivosti ovog portfelja putem Equity delta limita i VaR limita.

Valutni rizik

Grupa je izložena riziku promjene tečajeva koji označava rizik gubitaka ostvarenih na otvorenim pozicijama u stranim valutama.

Izloženost riziku promjene tečaja proizlazi iz transakcija s kreditima denominiranim u stranim valutama, depozitima denominiranim u stranim valutama te iz investicijskih i tržišnih aktivnosti. Ova izloženost se prati dnevno, sukladno interno utvrđenim limitima na razini pojedine valute te u ukupnom iznosu maksimalno dozvoljene otvorene devizne pozicije.

Grupa upravlja svojom izloženošću riziku promjene tečaja postavljanjem načela i limita za izloženosti u stranim valutama te praćenjem izloženosti u odnosu na limite, uključujući i stop loss limite. Svoje poslovne aktivnosti Grupa usmjerava nastojeći minimizirati neusklađenost između imovine i obveza denominiranih u stranoj valuti ili uz valutnu klausulu, održavajući dnevno poslovanje u granicama odobrenih limita po valutama.

Grupa je primarno izložena valuti EUR. Kako bi se zaštitila od valutnog rizika, Grupa koristi derivatne finansijske instrumente.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza po valutama

Rezervacija za obveze i troškove po osnovi konverzije CHF kredita denominiranih u ili vezanih za švicarski franak u iznosu od 6 milijuna kuna (2015.:617 milijuna kn) uključena je u poziciju domaća valuta.

Grupa 2016.	Valute vezane uz EURO		Valute vezane uz CHF		Ostale strane valute Milijuni kn	Ukupno strane valute Milijuni kn	Domaća valuta Milijuni kn	Ukupno valute Milijuni kn
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn				
Imovina								
Novac i računi kod banaka	92	-	13	-	89	194	3.527	3.721
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	-	-	-	-	-	-	1.675	1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.182	459	-	-	197	1.838	677	2.515
Plasmani i zajmovi drugim bankama	972	-	-	-	201	1.173	159	1.332
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	2.770	883	-	-	925	4.578	639	5.217
Zajmovi komitentima	1.896	9.165	37	27	124	11.249	7.255	18.504
Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	7	238	-	-	-	245	48	293
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	-	1.496	1.496
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	-	240	240
Odgodenja porezna imovina	-	-	-	-	-	-	86	86
Ostala i tekuća porezna imovina	14	28	-	-	1	43	242	285
Ukupno imovina	6.933	10.773	50	27	1.537	19.320	16.044	35.364
Obveze, kapital i rezerve								
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	62	-	5	-	17	84	13	97
Depoziti banaka	121	-	23	-	130	274	167	441
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	2.400	61	14	-	607	3.082	6.809	9.891
Depoziti stanovništva	8.507	957	298	-	1.647	11.409	2.844	14.253
Uzeti zajmovi	2.484	424	-	-	7	2.915	1.077	3.992
Rezervacije za obveze i troškove	15	1	-	-	-	16	171	187
Ostale obveze	14	370	-	-	1	385	391	776
Podređene obveze	837	-	-	-	-	837	-	837
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	-	-	-	-	-	-	4.890	4.890
Ukupno obveze, kapital i rezerve	14.440	1.813	340	-	2.409	19.002	16.362	35.364
Valutna neusklađenost	(7.507)	8.960	(290)	27	(872)	318	(318)	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza po valutama (nastavak)

Grupa 2015.	Valute vezane uz EURO		Valute vezane uz CHF		Ostale strane valute Milijuni kn	Ukupno strane valute Milijuni kn		Domaća valuta Milijuni kn	Ukupno valute Milijuni kn
	EURO Milijuni kn	vezane uz EURO Milijuni kn	CHF Milijuni kn	Valute vezane uz CHF Milijuni kn		strane valute Milijuni kn	strane valute Milijuni kn		
Imovina									
Novac i računi kod banaka	79	-	37	-	125	241	2.396	2.637	
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	269	-	-	-	-	269	1.708	1.977	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.173	453	-	-	128	1.754	537	2.291	
Plasmani i zajmovi drugim bankama	331	12	-	-	514	857	98	955	
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	3.284	590	-	-	737	4.611	417	5.028	
Zajmovi komitentima	2.048	9.298	44	1.914	79	13.383	6.243	19.626	
Finansijska ulaganja koja se drže do dospjeća	7	242	-	-	-	249	34	283	
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	-	1.482	1.482	
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	-	195	195	
Odgodjena porezna imovina	-	-	-	-	-	-	206	206	
Ostala i tekuća porezna imovina	8	26	-	-	1	35	343	378	
Ukupno imovina	7.199	10.621	81	1.914	1.584	21.399	13.659	35.058	
Obveze, kapital i rezerve									
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	56	-	20	-	8	84	27	111	
Depoziti banaka	89	-	2	-	21	112	134	246	
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	2.355	72	15	-	528	2.970	5.824	8.794	
Depoziti stanovništva	9.226	1.068	325	-	1.639	12.258	2.588	14.846	
Uzeti zajmovi	2.835	671	-	-	-	3.506	745	4.251	
Rezervacije za obveze i troškove	31	1	-	-	1	33	771	804	
Ostale obveze	23	349	-	-	1	373	393	766	
Podređene obveze	846	-	-	-	-	846	-	846	
Kapital i rezerve koji pripadaju dioničarima matičnog društva	-	-	-	-	-	-	4.326	4.326	
Nekontrolirajući interes	-	-	-	-	-	-	68	68	
Ukupno obveze, kapital i rezerve	15.461	2.161	362	-	2.198	20.182	14.876	35.058	
Valutna neusklađenost	(8.262)	8.460	(281)	1.914	(614)	1.217	(1.217)	-	

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza po valutama (nastavak)

Banka	Valute vezane uz EURO EURO Milijuni kn	Valute vezane uz CHF uz EURO Milijuni kn	CHF Milijuni kn	Ostale strane valute Milijuni kn	Ukupno strane valute Milijuni kn	Domaća valuta Milijuni kn	Ukupno valute Milijuni kn
2016.							
Imovina							
Novac i računi kod banaka	92	-	13	-	89	194	3.523 3.717
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	-	-	-	-	-	-	1.675 1.675
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.147	247	-	-	197	1.591	560 2.151
Plasmani i zajmovi drugim bankama	987	-	-	-	201	1.188	196 1.384
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	2.770	647	-	-	925	4.342	579 4.921
Zajmovi komitentima	1.896	7.220	37	27	124	9.304	6.909 16.213
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	-	-	408 408
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	-	478 478
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	-	206 206
Odgodjena porezna imovina	-	-	-	-	-	-	83 83
Ostala i tekuća porezna imovina	14	-	-	-	1	15	165 180
Ukupno imovina	6.906	8.114	50	27	1.537	16.634	14.782 31.416
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka							
Depoziti banaka	63	-	5	-	17	85	12 97
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	121	-	23	-	130	274	246 520
Depoziti stanovništva	2.474	-	14	-	607	3.095	6.995 10.090
Uzeti zajmovi	8.508	4	298	-	1.647	10.457	2.738 13.195
Rezervacije za obveze i troškove	331	424	-	-	7	762	997 1.759
Ostale obveze	15	1	-	-	-	16	160 176
Podređene obveze	14	11	-	-	1	26	266 292
Kapital i rezerve	837	-	-	-	-	837	- 837
Ukupno obveze, kapital i rezerve	12.363	440	340	-	2.409	15.552	15.864 31.416
Valutna neusklađenost	(5.457)	7.674	(290)	27	(872)	1.082	(1.082) -

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Analiza po valutama (nastavak)

Banka	Valute vezane uz EURO EURO Milijuni kn	Valute vezane uz CHF uz EURO Milijuni kn	Valute vezane uz CHF CHF Milijuni kn	Ostale strane valute Milijuni kn	Ukupno strane valute Milijuni kn	Domaća valuta Milijuni kn	Ukupno valute Milijuni kn
2015.							
Imovina							
Novac i računi kod banaka	75	-	37	-	125	237	2.396
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	269	-	-	-	-	269	1.708
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1.147	254	-	-	128	1.529	425
Plasmani i zajmovi drugim bankama	347	-	-	-	514	861	130
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	3.284	346	-	-	737	4.367	377
Zajmovi komitentima	2.048	7.178	44	1.914	79	11.263	6.124
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	-	-	366
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	-	458
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	-	188
Odgodjena porezna imovina	-	-	-	-	-	-	201
Ostala i tekuća porezna imovina	8	-	-	-	1	9	273
Ukupno imovina	7.178	7.778	81	1.914	1.584	18.535	12.646
							31.181
Obveze, kapital i rezerve							
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	56	-	20	-	8	84	27
Depoziti banaka	89	-	2	-	21	112	224
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	2.629	-	15	-	528	3.172	6.101
Depoziti stanovništva	9.226	5	325	-	1.639	11.195	2.496
Uzeti zajmovi	375	683	-	-	-	1.058	744
Rezervacije za obveze i troškove	31	1	-	-	1	33	760
Ostale obveze	23	4	-	-	1	28	287
Podređene obveze	846	-	-	-	-	846	-
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	-	4.014
Ukupno obveze, kapital i rezerve	13.275	693	362	-	2.198	16.528	14.653
							31.181
Valutna neusklađenost	(6.097)	7.085	(281)	1.914	(614)	2.007	(2.007)
							-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Operativni rizik

Operativni rizik se definira kao rizik gubitka koji proizlazi iz neodgovarajućih ili neuspjelih internih procesa, ljudskog faktora, sustava ili vanjskih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik, ali isključuje strateški i reputacijski rizik. S ciljem efikasnog upravljanja operativnim rizikom, RZB/RBI Grupa donosi smjernice koje se baziraju na standardima i uredbama EU, Zakonu o kreditnim institucijama, Odlukama HNB-a, dokumentima Bazelskog odbora i RZB/RBI grupnim direktivama.

Okvir za upravljanje operativnim rizikom Grupe sastoji se od procesa, struktura, kontrola za prepoznavanje, mjerjenje, upravljanje, praćenje i izračun kapitala, kontrolu rizika i ublažavanje gubitaka nastalih zbog neadekvatnih ili neizvršenih internih procesa, grešaka ljudi i sustava ili vanjskih događaja.

Okvir za upravljanje operativnim rizikom je strukturiran tako da poveća transparentnost operativnih rizika širom Grupe, ojača upravljanje izloženošću operativnom riziku i osigura potpunu sukladnost regulatornim zahtjevima.

Uloge i Odgovornosti

RZB/RBI Grupa potiče otvoreno okruženje i kulturu a svi djelatnici Grupe, preko svojih pojedinačnih uloga i odgovornosti, doprinose održavanju učinkovitog Okvira za upravljanje operativnim rizikom.

Iako krajnju odgovornost za rizike ima Član Uprave za rizike, sustav odgovornosti za upravljanje operativnim rizikom se bazira na tri linije obrane, koje pridonose održavanju djelotvornog okvira za upravljanje operativnim rizikom.

Prvu liniju obrane predstavljaju organizacijske jedinice čije poslovne aktivnosti generiraju rizik. Ove organizacijske jedinice nositelji rizika su vlasnici operativnog rizika.

Druga linija obrane pruža neovisnu procjenu operativnog rizika, nadzor i preispituje prvu liniju obrane. Drugu liniju obrane čine:

- Član uprave za rizike RBI/RZB Grupe i član uprave za rizike RBA, koji predstavljaju svoje Uprave, pružaju strateške smjernice, osiguravaju vodstvo i primjерeno upravljanje operativnim rizicima.
- Odbori za upravljanje operativnim rizikom na razini RBI/RZB Grupe i RBA, predstavljaju tijelo odlučivanja, koje nadzire cijeli okvir za upravljanje operativnim rizikom.
- RBI/RZB Group Operational Risk Controlling razvija i održava okvir za upravljanje operativnim rizikom Grupe te zajedno s Kontrolom operativnih rizika Raiffeisenbank Austria dd, osigurava proaktivno prepoznavanje, mjerjenje, upravljanje i praćenje operativnih rizika.
- Kontrola operativnih rizika Raiffeisenbank Austria dd osigurava vodstvo i stručnu podršku za upravljanje operativnim rizikom na razini Članice RBI/RZB Grupe. Odgovornost Kontrole operativnih rizika je osigurati poštivanje minimalnih standarda i proaktivno prepoznavanje, mjerjenje, upravljanje i praćenje operativnih rizika.

Treća linija obrane je Unutarnja revizija, koja ispituje djelotvornost i prikladnost glavnih procesa upravljanja rizicima.

Prepoznavanje, mjerjenje, upravljanje i praćenje rizika

Operativnim rizikom upravlja se u okviru ciklusa upravljanja rizikom koji obuhvaća prepoznavanje, mjerjenje, upravljanje i praćenje rizika.

Prepoznavanje operativnih rizika uključuje analizu dolje navedenih parametara radi razumijevanja materijalne značajnosti vrsta operativnog rizika kojima poslovanje može biti izloženo. Operativni rizici u Grupi se prepoznaju na proaktivnoj i redovnoj osnovi u okviru: proizvoda, procesa, sustava i vanjskih faktora.

Mjerjenje operativnog rizika može po svojoj prirodi biti i kvantitativno i kvalitativno i uključuje sljedeće instrumente:

- *Procjena rizika* služi povećanju svjesnosti o operativnim rizicima, identificira operativne rizike, i ovladava identificirane operativne rizike. Procjena rizika određuje neto rizik procesa, organizacijske jedinice u kojima rizik nastaje ili aktivnost koja je relevantna kao ciljana vrijednost za mjerjenje kvalitativnog upravljanja rizikom. Rezultat procjene rizika je temelj za izradu profila rizičnosti.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

47. Upravljanje rizicima (nastavak)

Operativni rizik (nastavak)

- *Pokazatelji ranog upozorenja* se koriste za kontinuirano praćenje i izvještavanje o izloženosti operativnom riziku. Pružaju signal ranog upozorenja za potencijalne probleme ili promjene u rizičnom profilu, koje mogu zahtijevati upravljačku mjeru.
- *Prikupljanje podataka o događajima operativnog rizika* i analiza internih podatka o događajima operativnog rizika pružaj značajne informacije za mjerjenje utjecaja događaja operativnog rizika i djelotvornosti sustava unutarnjih kontrola.
- *Analiza scenarija* je proces kojim Grupa razmatra utjecaj ekstremnih ali mogućih događaja na svoje poslovanje i pridružuje procjenu vjerojatnosti i jačine rasponu mogućih ishoda. Analiza scenarija ima za cilj osigurati prognostičke metode sakupljanja rijetkih događaja koji se nisu dogodili u bančinoj povijesti gubitaka, podizanje svjesnosti i educiranje managementa, osiguravajući pregled nad različitim vrstama rizika te pokretanje mjera ovladavanja rizikom.

Praćenje je usmjereni na redovit pregled ciklusa upravljanja operativnim rizikom, instrumenata i metoda upravljanja operativnim rizikom, kako bi se osigurala njihova relevantnost i valjanost u procjeni operativnog rizika te na osiguranje da primijenjene mjere ovladavanja rizikom djeluju učinkovito, redovito se provjeravaju i po potrebi prilagođavaju.

Izvještavanje podržava ciklus upravljanja operativnim rizikom, osiguravajući stalan i pravovremen protok informacija do relevantnih tijela koja donose odluke. Na taj način, izvještavanje o operativnom riziku podržava transparentnost rizika i integraciju aktivnosti upravljanja operativnim rizikom u svakodnevno poslovanje.

Ovladavanje rizikom je usmjereni na upravljanje izloženošću riziku, primjenjujući neku od sljedećih akcija: izbjegavanje rizika (uklanjanje izvora rizika), smanjenje rizika (mijenjanje vjerojatnosti ili posljedica primjenjujući kontrolu ili druge aktivnosti za ublažavanje), prijenos rizika (dijeljenje rizika s drugom stranom ili više njih), prihvatanje rizika (prihvatanje rizika informiranim odlukom). Grupa definira okidače unutar alata za prepoznavanje rizika, koji rezultiraju obveznim mjerama ovladavanja rizikom ali ovladavanje rizikom je i dio svakodnevnih aktivnosti u trenutku prepoznavanja rizika.

Sve članice Grupe za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik koriste standardni pristup.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji na glavnem, odnosno najpovoljnijem tržištu pod postojećim tržišnim uvjetima, tj. izlazna cijena, neovisno o tome da li je ona neposredno vidljiva ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i oni koji su raspoloživi za prodaju vrednuju se po fer vrijednosti. Zajmovi i potraživanja i imovina koja se drži do dospijeća vrednuju se po amortiziranom trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti.

Zbog kratkih dospijeća novca i potraživanja od banaka, plasmana drugim bankama, depozita banaka, depozita društava i sličnih subjekata, njihova knjigovodstvena vrijednost reflektira njihovu fer vrijednost.

U nastavku slijedi sažetak glavnih metoda i pretpostavki korištenih u procjeni fer vrijednosti finansijskih instrumenata.

Zajmovi

Fer vrijednost zajmova izračunava se temeljem diskontiranih očekivanih budućih novčanih tokova glavnice i kamate. Očekivani budući gotovinski tokovi procjenjuju se uzimajući u obzir kreditne rizike i sve pokazatelje umanjenja vrijednosti uključujući i rezerviranja izračunata po stopi koju propisuje HNB, za naplative plasmane na skupnoj osnovi prema uputama HNB-a. Očekivani budući novčani tokovi za homogene kategorije zajmova, kao što su hipotekarni zajmovi stanovništvu, procjenjuju se na bazi portfelja i diskontiraju se po trenutnim stopama koje su važeće za slične zajmove novim komitentima sa sličnim kreditnim profilom. Procijenjene fer vrijednosti zajmova odražavaju promjene u kreditnom statusu otkad su zajmovi odobreni i promjene kamatnih stopa u slučaju zajmova koji imaju fiksnu kamatnu stopu. S obzirom da Grupa ima vrlo limitiran portfelj kredita sa fiksnom stopom te dugoročno dospijeće, fer vrijednost kredita ne razlikuje se materijalno od njihove knjigovodstvene vrijednosti prema procjeni rukovodstva. Razlike između fer vrijednosti budućih gubitaka od trenutno naplativih kredita u portfelju i efekta rezervacija na skupnoj osnovi priznatih sukladno propisima HNB-a, nisu uzete u obzir.

Depoziti banaka i komitenata

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definirano dospijeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na dan izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospijećem temelji se na diskontiranim novčanim tokovima prema trenutačno važećim kamatnim stopama za depozite sličnog preostalog dospijeća. Vrijednost dugoročnih odnosa s deponentima ne uzima se u obzir kod procjene fer vrijednosti.

Uzeti zajmovi

Veći dio dugoročnih uzetih zajmova Grupe nema tržišnu cijenu, te se fer vrijednost procjenjuje kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova, diskontiranih po kamatnim stopama na datum izvješćivanja za Grupu, za novi zajam sličnog tipa i preostale ročnosti.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Tablica sumarno prikazuje fer vrijednosti finansijskih instrumenata Grupe i Banke na dan 31. prosinca 2016. i 2015. godine:

Grupa	Knjigovo-dstvena vrijednost Milijuni kn	Fer vrijednost Milijuni kn	2016.		Knjigovo-dstvena vrijednost Milijuni kn	Fer vrijednost Milijuni kn	2015.	
			Procijenjeni nepriznati dobici/(gubici) Milijuni kn	Knjigovo-dstvena vrijednost Milijuni kn			Procijenjeni nepriznati dobici/ (gubici) Milijuni kn	
Novac i računi kod banaka	3.721	3.721	-	2.637	2.637	-		
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	1.675	-	1.977	1.977	-		
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.515	2.515	-	2.291	2.291	-		
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.332	1.332	-	955	955	-		
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	5.217	5.217	-	5.028	5.028	-		
Zajmovi komitentima Finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća	18.504	18.644	140	19.626	19.688	62		
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	293	257	(36)	283	243	(40)		
Depoziti banaka	(97)	(97)	-	(111)	(111)	-		
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	(441)	(441)	-	(246)	(246)	-		
Depoziti stanovništva	(9.891)	(9.879)	12	(8.794)	(8.782)	12		
Uzeti zajmovi	(14.253)	(14.233)	20	(14.846)	(14.911)	(65)		
Podređene obveze	(3.992)	(3.983)	9	(4.251)	(4.242)	9		
Ukupno	(837)	(820)	17	(846)	(810)	36		
			162			14		

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Banka	2016.			2015.		
	Knjigovo-dstvena vrijednost Milijuni kn	Fer vrijednost Milijuni kn	Procijenjeni nepriznati dobici/(gubici) Milijuni kn	Knjigovo-dstvena vrijednost Milijuni kn	Fer vrijednost Milijuni kn	Procijenjeni nepriznati dobici/(gubici) Milijuni kn
Novac i računi kod banaka	3.717	3.717	-	2.633	2.633	-
Obvezna pričuva kod Hrvatske narodne banke	1.675	1.675	-	1.977	1.977	-
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.151	2.151	-	1.954	1.954	-
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.384	1.385	1	991	990	(1)
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	4.921	4.921	-	4.744	4.744	-
Zajmovi komitentima	16.213	16.379	166	17.387	17.564	177
Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(97)	(97)	-	(111)	(111)	-
Depoziti banaka	(520)	(520)	-	(336)	(336)	-
Depoziti društava i ostalih sličnih subjekata	(10.090)	(10.085)	5	(9.273)	(9.259)	14
Depoziti stanovništva	(13.195)	(13.175)	20	(13.691)	(13.672)	19
Uzeti zajmovi	(1.759)	(1.750)	9	(1.802)	(1.793)	9
Podređene obveze	(837)	(820)	17	(846)	(810)	36
Ukupno			218			254

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

U idućoj tablici su analizirani finansijski instrumenti koji su nakon prvog priznavanja svedeni na fer vrijednost, razvrstani u tri skupine ovisno o dostupnosti dostupnih pokazatelja fer vrijednosti (tabelarni prikaz za razliku od povezanih bilješki ne uključuje učinkovitiju kamatu):

- 1. razina dostupnih primjetljivih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz (neusklađenih) cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima za istovrsnu imovinu i istovrsne obveze;
- 2. razina dostupnih primjetljivih pokazatelja – pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz drugih podataka, a ne iz kotiranih cijena iz 1. razine, a odnose se na izravno promatranje imovine ili obveza, tj. njihovih cijena ili su dobiveni neizravno, tj. izvedeni iz cijena; i
- 3. razina pokazatelja – pokazatelji izvedeni primjenom metoda vrednovanja u kojima su kao ulazni podaci korišteni podaci o imovini ili obvezama koji se ne temelje na primjetljivim tržišnim podacima (neprimjetljivi ulazni podaci).

Grupa	2016.						2015.		
	1. razina Milijuni kn	2. razina Milijuni kn	3. razina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	1. razina Milijuni kn	2. razina Milijuni kn	3. razina Milijuni kn	Ukupno Milijuni kn	
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>									
Instrumenti koji se drže radi trgovanja									
- Dužničke vrijednosnice	1.842	40	-	1.882	1.655	53	-	1.708	
- Vlasničke vrijednosnice	5	-	-	5	6	-	2	8	
- Derivativna finansijska imovina	-	108	-	108	-	70	-	70	
<i>Finansijska imovina početno određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>									
- Dužničke vrijednosnice	363	115	3	481	321	160	3	484	
- Vlasničke vrijednosnice	2	-	-	2	1	-	-	1	
- Ulaganja u investicijske fondove kojima upravljaju povezane i treće osobe	9	-	-	9	1	-	-	1	
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>									
- Dužničke vrijednosnice	5.144	-	-	5.144	4.924	-	-	4.924	
- Vlasničke vrijednosnice	8	17	4	29	4	-	60	64	
Ukupno	7.373	280	7	7.660	6.912	283	65	7.260	
<i>Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>									
- Derivativne finansijske obveze	(4)	(92)	-	(96)	-	(109)	-	(109)	
Ukupno	(4)	(92)	-	(96)	-	(109)	-	(109)	

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Banka	2016.						2015.			
	1. razina		2. razina		3. razina		Ukupno	1. razina		
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn		Milijuni kn	Milijuni kn	
<i>Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>										
Instrumenti koji se drže radi trgovanja										
- Dužničke vrijednosnice	1.842	40	-	1.882	1.655	53	-	1.708		
- Vlasničke vrijednosnice	5	-	-	5	6	-	2	8		
- Derivativna finansijska imovina	-	116	-	116	-	80	-	80		
<i>Finansijska imovina početno određena po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>										
- Dužničke vrijednosnice	97	25	3	125	65	77	3	145		
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>										
- Dužničke vrijednosnice	4.851	-	-	4.851	4.644	-	-	4.644		
- Vlasničke vrijednosnice	8	17	4	29	4	-	60	64		
Ukupno	6.803	198	7	7.008	6.374	210	65	6.649		
<i>Finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka</i>										
- Derivativne finansijske obveze	(4)	(92)	-	(96)	-	(109)	-	(109)		
Ukupno	(4)	(92)	-	(96)	-	(109)	-	(109)		

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje uskladu između početnih i završnih stanja za mjerjenje fer vrijednosti u razini 3 unutar hijerarhije fer vrijednosti:

Grupa/Banka	<i>Instrumenti namijenjeni trgovaju</i>	<i>Finansijska imovina predodređena za iskazivanje po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak</i>	<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>
	Vlasnički instrumenti	Dužnički vrijednosni papiri pravnih osoba	Vlasnički vrijednosni papiri
Na dan 1. siječnja 2015.	2	3	5
Dobici i gubici iskazani u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti	-	-	55
Na dan 31. prosinca 2015.	2	3	60
Dobici i gubici iskazani u računu dobiti i gubitka	(2)	-	(53)
Reklasifikacija u razinu 1			(3)
Na dan 31. prosinca 2016.	-	3	4

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48. Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Grupa		Fer vrijednost		Hijerarhija fer vrijednosti	Metoda vrednovanja i glavni ulazni podaci	Značajni nedostupni ulazni podaci	Nedostupni ulazni podaci u odnosu na fer vrijednost
		2016.	2015.				
1) Valutne izvedenice (bilješka 8 i 45)	valutni forward ugovori (unaprijednice), međuvalutni swap ugovori, valutne opcije	Imovina 102 milijuna kuna Obveze 34 milijun kuna	Imovina 57 milijuna kuna Obveze 52 milijun kuna	2. razina	Diskontirani tijek novca Budući tijek novca procjenjuje se prema terminskim tečajevima dostupnim na kraju izvještajnog razdoblja i ugovorenim terminskim tečajevima, diskontiranima primjenom stope koja odražava kreditni rizik raznih drugih strana ugovora.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
2) Kamatne izvedenice (bilješka 8 i 45)	Ročnice	Imovina -milijuna kuna Obveze 4 milijuna kuna	Imovina -milijuna kuna Obveze - milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Kamatni swapovi, ugovori o terminskim kamatnim stopama	Imovina 6 milijuna kuna Obveze 51 milijun kuna	Imovina 13 milijuna kuna Obveze 50 milijuna kuna	2. razina	Diskontirani tijek novca Budući tijek novca procjenjuje se prema terminskim kamatnim stopama izvedenima iz krivulja prinosa dostupnih na kraju izvještajnog razdoblja i ugovorenim kamatnim stopama, diskontiranima primjenom stope koja odražava kreditni rizik raznih drugih strana ugovora.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
3) Uvrštene dužničke vrijednosnice (bilješka 8)	Domaće i strane državne obveznice	Imovina 1.759 milijuna kuna	Imovina 1.577 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Obveznice izdane od banaka	Imovina 337 milijuna kuna	Imovina 348 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Vrijednosni papiri pravnih osoba	Imovina 76 milijuna kuna	Imovina 43 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Vrijednosni papiri pravnih osoba	Imovina 48 milijuna kuna	Imovina 94 milijuna kuna	2. razina	Diskontirani tijek novca Svođenje na sadašnju vrijednost primjenom stope koja odražava tržišnu kamatnu stopu, uključujući kreditni rizik raznih drugih ugovornih strana.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Vrijednosni papiri pravnih osoba	Imovina 3 milijuna kuna	Imovina 3 milijuna kuna	3. razina	Procjena vrijednosti na temelju diskontiranog tijeka novca uz limit utvrđen prema mišljenju stručnjaka.	Primjena raspršenosti rizika kreditne marže izdavatelja na krivulju prinosa korištenu u svodenju tijeka novca na sadašnju vrijednost. Primjena konzervativnog korektivnog faktora na cijenu diskontiranog tijeka novca. Stručno mišljenje (Uprave) o gornjoj granici cijene, tj. najvišoj cijeni.	Promjena iznose rizika kreditne marže utjecala bi na cijenu izvedenu iz diskontiranog tijeka novca. Promjena maksimalnog iznosa izvedenog iz stručnog mišljenja utjecala bi na konačnu procjenu vrijednosti pozicije.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48 Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Grupa	Fer vrijednost		Hijerarhija fer vrijednosti	Metoda vrednovanja i glavni ulazni podaci	Značajni nedostupni ulazni podaci	Nedostupni ulazni podaci u odnosu na fer vrijednost
	2016.	2015.				
Trezorski zapisi Ministarstva financija	Imovina 34 milijuna kuna	Imovina 8 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
Trezorski zapisi Ministarstva financija	Imovina 106 milijuna kuna	Imovina 119 milijuna kuna	2. razina	Diskontirani tijek novca Svođenje na sadašnju vrijednost primjenom stope koja odražava tržišnu kamatnu stopu, uključujući kreditni rizik raznih drugih ugovornih strana.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
4) Vlasnički instrumenti (bilješka 8)	Vlasnički instrumenti pravnih osoba	Imovina 5 milijuna kuna	Imovina 7 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo
	Vlasnički instrumenti pravnih osoba	Imovina 2 milijuna kuna	Imovina - milijuna kuna	2. razina	Diskontirani tijek novca Svođenje na sadašnju vrijednost primjenom stope koja odražava tržišnu kamatnu stopu, uključujući kreditni rizik raznih drugih ugovornih strana.	neprimjenjivo
Vlasnički vrijednosni papiri ostalih finansijskih intitucija	Imovina -milijuna kuna	Imovina 2 milijuna kuna	3. razina	Procjena vrijednosti prema stavkama bilance	Primjena korektivnog faktora na vrijednost ulaganja u vrijednosne papire. Primjena korektivnog faktora na vrijednost ulaganja u nekretnine.	Promjena visine korektivnog faktora prouzročila bi promjenu rezultata procjene vrijednosti. Primijenjeni korektivni faktori ovise i o kvaliteti ulaganja u vrijednosne papire odnosno nekretnine iskazanih u bilanci fonda.
5) Investicijski fondovi (bilješka 8)	Vlasnički vrijednosni papiri pravnih osoba	Imovina 9 milijuna kuna	Imovina 1 milijun kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo
6) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (bilješka 10)	Vlasnički vrijednosni papiri pravnih osoba	Imovina 8 milijuna kuna	Imovina 4 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo
	Vlasnički vrijednosni papiri pravnih osoba	Imovina 17 milijuna kuna	Imovina - milijuna kuna	2. razina	Diskontirani tijek novca Svođenje na sadašnju vrijednost primjenom stope koja odražava tržišnu kamatnu stopu, uključujući kreditni rizik raznih drugih ugovornih strana.	neprimjenjivo
	Vlasnički vrijednosni papiri	Imovina 4 milijuna kuna	Imovina 60 milijuna kuna	3. razina	Procjena vrijednosti utemeljena na medijanu raznih procjena koje uzimaju u obzir analize istovrsnih skupina i temeljene podatke društva; procjena utemeljena na temeljnim podatcima uz primjenu korektivnog faktora za likvidnost	Primjena korektivnog faktora na vrijednost vlasničkog instrumenta zbog njegove niske likvidnosti. Korektivni faktor temelji se na prinosu na kunske državne obveznice s desetgodišnjim dospijećem ili temeljnim podatcima društva zbog niske likvidnosti instrumenta.
	Domaće i strane državne obveznice	Imovina 3.641 milijuna kuna	Imovina 3.334 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48 Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Grupa	Fer vrijednost		Hijerarhija fer vrijednosti	Metoda vrednovanja i glavni ulazni podaci	Značajni nedostupni ulazni podaci	Nedostupni ulazni podaci u odnosu na fer vrijednost
	2016.	2015.				
Obveznice izdane od banaka	Imovina 1.040 milijuna kuna	Imovina 908 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
Trezorski zapisi Ministarstva financija	Imovina 463 milijuna kuna	Imovina 682 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48 Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Banka	Fer vrijednost		Hijerarhija fer vrijednosti	Metoda vrednovanja i glavni ulazni podaci	Značajni nedostupni ulazni podaci	Nedostupni ulazni podaci u odnosu na fer vrijednost
	2016.	2015.				
1) Valutne izvedenice (bilješka 45)	valutni forward ugovori (unaprijednice), međuvalutni swap ugovori, valutne opcije	Imovina 103 milijuna kuna Obveze 34 milijuna kuna	Imovina 57 milijuna kuna Obveze 52 milijuna kuna	2. razina	Diskontirani tijek novca Budući tijek novca procjenjuje se prema terminskim tečajevima dostupnim na kraju izvještajnog razdoblja i ugovorenim terminskim tečajevima, diskontiranim primjenom stope koja odražava kreditni rizik raznih drugih strana ugovora.	neprimjenjivo neprimjenjivo
2) Kamatne izvedenice (bilješka 8 i 45)	Ročnice	Imovina - milijuna kuna Obveze 4 milijuna kuna	Imovina 3 milijuna kuna Obveze - milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo neprimjenjivo
3) Uvrštene dužničke vrijednosnice (bilješka 8)	Domaće i strane državne obveznice	Imovina 1.493 milijuna kuna Obveznice izdane od banaka	Imovina 19 milijuna kuna Imovina 348 milijuna kuna	2. razina	Diskontirani tijek novca Budući tijek novca procjenjuje se prema terminskim kamatnim stopama izvedenima iz krivulja prinosa dostupnih na kraju izvještajnog razdoblja i ugovorenim kamatnim stopama, diskontiranim primjenom stope koja odražava kreditni rizik raznih drugih strana ugovora.	neprimjenjivo neprimjenjivo
	Vrijednosni papiri pravnih osoba	Imovina 76 milijuna kuna	Imovina 43 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo neprimjenjivo
	Vrijednosni papiri pravnih osoba	Imovina 24 milijuna kuna	Imovina 77 milijuna kuna	2. razina	Diskontirani tijek novca Svođenje na sadašnju vrijednost primjenom stope koja odražava tržišnu kamatnu stopu, uključujući kreditni rizik raznih drugih ugovornih strana.	neprimjenjivo neprimjenjivo
	Vrijednosni papiri pravnih osoba	Imovina 3 milijuna kuna	Imovina 3 milijuna kuna	3. razina	Procjena vrijednosti na temelju diskontiranog tijeka novca uz limit utvrđen prema mišljenju stručnjaka.	Primjena raspršenosti rizika kreditne marže izdavatelja na krivulu prinosa koristenu u svođenju tijeka novca na sadašnju vrijednost. Primjena konzervativnog korektivnog faktora na cijenu diskonotiranog tijeka novca. Stručno mišljenje (Uprave) o gornjoj granici cijene, tj. najvišoj cijeni.
Trezorski zapisi Ministarstva finacija	Imovina 34 milijuna kuna	Imovina 8 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
Trezorski zapisi Ministarstva finacija	Imovina 40 milijuna kuna	Imovina 53 milijuna kuna	2. razina	Diskontirani tijek novca Svođenje na sadašnju vrijednost primjenom stope koja odražava tržišnu kamatnu stopu, uključujući kreditni rizik raznih drugih ugovornih strana.	neprimjenjivo	neprimjenjivo

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

48 Fer vrijednost finansijskih instrumenata (nastavak)

Banka	Fer vrijednost		Hijerarhija fer vrijednosti	Metoda vrednovanja i glavni ulazni podaci	Značajni nedostupni ulazni podaci	Nedostupni ulazni podaci u odnosu na fer vrijednost	
	2016.	2015.					
4) Vlasnički instrumenti (bilješka 8)	Vlasnički instrumenti pravnih osoba	Imovina 5 milijuna kuna	Imovina 6 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Vlasnički vrijednosni papiri	Imovina - milijuna kuna	Imovina 2 milijuna kuna	3. razina	Procjena vrijednosti prema stawkama bilance	Primjena korektivnog faktora na vrijednost ulaganja u vrijednosne papire. Primjena korektivnog faktora na vrijednost ulaganja u nekretnine.	Promjena visine korektivnog faktora prouzročila bi promjenu rezultata procjene vrijednosti. Primijenjeni korektivni faktori ovise i o kvaliteti ulaganja u vrijednosne papire odnosno nekretnine iskazanih u bilanci fonda.
5) Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (bilješka 10)	Domaće i strane državne obveznice	Imovina 3.348 milijuna kuna	Imovina 3.054 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Obveznice izdane od banaka	Imovina 1.040 milijun kuna	Imovina 908 milijun kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Trezorski zapisi Ministarstva financija	Imovina 463 milijuna kuna	Imovina 682 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Vlasnički vrijednosni papiri	Imovina 8 milijuna kuna	Imovina 4 milijuna kuna	1. razina	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Vlasnički vrijednosni papiri	Imovina 17 milijuna kuna	-	2. razina	Diskontirani tijek novca Svođenje na sadašnju vrijednost primjenom stope koja odražava tržišnu kamatnu stopu, uključujući kreditni rizik razne druge ugovorne strane.	neprimjenjivo	neprimjenjivo
	Vlasnički vrijednosni papiri	Imovina 4 milijuna kuna	Imovina 60 milijuna kuna	3. razina	Procjena vrijednosti utemeljena na medijanu raznih procjena koje uzimaju u obzir analize istovrsnih skupina i temeljene podatke društva; procjena utemeljena na temeljnim podatcima uz primjenu korektivnog faktora za likvidnost	Primjena korektivnog faktora na vrijednost vlasničkog instrumenta zbog njegove niske likvidnosti. Korektivni faktor temelji se na priosu na kunske državne obveznice s desetodišnjim dospjećem ili temeljnim podatcima društva zbog niske likvidnosti instrumenta.	Promjena korektivnog faktora za likvidnost imala bi, prema temeljnim podacima društva, obrnuti utjecaj na cijenu.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

49. Upravljanje kapitalom

Kreditne su institucije u Hrvatskoj od 1. siječnja 2014. godine obvezne izračunavati i izvještavati bonitetne zahtjeve sukladno Uredbi (EU) br 575/2013, Direktivi 2013/36/EU, provedbenim tehničkim standardima i ostalim relevantnim propisima Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) kao i lokalnog regulatora, HNB-a.

Regulatorni kapital Grupa i Banke izračunat je primjenom Basel III metodologije.

Grupa, se prema regulatornim zahtjevima HNB-a i EBA-e, sastoji od Raiffeisenbank Austria d.d. i njezinih podružnica koje čine dio grupe kreditnih institucija. Grupu za potrebe izračuna regulatornog kapitala čine: Raiffeisenbank Austria d.d., Raiffeisen stambena štedionica d.d. , Raiffeisen leasing d.o.o., Raiffeisen consulting d.o.o., Raiffeisen factoring d.o.o., Raiffeisen Invest d.o.o. i Raiffeisen Bonus d.o.o.

Regulatorni kapital Grupe i Banke čine Redovni osnovni kapital i Dopunski kapital. Redovni osnovni kapital uključuje kapital nastao izdavanjem običnih dionica, pripadajuće premije na dionice, zadržanu dobit, rezerve, umanjenje za nematerijalnu imovinu, nerealizirani gubitak od promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju i vrijednosna usklađenja zbog zahtjeva za bonitetno vrednovanje te goodwill-a proizašlog iz stjecanja sto postotnog udjela u društvu Raiffeisen Leasing d.o.o..Dopunski kapital uključuje podređene obveze koje se priznaju kao dopunski kapital.

Propisane minimalne stope kapitala sukladno čl. 92. Uredbe (EU) br 575/2013 su:

- Stopa redovnog osnovnog kapitala 4,5 % ukupne izloženosti rizicima
- Stopa osnovnog kapitala 6% ukupne izloženosti rizicima
- Stopa ukupnog kapitala 8% ukupne izloženosti rizicima.

Sukladno čl. 129. i 133. Direktive 2013/36/EU i čl. 117. i 130. Zakona o kreditnim institucijama, Grupa i Banka su dužne osigurati sljedeće zaštitne slojeve kapitala:

- Zaštitni sloj za očuvanje kapitala od 2,5% ukupne izloženosti rizicima
- Zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik od 3% ukupne izloženosti rizicima.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

49. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Milijuni kuna	Grupa 2016.	Grupa 2015.	Banka 2016.	Banka 2015.
Regulatorni kapital				
<i>Osnovni kapital</i>				
<i>Redovni osnovni kapital</i>				
Izdani dionički kapital	3.621	3.621	3.621	3.621
Premija na emitirane dionice	12	12	12	12
Zadržana dobit (isključujući dobit razdoblja)	408	290	147	147
Neto dobit razdoblja	-	-	-	-
Zakonske, statutarne i ostale rezerve	173	173	173	173
Nekontrolirajući udio	-	68	-	-
Odbici u skladu s regulativom:				
Nematerijalna imovina	(220)	(205)	(214)	(199)
Vrijednosna usklađenja zbog zahtjeva za bonitetno vrednovanje	(22)	(7)	(21)	(6)
Goodwill	(27)	-	-	-
Nerealizirani gubici od promjena vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	(13)	(19)	(11)	(18)
Odbici za ulaganja subjekte finansijskog sektora	(23)	(23)	(23)	(23)
Osnovni kapital	3.909	3.910	3.684	3.707
Dopunski kapital	753	840	753	840
Regulatorni kapital	4.662	4.750	4.437	4.547
Ukupno rizikom ponderirana aktiva	23.099	24.608	20.018	21.516
Stopa adekvatnosti kapitala	20,18%	19,30%	22,17%	21,13%

Tijekom 2016. godine stopa adekvatnosti kapitala Grupe i Banke je bila iznad propisanog minimuma.

Omjer finansijske poluge

Kako bi se ograničio rizik prekomjerne zaduženost člankom 429. Uredbe 575 kreditne su institucije obvezne izračunavati omjer finansijske poluge kao omjer osnovnog kapitala i ukupne izloženosti. Minimalni je zahtjev 3%.

Omjer finansijske poluge, za Grupu i Banku na dan 31.12. izvještajne godine iznosi:

Milijuni kuna	Grupa 2016.	Grupa 2015.	Banka 2016.	Banka 2015.
Vrijednosti izloženosti				
Transakcije financiranja vrijednosnim papirima				
Izvedenice – tržišna vrijednost i uvećanje prema metodi tržišne vrijednosti	744	218	744	218
Izvanbilančne stavke	237	170	246	180
Ostala imovina	1.857	3.188	1.846	3.225
	34.108	33.988	30.584	30.460
Osnovni kapital	36.946	37.564	33.420	34.083
Omjer finansijske poluge	10,58%	10,41%	11,02%	10,88%

Rukovodstvo Banke

Nadzorni odbor i Uprava kontroliraju poslovanje Banke. Rukovodstvo Banke tijekom 2016. godine čine:

Članovi Nadzornog odbora

Karl Sevelda (Predsjednik)
Peter Lennkh (Zamjenik)
Lovorka Penavić (Član)
Peter Jacenko (Član)
Ferenz Berszan (Član do 30.06.2016.)
Marcus Kirchmair (Član od 30.06.2016.)
Robert Fritz (Član od 01.09.2016.)
Kemal Kozarić (Član od 01.09.2016.)

Članovi Uprave

Michael Georg Mueller (Predsjednik)
Ivan Žižić (Član)
Vesna Ciganek-Vuković (Član)
Liana Keserić (Član)
Zoran Koščak (Član)
Marko Jurjević (Član)

Izvršni direktori:

Odjel

Vesna Muratović	Financijske institucije i cash management
Robert Mamić	Financijska tržišta i investicijsko bankarstvo
Nikola Karin	Financijski proizvodi
Dubravko Lukač	Upravljanje kreditnim rizicima
Ivan Vidaković	Poslovanje sa stanovništvom
Robert Kuzmanić	Računovodstvo i porezno savjetovanje
Vesna Valić	IT
Zoran Vučićević	Pravni poslovi
Irena Bašić Štefanić	Upravljanje ljudskim potencijalima
Gordana Šaban	Iterna revizija
Boris Vuksan	Financijska kontrola
Vesna Ćebetarević	Operativni servisi
Srđan Šverko	Poslovanje s velikim poslovnim sustavima i poduzećima u stranom vlasništvu
Toni Jurčić	Gospodarstvo i poduzetništvo u regijama
Ines Knapić	Poslovanje s restrukturiranim klijentima i naplata
Ivana Hobolja Škrtić	Upravljanje odnosom s klijentima i alternativnim kanalima
Ivica Jerkić	Transakcijski servisi

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku

Temeljem hrvatskog Zakona o računovodstvu (Narodne novine 109/07) Hrvatska narodna banka donijela je Odluku o strukturi i sadržaju godišnjih finansijskih izvješća banaka (Narodne novine 62/08). Sljedeće tablice prikazuju finansijska izvješća u skladu s navedenom odlukom:

Konsolidirani račun dobiti i gubitka

	2016. Milijuni kn Nerevidirano	2015. Milijuni kn Nerevidirano
1. Kamatni prihodi	1.305	1.448
2. (Kamatni troškovi)	(369)	(483)
3. Neto kamatni prihod	936	965
4. Prihodi od provizija i naknada	695	706
5. (Troškovi provizija i naknada)	(249)	(238)
6. Neto prihod od provizija i naknada	446	468
7. Dobit/(gubitak) od ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	-	-
8. Dobit/(gubitak) od aktivnosti trgovanja	196	31
9. Dobit/(gubitak) od ugrađenih derivata	1	-
10. Dobit/(gubitak) od imovine kojom se aktivno ne trguje, a koja se vrednuje prema fer vrijednosti kroz RDG	27	1
11. Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine raspoložive za prodaju	80	10
12. Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine koja se drži do dospijeća	27	27
13. Dobit/(gubitak) proizašao iz transakcija zaštite	(1)	-
14. Prihodi od ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	-	-
15. Prihodi od ostalih vlasničkih ulaganja	1	-
16. Dobit/(gubitak) od obračunatih tečajnih razlika	(15)	125
17. Ostali prihodi	368	407
18. Ostali troškovi	(129)	(74)
19. Opći administrativni troškovi i amortizacija	(1.133)	(1.174)
20. Neto prihod od poslovanja prije vrijednosnih usklađivanja i rezerviranja za gubitke	804	786
21. Troškovi vrijednosnog usklađivanja i rezerviranja za gubitke	(109)	(968)
22. Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	695	(182)
23. Porez na dobit	(160)	32
24. Dobit/(gubitak) tekuće godine	535	(150)
25. Zarada po dionici	147 kn	(43) kn

Dodatak računu dobiti i gubitka

	2016.	2015.
Dobit/(gubitak) tekuće godine	535	(150)
Pripisan dioničarima Matičnog društva	535	(156)
Manjinski udjel	-	6

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

Konsolidirana bilanca

	2016. Milijuni kn Nerevidirano	2015. Milijuni kn Nerevidirano
Imovina		
1. Gotovina i depoziti kod HNB-a	5.337	4.462
1.1. Gotovina	712	762
1.2. Depoziti kod HNB-a	4.625	3.700
2. Depoziti kod bankarskih institucija	1.154	969
3. Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a	105	119
4. Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	1.853	1.672
5. Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti raspoloživi za prodaju	5.173	4.989
6. Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže do dospijeća	287	277
7. Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz RDG	420	410
8. Derivatna financijska imovina	115	75
9. Krediti financijskim institucijama	290	174
10. Krediti ostalim komitentima	18.369	19.506
11. Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	-	-
12. Preuzeta imovina	78	86
13. Materijalna i nematerijalna imovina (minus amortizacija)	1.765	1.702
14. Kamate, naknade i ostala imovina	436	647
A. Ukupno imovina	35.382	35.088
Obveze i kapital		
1. Krediti od financijskih institucija	2.396	2.641
1.1. Kratkoročni krediti	889	1.534
1.2. Dugoročni krediti	1.507	1.107
2. Depoziti	24.114	23.537
2.1. Depoziti na žiro-računima i tekućim računima	7.541	6.468
2.2. Štedni depoziti	5.359	4.502
2.3. Oročeni depoziti	11.214	12.567
3. Ostali krediti	1.582	1.602
3.1. Kratkoročni krediti	354	341
3.2. Dugoročni krediti	1.228	1.261
4. Derivatne financijske obveze i ostale financijske obveze kojima se trguje	94	107
5. Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
5.1. Kratkoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
5.2. Dugoročni izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
6. Izdani podređeni instrumenti	831	840
7. Izdani hibridni instrumenti	-	-
8. Kamate, naknade i ostale obveze	1.467	1.949
B. Ukupno obveze	30.484	30.676
Kapital		
1. Dionički kapital	3.633	3.633
2. Manjinski udio	-	68
3. Dobitak/gubitak tekuće godine	535	(156)
4. Zadržana dobit/(gubitak)	483	586
5. Zakonske rezerve	181	180
6. Statutarne i ostale kapitalne rezerve	8	19
7. Nerealizirani dobitak/(gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju	58	82
C. Ukupno kapital	4.898	4.412
D. Ukupno obveze i kapital	35.382	35.088

Dodatak bilanci

	2016.	2015.
Ukupno kapital	4.898	4.412
Kapital raspoloživ dioničarima Matičnog društva	4.898	4.344
Manjinski udio	-	68

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)
Konsolidirani izvješće o novčanom tijeku

	2016. Milijuni kn Nerevidirano	2015. Milijuni kn Nerevidirano
Poslovne aktivnosti		
1.1. Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	695	(182)
1.2. Ispravci vrijednosti i rezerviranja za gubitke	(522)	931
1.3. Amortizacija	191	195
1.4. Neto nerealizirana (dubit)/gubitak od finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz RDG	(36)	(112)
1.5. Dobit/(gubitak) od prodaje materijalne imovine	-	-
1.6. Ostali (dobici)/gubici	(1.047)	(1.152)
1. Novčani tijek iz poslovnih aktivnosti prije promjena poslovne imovine	(719)	(320)
2.1. Depoziti kod HNB-a	315	351
2.2. Trezorski zapisi MF i blagajnički zapisi HNB-a	14	144
2.3. Depoziti kod bankarskih institucija i krediti finansijskim institucijama	(28)	26
2.4. Krediti ostalim komitentima	908	1.938
2.5. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	(155)	(53)
2.6. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti raspoloživi za prodaju	(220)	(1.640)
2.7. Vrijednosni papiri i drugi finansijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz RDG	(24)	573
2.8. Ostala poslovna imovina	1.241	73
2. Neto (povećanje)/smanjenje poslovne imovine	2.051	1.412
Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza		
3.1. Depoziti po viđenju	1.073	485
3.2. Štedni i oročeni depoziti	(417)	(527)
3.3. Derivatne finansijske obveze i ostale obveze kojima se trguje	813)	(139)
3.4. Ostale obveze	(179)	1.264
3. Neto povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza	464	1.083
4. Neto novčani tijek iz poslovnih aktivnosti prije plaćanja poreza na dobit	1.796	2.175
5. Plaćeni porez na dobit	(33)	(48)
6. Neto priljev/(odljev) gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.763	2.127
Uлагаčke aktivnosti		
7.1. Primici od prodaje/(plaćanja za kupnju) materijalne i nematerijalne imovine	(255)	(175)
7.2. Primici od prodaje/(plaćanja za kupnju) ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate		
7.3. Primici od naplate/(plaćanja za kupnju) vrijednosnih papira i drugih finansijskih instrumenata koji se drže do dospijeća	(11)	64
7.4. Primljene dividende		
7.5. Ostali primici/(plaćanja) iz ulagačkih aktivnosti	152	-
7. Neto novčani tijek iz ulagačkih aktivnosti	(114)	(111)
Finansijske aktivnosti		
8.1. Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita	(231)	(1.081)
8.2. Neto povećanje/(smanjenje) izdanih dužničkih vrijednosnih papira	-	-
8.3. Neto povećanje/(smanjenje) podređenih i hibridnih instrumenata	-	383
8.4. Primici od emitiranja dioničkog kapitala	-	-
8.5. (Isplaćena dividenda)	-	(638)
8.6. Ostali primici/(plaćanja) iz finansijskih aktivnosti	-	-
8. Neto novčani tijek iz finansijskih aktivnosti	(231)	(1.336)
9. Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i ekvivalenta gotovine	1.418	680
10. Učinci promjene tečaja stranih valuta na gotovinu i ekvivalentne gotovine	27	12
11. Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i ekvivalenta gotovine	1.445	692
12. Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	3.523	2.830
13. Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	4.968	3.522

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

Konsolidirano izvješće o promjenama u kapitalu

(Svi iznosi izraženi su u milijunima kn)	Dionički kapital	Trezorske dionice	Zakonske statutarne i ostale rezerve	Zadržana dobit/ (gubitak)	Dobit/ (gubitak) tekuće godine	Nerealizirani dobitak/ gubitak s osnove vrijednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju	Manjinski udjel	Ukupno kapital i rezerve
Nerevidirano								
1. Stanje 1. siječnja 2016.	3.633	-	199	430	-	82	68	4.412
2. Promjene računovodstvenih politika i ispravci pogrešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Prepravljeno stanje tekuće godine	3.633	-	199	430	-	82	68	4.412
4. Prodaja finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	(24)	-	(24)
6. Porez na stavke izravno priznate ili prenijete iz kapitala i rezervi	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Ostali dobici i gubici izravno priznati u kapitalu i rezervama	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobici/gubici priznati izravno u kapitalu i rezervama	-	-	-	-	-	(24)	-	(24)
9. Dobit/(gubitak) tekuće godine	-	-	-	-	535	-	-	535
10. Ukupno priznati prihodi i rashodi za tekuću godinu	-	-	-	-	535	-	-	535
11. Povećanje/ (smanjenje) dioničkog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Kupnja/(prodaja) trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Ostale promjene	-	-	(11)	54	-	-	(68)	(25)
14. Prijenos u rezerve	-	-	1	(1)	-	-	-	-
15. Isplata dividende	-	-	-	-	-	-	-	-
16. Raspodjela dobiti	-	-	(10)	53	-	-	(68)	(25)
17. Stanje 31. prosinca 2016.	3.633	-	189	483	535	58	-	4.898

Dodatak I – Dodatna regulatorna izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

Konsolidirano izvješće o promjenama u kapitalu (nastavak)

(Svi iznosi izraženi su u milijunima kn)	Dionički kapital	Trezorske dionice	Zakonske statutarne i ostale rezerve	Zadržana dobit/ (gubitak)	Dobit/ (gubitak) tekuće godine	Nerealizirani dobitak/ gubitak s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju	Manjinski udjel	Ukupno kapital i rezerve
Nerevidirano								
1. Stanje 1. siječnja 2015.	3.633	-	179	862	361	17	65	5.117
2. Promjene računovodstvenih politika i ispravci pogrešaka	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Prepravljeno stanje tekuće godine	3.633	-	179	862	361	17	65	5.117
4. Prodaja financijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-	65	-	65
6. Porez na stavke izravno priznate ili prenijete iz kapitala i rezervi	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Ostali dobici i gubici izravno priznati u kapitalu i rezervama	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Neto dobici/gubici priznati izravno u kapitalu i rezervama	-	-	-	-	-	65	-	65
9. Dobit/(gubitak) tekuće godine	-	-	-	-	(156)	-	6	(150)
10. Ukupno priznati prihodi i rashodi za tekuću godinu	-	-	-	-	(156)	-	6	(150)
11. Povećanje/ (smanjenje) dioničkog kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-
12. Kupnja/(prodaja) trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-
13. Ostale promjene	-	-	18	-	-	-	-	18
14. Prijenos u rezerve	-	-	2	(2)	-	-	-	-
15. Isplata dividende	-	-	-	(635)	-	-	(3)	(638)
16. Raspodjela dobiti	-	-	20	(637)	-	-	(3)	(620)
17. Stanje 31. prosinca 2015.	3.633	-	199	225	205	82	68	4.412

Dodatak II – Usklada temeljnih finansijskih izvješća i dodatnih regulatornih izvješća za Hrvatsku narodnu banku

Budući da su u finansijskim izvješćima sastavljenim u skladu s odlukom Hrvatske narodne banke ("HNB") podaci klasificirani različito od onih u finansijskim izvješćima sastavljenim u skladu sa zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj, dolje navedene tablice prikazuju usporedne podatke.

Usporedni prikaz konsolidiranog računa dobiti i gubitka na dan 31. prosinca 2016. godine i 31. prosinca 2015. godine:

Prema odluci Hrvatske narodne banke	2016.	2016.	2016.	2015.	2015.	2015.
	Prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo o banaka u Hrvatskoj	Razlika	Hrvatske narodne banke	Prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj	Razlika	
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Prihodi od kamata i slični prihodi	1.305	1.305	0	1.448	1.452	(4)
Rashodi od kamata i slični rashodi	(369)	(317)	(52)	(483)	(419)	(64)
Neto prihod od kamata	936	988	(52)	965	1.033	(68)
Prihodi od naknada i provizija	695	694	1	706	704	2
Rashodi za naknade i provizije	(249)	(257)	8	(238)	(242)	4
Neto prihodi od naknada i provizija	446	437	9	468	462	6
Neto dobit od trgovanja	224	315	(91)	32	152	(120)
Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine raspoložive za prodaju	80	-	80	10	-	10
Dobit/(gubitak) od aktivnosti u kategoriji imovine koja se drži do dospjeća	27	-	27	27	-	27
Prihodi od ostalih vlasničkih ulaganja	-	-	-	-	-	-
Neto tečajne razlike	(15)	-	(15)	125	-	125
Ostali poslovni prihodi	368	322	46	407	343	64
Ukupno ostali prihodi	684	637	47	601	495	106
Opći administrativni troškovi i amortizacija	(1.133)	(1.877)	744	(1.174)	(1.231)	57
Troškovi umanjenja vrijednosti i rezerviranja	(109)	510	(619)	(968)	(941)	(27)
Ostali poslovni rashodi	(129)	-	(129)	(74)	-	(74)
Ukupno ostali rashodi	(1.371)	(1.367)	(4)	(2.216)	(2.172)	(44)
Dobit prije oporezivanja	695	695	-	(182)	(182)	-
Porez na dobit	(160)	(160)	-	32	32	-
Neto dobit godine	535	535	-	(150)	(150)	-
Zarada po dionicima (u kn)	147	147	-	(43)	(43)	-

Dodatak II – Usklada temeljnih finansijskih izvješća i dodatnih regulatornih izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

- Kamatni i slični prihodi u izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj su veći za iznos prihoda od kamata po prethodno otpisanim iznosima. Prema Odluci HNB-a, ovakvi prihodi se iskazuju u sklopu vrijednosnog usklađenja.
- Prema Odluci HNB-a, neto tečajne razlike razvrstane su u sklopu pozicija *Neto prihod od kamata*, *Neto prihodi od naknada i provizija* i *Troškovi umanjenja vrijednosti i rezerviranja*. U izvješću prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj, sve tečajne razlike su iskazane na poziciji *Neto dobit od trgovanja*.
- Troškovi osiguranja depozita razvrstani su u administrativne troškove, dok su za potrebe izvještavanja prema Odluci HNB-a iskazani u sklopu kamatnih rashoda.
- U računu dobiti i gubitka prezentiranim sukladno zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj, troškovi osiguranja kredita koji se prefakturiravaju uvećavaju poziciju *Rashodi za naknade i provizije*, dok se prema Odluci HNB-a priznaju u sklopu općih i administrativnih troškova.
- Troškovi donacija, oglašavanja, promidžbe i reprezentacije su u računu dobiti i gubitka prezentiranim sukladno zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj prikazani unutar pozicije *Ostali poslovni rashodi*, dok su prema Odluci HNB-a prikazani unutar pozicije *Opći administrativni troškovi i amortizacija*.

Dodatak II – Usklada temeljnih finansijskih izvješća i dodatnih regulatornih izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

Usporedni prikaz konsolidirane bilance na dan 31. prosinca 2016. godine i 31. prosinca 2015. godine:

	2016.	2016.	2016.	2015.	2015.	2015.
	Prema odluci Hrvatske narodne banke	Prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj	Razlika	Prema odluci Hrvatske narodne banke	Prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Hrvatskoj	Razlika
	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn	Milijuni kn
Imovina						
Novac i sredstva kod Hrvatske narodne banke	5.337	5.396	(59)	4.462	4.614	(152)
Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a	105	-	105	119	-	119
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	2.273	2.515	(242)	2.082	2.291	(209)
Financijska imovina koja se drži do dospeća	287	293	(6)	277	283	(6)
Plasmani i zajmovi drugim bankama	1.154	1.332	(178)	969	955	14
Zajmovi i potraživanja	18.659	18.504	155	19.680	19.626	54
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	5.173	5.217	(44)	4.989	5.028	(39)
Preuzeta imovina	78	-	78	86	-	86
Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina	1.765	1.736	29	1.702	1.677	25
Derivativna financijska imovina	115	-	115	75	-	75
Odgođena porezna imovina	-	86	(86)	-	206	(206)
Ostala imovina	436	285	151	647	378	269
Ukupno imovina	35.382	35.364	18	35.088	35.058	30
Obveze						
Obveze prema drugim bankama i depoziti ostalih deponenata	28.092	28.577	(485)	27.780	28.137	(357)
Izdani dugoročni dužnički vrijednosni papiri	-	-	-	-	-	-
Rezerviranja za obveze i troškove	-	187	(187)	-	804	(804)
Derivativne financijske obveze i ostale financijske obveze kojima se trguje	94	97	(3)	107	111	(4)
Hibridni instrumenti	831	837	(6)	840	846	(6)
Ostale obveze	1.467	776	691	1.949	766	1.183
Ukupno obveze	30.484	30.474	10	30.676	30.664	12
Kapital						
Dionički kapital	3.633	3.633	-	3.633	3.633	-
Kapitalna dobit	535	535	-	(156)	(156)	-
Zadržana dobit/(preneseni gubitak)	483	483	-	586	586	-
Rezerve proizašle iz transakcija zaštite	-	-	-	-	-	-
Nerealizirani dobitak/gubitak) od vrijednosnog usklađivanja financijske imovine						
raspoložive za prodaju	58	58	-	82	82	-
Rezerve	189	181	8	199	181	18
Ukupno kapital	4.898	4.890	8	4.344	4.326	18
Nevladajući udjeli	-	-	-	68	68	-
Ukupno obveze i kapital	35.382	35.364	18	35.088	35.058	30

Dodatak II – Usklada temeljnih finansijskih izvješća i dodatnih regulatornih izvješća za Hrvatsku narodnu banku (nastavak)

Razlika u ukupnoj imovini i ukupnim obvezama na dan 31. prosinca 2015. godine u iznosu 30 milijuna kuna (2014.: 10 milijuna kuna) posljedica je različitog načina prikazivanja odgođene porezne imovine i odgođenih poreznih obveza u bilanci prikazanoj prema Odluci HNB-a i bilance prikazane prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj, u kojoj je ista iskazana u sklopu ostale imovine, odnosno ostalih obveza.

- Novac i stanja na računima kod HNB-a – prema Odluci HNB-a stanja na tekućim računima kod drugih banaka reklassificirani su iz pozicije *Plasmani i zajmovi drugim bankama* u poziciju *Novac i sredstva kod HNB-a*.
- Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka – razlika se odnosi na trezorske zapise Ministarstva finacija RH, koji su reklassificirani iz pozicije *Trezorski zapisi MF-a i blagajnički zapisi HNB-a* u poziciju *Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka*.
- Financijska ulaganja koja se drže do dospijeća – razlika je posljedica obračunatih kamata koje se prema Odluci HNB-a prikazuju unutar pozicije *Ostala imovina*.
- Zajmovi i potraživanja – prema Odluci HNB-a, unutar pozicije *Zajmovi i potraživanja*, prikazani su i krediti bankama koji su reklassificirani iz pozicije *Plasmani i zajmovi drugim bankama*, dok je obračunata kamata prikazana unutar pozicije *Ostala imovina*.
- Odgođena porezna imovina iskazana je u bilanci prema zakonskim zahtjevima za računovodstvo banaka u Republici Hrvatskoj kao zasebna stavka, dok je u bilanci prema Odluci HNB-a iskazana u sklopu pozicije *Ostala imovina*.
- Unaprijed plaćene zakupnine te imovina preuzeta u zamjenu za nenaplaćena potraživanja su u Godišnjem izvješću prikazani unutar pozicije *Ostala imovina*, dok je prema Odluci HNB-a preuzeta imovina prikazana kao zasebna stavka, a unaprijed plaćene zakupnine i imovina vraćena iz operativnog leasinga unutar pozicije *Nekretnine, postrojenja i oprema i nematerijalna imovina*.
- Ograničeni depoziti i ostale obveze (obveze po escrow računu, ulaganja u vlasničke vrijednosne papire domaćih pravnih osoba) i jamčevine RLHR - prema Odluci HNB-a prikazani su unutar pozicije *Ostale obveze*, dok su u Godišnjem izvješću prikazani unutar pozicije *Obveze prema drugim bankama i depoziti ostalih deponenata*.
- Financijski instrumenti namijenjeni kratkoj prodaji (spot transakcije) - prema Odluci HNB-a prikazani su unutar pozicije *Ostale obveze*, dok su u Godišnjem izvješću prikazani unutar pozicije *Derivatne finansijske obveze i ostale finansijske obveze kojima se trguje*.
- Rezerviranja za obveze i troškove - prema Odluci HNB-a prikazani su unutar pozicije *Ostale obveze*, dok su u Godišnjem izvješću prikazani kao zasebna stavka.
- U Godišnjem izvješću sredstva klijenata nastala zatvaranjem neaktivnih depozitnih računa prikazana su u poziciji *Ostale obveze*, dok su u prema Odluci HNB-a prikazani unutar pozicije *Kapital*.